

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Mali put svetosti

Autentični kršćanski navještaj nema alternativu

Bog koji traži čovjeka

Prevrtljivost
vremena

Susret sa
Stvoriteljem
u prirodi

Stavite Boga
u centar vašeg
življenja

Kojeg smisla imaju
patnja i trpljenje?

Gospina škola | Događanja | Poruka za sadašnji trenutak | Kršćanska obitelj pred
suvremenim izazovima | Putopis | Iz života Crkve | Teološki podlistak | Lectio divina

Draga djeco! U ovoj milosnoj godini pozivam vas na obraćenje. Stavite Boga, draga djeco, u centar vašeg življenja i plodovi će biti ljubav prema bližnjemu i radost svjedočenja, a svetost vašeg života postat će istinito svjedočenje vjere. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.

(S Crkvenim odobrenjem)

Foto: Arhiv ICMM

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
Informativni centar MIR Međugorje

Glavni urednik
Mario Vasilj Totin
e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 323

Služba pretplate
Nikolina Sivrić
e-mail: pretplategm@medjugorje.hr
Tel.: 00 387 36 653 300

Lektura
Ana Marin

Grafičko oblikovanje
SBD, Mostar

Tisak
Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.

Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 20 €, BiH 30 KM, europske zemlje 40 €, Švicarska 60 CHF, USA, Kanada i Južna Amerika 80 USD, Australija 120 AUD.

UPLATE

Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 3381202200129568.

Iz Hrvatske u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina. Naziv banke: OTP banka d.d., IBAN: HR0524070001100663037, SWIFT: OTPVHR2X

Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatenmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2

Za sve valute iz drugih zemalja: Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA22, IBAN: BA393380604802774622 (svrha uplate Glasnik mira).

Pretplate za Glasnik mira možete izvršiti i preko paypal računa na linku: www.paypal.me/mirmedjugorje (svrha uplate: za Glasnik mira)

Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH

e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput "ukazanja, čudesa, poruke" i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Arhiv ICMM

Gospina poruka

Mali put svetosti, fra T. Pervan

Autentični kršćanski navještaj nema alternativu, fra A. Musa

Bog koji traži čovjeka, fra I. Dugandžić

Dođite u Međugorje, mjesto milosti koje je Gospodin izabrao za susret s njim

Znak mučeništva hercegovačkih fratara i bl. kardinala Stepinca

u Jubilejskoj godini, D. Pavičić

Prevrtljivost vremena, P. Tomić

Događanja

Susret sa Stvoriteljem u prirodi, fra M. Šakota

Poruka za sadašnji trenutak

Stavite Boga u centar vašeg življenja

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Kojeg smisla imaju patnja i trpljenje?, K. Miletić

Stepinčevo svjedočanstvo ljubavi prema Blaženoj Djevici

Mariji, M. Miletić

Putopis

Hodočašće koje je protreslo moje biće, M. Z. Vasilj

80. obljetnica ubojstva hercegovačkih franjevaca

Iz života Crkve

Teološki podlistak

O pouzdanju, fra T. Pervan

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Radost i milost idu zajedno, M. Mamić

Dnevna misna čitanja

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

UREDNIK
Mario Vasilj
Totin

Ne bojmo se istine!

I ove veljače okupljali smo se oko euharistijskog Krista da na oltar prinesemo svoju sažalnicu za znane i neznane mučenike hrvatskoga naroda. Da, među njima, uz stradali vjernički puk i 66 fratara okrutno pobijenih ovdje po Hercegovini. Sveukupan broj svećenika, bogoslova i redovnica po Domovini – deset puta toliko! Jesu li poput Isusa Krista tripud pili pod križem? Kakva je bila njihova smrt i što iz njihova mučeništava možemo naučiti o čovjeku i životu?

No, ni tu nije kraj njihovu križnom putu i umiranju. Zlotvori i ubojice pobacali su ih u jame i mnogima zatrli grobove. Ponovno su predali smrti njihova imena. I mi smo osjetili tu smrt dok se o našim mučenicima nije smjelo govoriti proteklih desetljeća. Tu smrt osjećamo i danas u demokraciji i slobodi jer još nisu objavljena imena ubojica, a neki izrasli na njihovu poganskom supstratu bi još progonili i ubijali kao i njihovi preci.

Što su poručili naši mučenici prije pušcanog naboja ili noža? Vjerojatno su se predali u ruke Gospodnje i njegovoj ljubavi. Poznavali su i propovijedali pouku sv. Pavla: „I kad bih predao tijelo svoje da se sažez, a ljubavi ne bih imao – ništa mi ne bi koristilo.“

U tom mnoštvu hrvatskih mučenika stoji i prvi heroj u koloni hrvatskih pobjednika, bl. Alojzije Stepinac. Vratimo se u dane poslije Drugoga svjetskog rata. U američkom gradu White Plains (država New York) bio je 12. rujna 1948. svečani blagoslov, tada najmodernije katoličke škole pod imenom „Archbishop Stepinac High School“. Okupilo se oko 5 000 duša, a tom prigodom legendarni nadbiskup msgr. Fulton J. Sheen je, između ostaloga, istaknuo: „On će brzo biti zaboravljen“, rekao je Tito. Pilat je isto mislio, kad je zatražio posudu s vodom da opere Krista sa svojih ruku. Dok su kaplje poput blistavih dragulja na jutarnjem suncu padale s njegovih ruku, on je bio uvjeren u svom srcu, da sve vođe iz sedam mora ne bi bile dovoljne da operu krv s njegove duše. „Što ću raditi s Kristom“, odzvanjalo je kroz stoljeća, kao što i novi Pilat pita: „Što ću raditi sa Stepincem?“

Stepinac, koji je išao na sud kao duhovni pastir Hrvata, izišao je iz sudnice kao opći vođa svog naroda i kao uzor svijetu.“ (www.cuvalo.net)

Valja nam, stoga, danas i sutra dati prisegu u duši da ne ćemo dopustiti da se žrtva naših mučenika zaboravi. Bogu izručimo svoju mučnu, ali i slavnu prošlost. Mučnu prošlost, ali i zahvalnu sadašnjost; i bolju budućnost kojoj se nadamo s Bogom i u Bogu. Gospodinu valja prijeti naš zavičaj, cijelu Domovinu. Neka sve živo i kršteno pred Gospodinom prigne koljeno i potvrdi savez ljubavi i zahvalnosti.

Bl. Alojzije, naši fratri mučenici, brojno znani i neznani svjedoci koji još traže dostojanstven grob i ime, životom su platili za svoja jasna kršćanska i domoljubna načela. Neka nas zagovaraju u borbi protiv bezglavlja i beznačnosti. Jasna načela su armatura naše osobnosti, nositelji našeg dostojanstva i slobode. Ne bojmo se istine!

Zahvaljujući Kristu, Svjetlu svijeta, pomalo izlazimo iz tamne noći, iz muke i nevolje. Vjerom, nadom, časnim kršćanskim životom i zahvalnošću odgovorimo na tu milost. Neka nas na putu prema Kristu Kralju Vjekova vodi Kraljica Mira, neka nas zagovaraju naši sveci i mučenici.

SVETA MALA TEREZIJA OD DJETETA ISUSA I BOŽANSKOGA LICA

MALI PUT SVETOSTI

Ove se godine navršava stota obljetnica od proglašenja svetom Male Terezije od Djeteta Isusa i Božjega lica, a prošle je godine slavljena 150. obljetnica njezina rođenja kojoj je prigodom papa Franjo napisao o svetici svoju pobudnicu 'o pouzdanju i nadi'. Prije dvije godine UNESCO ju je proglasio osobom godine! Vrijedi ponuditi kratki prikaz njezina duhovnoga puta kojim može svaki katolik i vjernik kročiti.

fra
Tomislav
Pervan

Sveta Mala Terezija od Djeteta Isusa i Božanskog Lica, rodila se god. 1873., s petnaest je godina stupila u Karmel u Lisieuxu. Već kod ulaska u samostan imala je snažna duhovna iskustva. Na Božić god. 1886. imala je moćno iskustvo Boga koje bijaše odlučni događaj u njezinu životu. Iskusiła je milost posvemašnjega obraćenja te je otada smatrala ljubav prema Isusu Kristu i svim ljudima poslanjem i pozivom svog života. Njezin samostanski život protekao je izvanjski krajnje jednolično, ali je njezin duhovni put vodio strmo, prema vrhuncima. Shvatila je da se njezina ljubav prema Kristu treba ostvariti u nasljedovanju križa. Sveto je pismo bilo njezino jedino štivo, njezin svagdan protjecao je u kušnjama i tjelesnim bolestima. Oboljela od tuberkuloze-sušice, onodobno neizlječive. U noći na Veliki petak god. 1896. počela je bacati krv, a 30. rujna 1897. preminula je s riječima na usnama: *Bože moj, kako te silno ljubim!* Svoj nutarnji svijet zabilježila je u autobiografiji *Povijest jedne duše* te zapiscima koje je prikupljala njezina poglavarica.

Život i djelo Male Terezije od Djeteta Isusa i Božjega lica nije lako razumjeti i ona je uistinu izazovna osoba. Ipak, časna sestra, koja je umrla mlada, jedna je od najpopularnijih svetica.

Ova je redovnica zagonetka: iako je rijetko napuštala rodni kraj, postala je zaštitnicom svjetskih misija. Iako se njezini teološki spisi teško mogu mjeriti s briljantnošću velikih djela kršćanstva, bila je treća žena koja je postala crkveni učitelj. I premda je umrla u dobi od 24 godine i proživjela gotovo polovicu svog kratkog života u Karmelu, postala je jedna od najpoznatijih i najmiljenijih svetica u Katoličkoj Crkvi. Dana 19. travnja 1993., prigodom proglašenja blaženom sestre Faustine Kowalske u Rimu, papa Ivan Pavao II. rekao je da je Bog našem vremenu podario dvije svete u kojima nam On (Bog) želi otkriti duhovne lijekove za najveće rane našega stoljeća: sestru Faustinu i s njom objavu Božjeg milosrđa, te Tereziju iz Lisieuxa i s njom put djetinjstva.

Bila je odlučna i korjenita, u svemu je išla do kraja, prema Velikome, ni u čemu nije se zadovoljavala prosječnošću. Htjela je ljubiti Isusa snažnije od bilo koga prije nje. Prinijela se milosrdnoj Božjoj ljubavi kao žrtva paljenica. Htjela je ljubiti sve ljubavljom kojom nas je Isus ljubio. Od oholosti ju je čuvala spoznaja da je sama bila krajnje nesposobna te da sve što čini može činiti jedino snagom Božje milosti i

ljubavi koja prethodi svemu. God. 1925. proglašena je svetom, a Ivan Pavao II. proglasio ju je god. 1997. crkvenom učiteljicom, a da nikada nije studirala teologiju. Ova činjenica jasno pokazuje koliko su njezina učenja relevantna i važna. A to se može sažeti u tri riječi: *Bog je ljubav*. "Nikada nisam htjela za sebe izvanredne milosti. Nemam nikakvo drugo sredstvo nego prosipati na svijet ruže, tj. ne dopustiti da izmakne bilo kakva mala žrtva, bilo koji pogled, bilo koja riječ. Paziti i na najmanje čine, a sve činiti iz ljubavi... Hraniti se mogu samo istinom. Stoga nisam nikada žudjela za vizijama, viđenjima... Vidim samo napola zastrto svjetlo, svjetlo koje se izljuje iz oborenih očiju Gospodnjega lica".

Vrijeme koje treba svetce

Živimo u vremenu koje i ne obiluje velikim sveticima, a bez svetaca je nemoguće živjeti niti obnoviti Crkvu. Može se prigovoriti kako pridjev *veliki* ne odgovara svetici koja je bila mala i koja se nazvala Terezijom od Djeteta Isusa i Božjega Lica, koja je govorila i pisala o *malenu putu*, koji je tako potanko opisala i brižno prikazala, tako da tim putem mogu kročiti svi bez razlike. Svi kršćani. Put je prohodan i može se na njemu dosegnuti savršenstvo kršćanskoga života i poziva.

Ova svetica nije ni slutila da će postati i biti *velikom sveticom naših dana*, da će zbilja prosipati s neba ruže božanske milosti, da će Duh Sveti snažno zapaliti preko nje tolike duše i usmjeriti ih prema Isusu Kristu. Zapaziti se to može i na primjeru drugih svetica koje danas štujemo, kao što su Župnik Arški ili Don Bosco.

Međutim, veliki sveteći ne trebaju našu reklamu, nisu upućeni na naše promidžbe. Oni su upućeni na našu ljubav, na vjerničku ljubav, a ta se ljubav rađa gdje postoji smisao za posebitost poslanja pojedino-ga svetca te mogućnost da ih se nasljeduje.

Tko se počne baviti Terezijinim autentičnim spisima – trima dijelovima njezine autobiografije, zatim njezinim pismima i pjesmama – i to posve neopterećeno, bit će zadivljen svježinom koja izbija iz tih spisa, autentičnošću, neukrotivim temperamentom, koji nastoji čovjekovu volju uvjeriti, povući za sobom. Bit će suočen s ne-

strpljivošću koja ne trpi nikakvu odgodu ni mlakost, rezignaciju, lažnu poniznost ili pobožnost, pa bilo to i kod njezinih prijatelja svećenika.

Mala Terezija – Ivana Orleanska – Velika Terezija

Među sveticima uzor joj je bila – nikakvo čudo! – Ivana Orleanska, Jeanne d'Arc. U duhu se natječe s njome, svoje poslanje uspoređuje s njezinim, čak u nekom kazališnom komadu igra njezinu ulogu, krajnje zanosno, o čemu svjedoče i sačuvane slike Male Terezije u ulozi Ivane Orleanske.

Slobodno se može reći kako među suvremenim sveticima nema ni jednoga s tolikim pjesničkim darom kao Mala Terezija. Iz njezina pera izvire slike, metafore, uvijek izvorne, svaki put pogađaju u sredinu. Svojim pjesmama uprizzoruje svoj nauk o malome putu svetosti te je time njezin nauk još življi, slikopisniji, razumljiviji, privlačniji. Obilje ideja, intuicija, zrenja.

Naravno da je ona druga Terezija, Velika – Avilska, veća pjesnikinja, ali Avilska pjeva kao odrasla i zrela, iskusna žena, kao što je i njezino cjelokupno zemaljsko djelo utemeljiteljice mnogih samostana bilo – govoreći u zemaljskim protegama – prostranije od djelovanja jedne djevojke koja umire u dvadesetpetoj godini od sušice. Ipak je ova djevojka – uz sve dužno poštovanje za *Veliku* – bez bojazni utrla put uspona na brdo Karmel družice, sa smiješkom, i nije se bojala da u stanovitu smislu ispravi druge reformske gorostase – Tereziju Avilsku i Ivana od Križa. Njih dvoje su *orlovi* koji su se u

mističnu letu vinuli iznad oblaka svagdane te lako mogu zavesti duše koje nisu pozvane na takve letove – opisujući vlastite mistične doživljaje – na pogriješne čežnje ili čak na nes(p)retno uvježbavanje, trening prema mističnim iskustvima.

Mali put svetosti – iskustvo Boga u svagdanu

Mala Terezija znade da je savršenstvo o kome govori Evandjelje dostupno svima, premda nastojanje oko savršenstva iziskuje angažman cjelovite osobe. Time smo dospjeli do točke na kojoj se može barem u sažetku obilježiti

Ova je redovnica zagonetka: iako je rijetko napuštala rodni kraj, postala je zaštitnicom svjetskih misija. Iako se njezini teološki spisi teško mogu mjeriti s briljantnošću velikih djela kršćanstva, bila je treća žena koja je postala crkveni učitelj. I premda je umrla u dobi od 24 godine i proživjela gotovo polovicu svog kratkog života u Karmelu, postala je jedna od najpoznatijih i najmiljenijih svetica u Katoličkoj Crkvi.

Terezijin život bijaše jedna velika pasija, muka. Njezin je duhovni krajolik vremenom je postajao sve tamniji, mračniji, prepun patnje, otkupiteljske, sve do iskustva savršene duhovne suše, ostavljenosti, dvojbi spram Boga i vjere. Na trenutke je bila istinski ateist, nevjernik. Bila je solidarna s nevjernicima, doživljavala je iskustvo nevjere upravo u trenutku kad je Europom harao duh protubožaca Nietzschea i Marxa.

posebitost Terezijina *maloga puta*. Treba izdvojiti barem tri točke njezina nauka.

Njezin je put nazvan *mali put* budući da propisuje uvijek samo sljedeći korak, korak koji moram učiniti ovdje i sada. Nije riječ ni o kakvim zanosnim planovima za sutra ili prekosutra, za budućnost, već o onome *minimumu* koji od mene iziskuje ovaj sadašnji trenutak.

A to se sastoji možda u podnošenju neugodna partnera, osobe pored sebe koja mi stalno ide na živce. Možda je tu riječ o izdržljivosti na poslu koji obavljam, strpljivosti, o ustrajnosti do kraja, da ništa ne zakidam ili prikraćujem. Možda je u pitanju svakodnevni časoslov, molitva koju trebam dovršiti. Da ne preskačem, da budem dovan do kraja trenutku u kome živim. Prepustiti se molitvi, makar i bio svjestan da iz nje neću izići ništa bolji ili savršeniji. Ono što vrijedi i ostaje jest ovaj sadašnji trenutak, ovo *dan, ovdje i sada*, makar bi se naš duh ili mašta rado

prepustili maštanju o onome što bi moglo biti sutra ili prekosutra, u budućnosti.

Zacijelo, ovo danas i sada u sebi je varljivo, prolazno, izmiče neuhvatljivom brzinom. Terezija to duboko u sebi osjeća, osjeća prolaznost trenutka i svega što je okružuje i zato čezne za vječnošću u samome Bogu. Međutim, Bog se ne može iskusiti nigdje drugdje osim u ovome trenutku u kome konkretno živimo i nalazimo se. Vječnost koja se čini da je negdje u dalekoj budućnosti nalazi se zapravo skrivena u sadašnjem trenutku, u sadašnjosti koju upravo živim. Vječnost je skrivena dubina, skriveni zaslon i temelj trenutka u kome se nalazimo. Ispunim li ovaj trenutak kršćanskom ljubavlju, koliko mi to dopuštaju moje snage, do granica, time se *uštima* u vječnost, nalazim se u dosluhu s božanskom ljubavlju, s vječnošću ljubavi koja me prati iz trenutka u trenutak. Posve je nebitno je li to što u ovome trenutku radim važno ili nevažno, zanimljivo ili nezanimljivo. Vrijedi samo način na koji to radim, kako svoj posao obavljam.

Dijete Isus - Božje Lice

Da bismo shvatili Malu Tereziju, treba skrenuti pozornost i na njezino ime: Terezija od Djeteta Isusa i Božjega Lica: oboje je u njezinu biću nerazdvojivo povezano. Dijete je - kao i za Gospodina u Evandjelju - vodilja, mjerilo i kriterij, jer su svi djetetovi trenutci konkretno uvijek do kraja nečim ispunjeni. Dijete - promatrajmo ga! - nikad nije nezaposleno. Ono se posvema predaje trenutku u kome živi, ono stavlja sve na jednu kartu, ljubavi i povjerenja, ono se ne zanosi apstraktnim

teorijama, ono se ne brine za sutrašnji dan, ono ne skuplja oko sebe niti posprema u žitnice ili knjižnice. Kao i u Evandjelju, i u Terezije je dijete - dijete kao kriterij - nerastavljivo vezano uz evanđeosku misao vodilju o patnji. Ono je čvrsto i nerastavljivo vezano uz sadašnji trenutak. Ono ne misli na buduću. I to je već svojevrsna patnja, ulazak u patnju.

Terezijin život bijaše jedna velika *pasija, muka*. Njezin je duhovni krajolik vremenom je postajao sve tamniji, mračniji, prepun patnje, otkupiteljske, sve do iskustva savršene duhovne suše, ostavljenosti, dvojbi spram Boga i vjere.

Na trenutke je bila istinski ateist, nevjernik. Bila je solidarna s nevjernicima, doživljavala je iskustvo nevjere upravo u trenutku kad je Europom harao duh protubožaca Nietzschea i Marxa. Sve to u trenutcima slabosti. Zapravo, dijete nikada nije snažno, ono je uvijek slabo, ne jako. Ono se ufa u to da će ga netko uzeti na ramena i ponijeti. Ni onaj Patnik u Getsemanskom vrtu nije jak. Kad izgovara *Oče, budi volja tvoja*, on se pouzdaje u Očevu volju, pouzdaje se u to da ga ona nosi, da ga volja Očeva vodi kroz ono što je ljudski govoreći neizdrživo, nesnošljivo.

Svetica se jednom zgodom izrazila: „Treba mi srce koje gori od njeznosti, srce koje me prihvaća bez zadržke, srce koje ljubi i moje slabosti, koje je uza me danju i noću. Nisam otkrila nijedno stvorenje koje bi me ljubilo, a da nije preminulo. Treba mi Bog koji će prihvatiti moju narav, koji će postati moj brat, koji može trpjeti i umrijeti za mene.“ Te riječi ove svete i učiteljice Crkve titraju su duše i svega bića nakon svega što je kao dijete iskusila, kad su joj preminule najprije majka, a potom i dvije sestre koje su joj zamijenile majku. Doživljavala je kao dijete brodolom ljubavi, prolaznost života. Doživljavala je umiranje ljubavi bez koje je nemoguće živjeti, ljubavi koju smrt tako reći razara. Ali na kraju ljubav pobjeđuje.

Čujemo tu i krik za ljubavlju koja mora trajati, koja mora biti, ljubavlju koja ne smije umrijeti, krik za srcem koje je uz udjela u mojoj patnji. Tu je potom i spoznaja da nijedno stvorenje ne može biti tu vječno, ne može biti vječno uz nas, već da nam treba Bog koji je istodobno i čovjek, od iste tvari, zemaljske gline, kao i mi, Bog koji pati. Taj Bog se očituje u Isusu Kristu, spušta u zemaljske nizine, silazi među nas, postaje Bog s nama, u trajnome *adventu i silasku*.

Istoznačnost ljubavi prema Bogu i bližnjemu

Na tome *malome putu* nema nikakva razdvajanja između ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Tereziji nikada ne bi pala na pamet razdioba ili razlikovanje tih ljubavi. Za nju su obje ljubavi od

najranijega djetinjstva, od same mladosti ono zdravo kršćansko jedinstvo.

Za nju je savršena naravnost ljubiti Boga zato što je on sama ljubav, čista ljubav prema ljudima, prema svakom grješniku, budući da je taj Bog - kako ona višekratno govori - išao do kraja, do ludila u svojoj ljubavi prema čovjeku. Za nju je Bog i vječni život u bezdanu Božje ljubavi posvemašnji smisao svega stvorenja i zato žudi dovesti što više ljudi Bogu - upravo jer i sama ljubi do kraja sve ljude Kristovom ljubavlju.

Ona posvema živi u Isusu Kristu. On je za nju neopozivo izručenje Boga čovječanstvu kao i žarište čovjekova izručenja i predanja Bogu. U svojoj ljubavi, tomu žarkome ognjištu ljubavi između Boga i čovjeka, otkriva Terezija svoje vlastito teološko mjesto i stajalište. U čuvenome završetku drugoga rukopisa ona bi željela objumiti sve karizme u Crkvi kako bi snagom svih karizmi mogla ljubiti Boga i svijet. A potom otkriva - u prijelazu s 12. na 13. poglavlje Prve Korinćanima „da ljubav (nerazdvojiva ljubav prema Bogu i čovjeku) obuhvaća i sažima u sebi sve karizme i sve ih nadilazi: 'Shvatila sam da

Čovjek ostaje zadivljen puninom, snagom onoga što je Terezija postigla u malo godina svoga života. Ona je učiteljica života ali isto tako i pouzdan vodič na putu. Ona je bila i učiteljica novakinja, ali i učiteljica životnoga puta. Na nama je zaputiti se u njezinu školu, a to je škola Isusa Krista, škola konkretnoga nasljedovanja.

Crkva ima srce te da to srce gori od ljubavi... te da ljubav uključuje u sebi sve pozive i sva zvanja, sve karizme... I napokon sam otkrila svoj pravi poziv, svoje zvanje i mjesto: a to je, biti ljubav!”

Jedino presudno njezinu i našem životu jest biti dijete pred Bogom. „Ako ne postanete kao djeca...” Isus je jednom rekao i Therese je pokušala to provesti u praksi u svom životu. „On nam pokazuje da su najmanja djela ljubavi ono što osvaja njegovo srce... Ah! Kad bi se radilo o postizanju velikih stvari, koliko bi nas trebalo sažaljivati!? ... Ali kako smo sretni jer Isus dopušta da ga zarobe i najmanje stvari.“ Bog nam želi dati sve! Sve, apsolutno sve. Na nama je samo da taj njegov dar prihvatimo i ne odbijemo. O tome je riječ - o našem pristanku!

Utjelovljenje ljubavi

Jest, uzvišen je to cilj, sve zvuči zanosno i bogato, ali Terezija pretače tu veliku misao u svoj svagdanji život: u svakome trenutku svoga života i dana razdaje ona Božju ljubav svima oko sebe, razdaje ljubav Božju osobama s kojima se susreće, sestrama koje su nesimpatične, ljudima koji su dosadni. Sestra kojoj je Terezija nesimpatična veli ovako: „Uopće ne znam zašto mi je Terezija od Djeteta Isusa tako odana i naklona.“ Kao karmelićanka ona je svjesna da ne može svoju ljubav posredovati vlastitim djelima ili zalaganjem u Crkvi. Njezino je *djelo* posvemašnje *životno predanje, postati žrtva paljenica, doslovce holokaust* - tada će ti mile žrtve pravedne, prinosi i *paljenice* - za koju zna da je najučinkovitije, najplodnije djelo u Crkvi. Ona uspoređuje sebe s onim malim *kotačem zamašnjakom*, koji pokreće sva druga kolesa i kotače, *ona je ona 'unruha'* u satnom mehanizmu, koji neprekidno radi i pokreće cijeli satni mehanizam, pokreće sve velike kotače u Crkvi.

Crkva je sa svoje strane prepoznala i priznala upravo to u Terezijinu apostolatu te ju je zajedno sa svetim Franjom Ksaverskim proglasila zaštitnicom misija u cijelom svijetu. Svoje djelovanje shvaća ona kao plod savršene nesebičnosti: ona ne želi činiti *dobra djela*, ne želi skupljati ovdje na zemlji *zasluge*, već želi samo jedno: zračiti u Crkvi i svijetu, sva se razdati. To je njezin doprinos u svijetu i Kristovu djelu. Njezina jedina želja, i ovdje za života, a i nakon smrti jest: prospati svijetom ruže, biti ona koja će sipati svijet-

tom ruže, biti Božji ružičnjak, koji će svijetom širiti Božji miris, ljubav i predanje. Želi svijetom prospati latice ruža!

Teologija nade

Sve to u sebi sadržava još jednu protežnicu iz njezina života, naime, teologiju nade. Teologija ljubavi, sadržana u snažnoj vjeri, usidrena u nadi!

Ona veli bez okolišanja: „Nikad se od Boga ne očekuje previše. Čovjek od Boga dobiva upravo onoliko koliko moli, koliko se od njega nada dobiti.“ Stoga se može reći: „Od njega se traži i dobiva onoliko koliko se čovjek sam usuđuje pitati.“ Nema toga što se Terezija ne usuđuje moliti od Boga, što ne bi tražila od Božje ljubavi. Za nju su ljubav, vjera i nada *koekstenzivne*. Ona se vodi Pavlovom *nadati se protiv svake nade*, nju vodi slijepa nada. Nije to nikakva preuzetnost, već jednostavno slijedi primjer samoga Gospodina Isusa Krista.

Nije preuzetno reći da Terezija ima odgovore. Odgovore i za naše vrijeme, za Crkvu našega vremena. Ima odgovore na pitanja i probleme Crkve i društva. Ona je započela u svome životu ono što mi moramo nastaviti cijelim bićem. Ništa na njoj nije zastarjelo. Ona ima odgovor na pitanje *pravočinja i pravovjerja*. Njezin *mali put* nije ništa drugo već uputnik kako u životu djelovati, kako se konkretno ponašati. Taj se put živi iz vjere, bez ikakve zadržke. Terezija ima pravi odgovor na krivo postavljene problem između ljubavi prema Bogu i prema bližnjemu. Ona nam jasno očituje, jasno nam pokazuje da su obje ljubavi u biti jedna ljubav te da obje strane neizbježno upućuju jedna na drugu. Ona ima odgovor u svome životu glede jednostranosti u koje se znamo često zaplesti i u njima tražiti odgovore na svoja pitanja.

Teško je u nekoliko redaka opisati sve bogatstvo ovoga kratkoga života, njezine misli, dubine i dosege onoga što je iza sebe ostavila u nepunih 25 godina života. Čovjek ostaje zadivljen puninom, snagom onoga što je Terezija postigla u malo godina svoga života. Ona je učiteljica života ali isto tako i pouzdan vodič na putu. Ona je bila i učiteljica novakinja, ali i učiteljica životnoga puta. Na nama je zaputiti se u njezinu školu, a to je škola Isusa Krista, škola konkretnoga nasljedovanja. Isus je tražio upravo to od svojih: Posvemašnje predanje, posluš i nasljedovanje. To je svetica do kraja živjela i nama pokazala put kako se kroz svakodnevni život te ispunjavanje svakodnevnih malih dužnosti dolazi do vrhunaca. Hvala joj! ■

Autentični kršćanski navještaj nema alternativu

fra Antonio Musa

Jedna od omiljenih tema i područja zanimanja u svijetu teologije i duhovnosti u posljednje vrijeme je *homiletika* ili kako je neki nazivaju *propovjedništvo*. Iako ova dva pojma nisu nužno sinonimi – jer se u prvom redu homiletika u užem smislu odnosi na liturgijsko propovijedanje, dok se propovjedništvo kao takvo može događati i izvan konteksta liturgije – ove dvije kategorije dijele mnoge sličnosti.

Bez obzira na razliku između homiletike i propovjedništva dobar je znak da se Crkva u posljednje vrijeme bavi ovom temom. U Crkvi u SAD-u tako primjerice ne nedostaje upravo homiletskih radionica, tečajeva, konferencija pa čak i studija na katoličkim sveučilištima. Jedno od ponajboljih katoličkih sveučilišta, Sveučilište Naše Gospe (Notre Dame) u Indiani tako već godinama organizira homiletsku konferenciju na kojoj obrađuju različite

teme. Isto je sveučilište upravo ovih dana objavilo i poziv na propovjedničko *natjecanje*. Naime, propovjednici su pozvani na homiletsko sučeljavanje na temu od jedne od velikih marijanskih svetkovina, Blagovijesti, Uznesenja Marijina ili Bezgrješnog Začeca. Sudionici ovog natjecanja bit će ocjenjivani po vrlo strogim kriterijima, a proglašenje se očekuje u mjesecu svibnju – mjesecu posvećenom Blaženoj Djevici Mariji.

Foto: Arhiv/ICMM

Da je povratak navještaja vjere u samu srž života Crkve u mnogim dijelovima svijeta nepobitna je činjenica. Katolička Crkva dugo je vremena zaostajala za drugim kršćanskim zajednicama po pitanju svoje prisutnosti u svijetu medija, društvenih mreža i modernih alata evangelizacije. Ipak, posljednjih godina svjedoci smo nevjerojatnom *boom-u* evangelizacijskih sadržaja s autentičnim katoličkim potpisom. Vlč. Mike Schmitz, sa svojim podkastom o Bibliji i katekizmu Katoličke Crkve srušio je sve rekorde slušanosti ne samo vjerskoga sadržaja, nego uopće. Crkva je zaozbiljno prihvatila igru na poljima gdje se vodi bitka za dušu modernog čovjeka. Crkva to mora činiti kako bi trajno odgovarala na onaj svetopisamski poziv koji joj je uputio sveti Petar u svojoj poslanici: „Budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama.“ (1 Pt 3, 15)

Pitanje navještaja vjere tako se još jednom nametnulo kao središnje kršćansko pitanje ne samo našeg vremena, nego središnje pitanje naše kršćanske povijesti i iskustva našeg hoda za Gospodinom koji nam je u polog ostavio poslanje propovijedanje njegove Riječi do kraja svijeta i do kraja vremena. Autentični kršćanski navještaj nema alternativu. Zato je autentična teologija i duhovnost samo ona koja trajno promišlja kako Kristovu poruku donijeti do novih slušatelja, a autentični kršćani su samo oni koji neprestano svjedočki djeluju u svijetu koji istinski treba Gospodina.

Brojni autori, pišući o metodama i načinima navještaja vjera za ovo naše vrijeme, prepoznaju upravo ovu svjedočku dimenziju evangelizacije. Neki od njih to nazivaju *gramatikom propovjedničkog života*. Među njima je i Michael Pasquarello koji navještaj vjere ne vidi kao djelo koje Crkva ili pojedinac u ime Crkve čine, nego stvarnost koju se živi. Onoga koji navještaja tako više ne određuje samo ono što govori, bez obzira koliko učeno ili retorički izbrušeno to bilo, nego u prvom redu čovjeka kršćanina određuje ono što čini. Nije ovo previše novo otkriće. Crkva trajno živi od svjedočke ljubavi i svjedočkog navještaja. Mnogo više negoli naše riječi, ljudi pamte naša djela. Brojni su sveci mogli biti nijemi, a da je njihov primjer nadanjivao druge na vjernost Kristu. Ipak – budući da je u isto vrijeme Crkva i ljudska, a ne

samo božanska – događalo se i dogodi se da zaboravimo na ovu bitnu dimenziju našeg navještaja. Snagu svjedočanstva malo što može nadmašiti.

Veljača je uvijek mjesec kada se u zahvalnosti spominjemo upravo ovakvih svjedočanstava. Župa Međugorje ovih se dana prisjeća šestorice fratara koji su rođeni u ovoj župi, a ubijeni su, vjerujemo, iz mržnje na vjeru (*in odium fidei*). Hercegovački fratri sjećaju se pak 66 svoje braće koji su na pravdi Boga ubijeni u istoj mržnji. Brojni međugorski hodočasnici možda nisu ni svjesni da je među njima i fra Bernardin Smoljan koji je zajedno sa župljanima izgradio križ na Križevcu, križ koji je bio u Gospinom planu za ovu župu, križ koji je toliko odredio njihovu povijest susreta s Gospodinom. U primjeru ovih vjernih svjedoka vidimo što se dogodi kada se zaživi *gramatika* propovjedničkog života. Naš život naime postane svjedočanstvo za Boga.

Ovakvo je svjedočanstvo od ranih stoljeća Crkva smatrala osobitim biserom kršćanskog života. Ovakvi svjedoci, koji su nijemi pošli *kao ovce na klanje* pred svojim krvnicima, ponajbolji su *propovjednici* kršćanske istine u svako doba. Međutim, oni se ne rađaju zakonom slučajnosti, ili snagom trenutka. Ovakvi svjedoci kovani su u talionicama Božje milosti u kojima su učili primiti svaki dar od Boga pa i onaj konačni – snagu za svjedočku smrt. Pasquarello vidi formaciju ovakvih svjedoka kao rezultat duboke kontemplacije Božje ljubavi i molitvene osjetljivosti na Božju prisutnost koja nadilazi intelekt i nadanjuje čovjekovu volju. Drugačije kazano: svjedoci poput naših nevino stradali fratara nisu došli niotkud. Njihovo je svjedočanstvo plod duboke osobne molitve, zagovorne molitve tolikih drugih molitelja i slobodnog predanja Bogu koji razumije bolje i koji je kadar pokrenuti čovjeka vjernika. Njihov molitveni život učinio je da je njihovo srce puno prije negoli su podnijeli konačnu žrtvu razumijelo kakvo se predanje od njih traži. Njihovo je srce u redovitosti njihovih molitvenih uzdaha steklo osobno iskustvo i poznavanje Boga te je kao takvo ušlo u samo Otajstvo Božjega života mudrošću koja nije od ovoga svijeta.

Svi mi koji smo svjesni ovog teškog i zahtjevnog poslanja koje pred nas stavlja naša kršćanska vjera, poslana svjedočkog

Crkva ne treba mlake kršćane, nego kršćane koji će plamenom svoje vjere zapaliti svijet. Takve svjedoke pak Bog podižite u molitvi i kontemplaciji. Svaki kršćanin tako po snazi svojeg ucijepljenja u Krista u sakramentu krštenja ima obvezu propovijedanja i navještaja vjere. Svatko od nas pozvan je svoje srce usmjeriti na Krista tako da razumom od njegovih granica spoznamo, da voljom zaživimo i mudrošću uđemo u Otajstvo samoga Boga.

navještaja i propovijedanja evanđelja, znamo da autentični kršćanski život nema alternativu. Crkva ne treba mlake kršćane, nego kršćane koji će plamenom svoje vjere zapaliti svijet. Takve svjedoke pak Bog podižite u molitvi i kontemplaciji. Svaki kršćanin tako po snazi svojeg ucijepljenja u Krista u sakramentu krštenja ima obvezu propovijedanja i navještaja vjere. Svatko od nas pozvan je svoje srce usmjeriti na Krista tako da razumom od njegovih granica spoznamo, da voljom zaživimo i mudrošću uđemo u Otajstvo samoga Boga.

Hercegovački franjevci, sluge Božje fra Andrija Topić i 49 braće, za koje će se sada voditi proces za beatifikaciju znali su kršćanski navještaj nema alternativu. U teškim vremenima tražili su i pronalazili načina kako posvjedočiti svoju vjeru u Isusa. U molitvi Bog im je dao snagu i nadahnuće za svaku pa i onu konačnu žrtvu. Svojim svetim životom i svojom svetačkom smrću posvjedočili su da se *gramatika* propovjedničkog života živi kada djela prate ono što riječi navještaju. Ovakvim svjedocima Crkva se i danas divi i po njima slavi Boga koji ljudskoj nemoći daje božansku snagu u trpljenju nevinih. Ovakvim svjedocima i mi se molimo: da i naše vrijeme obiluje kršćanima koji će znati promišljati i zaživjeti svjedočanski navještaj vjere.

Na putu ovakvog navještaja Crkva će trajno pratiti snaga svjedočanstva njezinih mučenika i zagovor Blažene Djevice Marije. Činjenica da je propovjedničko natjecanje na Sveučilištu Notre Dame u središte svojeg stavilo tematiku vezanu uz Gospine svetkovine dokaz je da Crkva osjeća kako sve ono što ona čini i u ovom našem vremenu čini pod snažnom Marijinom zaštitom. Uistinu, autentični navještaj vjere nema alternativu. U tom navještaju svjedočanstvo kršćanskog života i kršćanske smrti nemaju alternativu. Za takav život i za takvu smrt Gospina prisutnost nema alternativu. Kada svoje navjestiteljske napore postavimo u ovom nizu, plodova sigurno ne će nedostajati. ■

BOG

koji traži čovjeka

Zaboravljena ispovjedna praksa jedan je od najočitijih znakova krize vjere u zapadnoj Europi. U starijim crkvama po nekoć kršćanskih zemalja lako je uočiti brojne ispovjedaonice, ali one stoje neiskorištene, dok ih u crkvama građenim u novije vrijeme više i nema. Nisu ljudi u tim dijelovima Crkve odjednom postali bezgrješni pa im ne treba ispovijed, već je u posljednje vrijeme taj sakrament polagano nestao iz života velikog broja vjernika, za što mnogi okrivljuju biskupe i svećenike koji su to dopustili. Hodočasnici iz tih zemalja posebno su zahvalni što u Međugorju nalaze ono što u svojoj zavičajnoj Crkvi nemaju. Kako god je teško naći svećenike raspoložive za ispovijedanje hodočasnika, još je osjetljivije pitanje kako se ti hodočasnici ispovijedaju. Jesu li te ispovijedi uvijek praćene pravom pripremom, iskrenim pokajanjem i spremnošću na mijenjanje vlastitog života snagom sakramentalne milosti ili su možda samo plod naučenog običaja ili nekakva obzira prema drugima, u smislu „ispovijedaju se drugi, pa moram i ja“.

fra Ivan
Dugandžić

U tom pogledu biblijska objava svjedoči o pravoj revoluciji, jer ona svjedoči o povijesnoj činjenici da je Bog u jednom času ljudske povijesti progovorio jednom konkretnom narodu i omogućio mu da stupi u zajedništvo s njime, da s njime sklopi savez međusobne vjernosti. To se prvi put dogodilo na Sinaju kada Mojsije u ime svog naroda sklapa savez s Jahvom koji mu se prethodno objavio u Midijanskoj pustinji i poslao ga da svoj narod izvede iz egipatskog ropstva. Strah od neizvjesne sudbine tu je zamijenila sigurnost pod okriljem Boga saveza koji ostaje vjeran svome savezu i onda kad narod postane nevjeran i razvrgne taj savez. A to se događalo često, jer izabrani narod nije bio pošteđen kušnja kroz koje je trebao proći kako bi sazreo za ulogu koju mu je Bog namijenio.

Ta izdaja saveza s Bogom u Starom zavjetu je smatrana najgorim oblikom grijeha, pa Bog po proroku Izaiji poru-

Foto: Arhiv CMM

čuje: „Čujte, nebesa, poslušaj zemljo, jer Jahve govori: Sinove sam ti odgojio, podigao, al se oni od mene odvrgoše... Jao, grešna li naroda, puka u zlu ogrezla, roda zlikovačkog, pokvarenih sinova! Jahvu ostaviše, prezreše Sveca Izraelova, njemu su okrenuli leđa“ (Izl 1,2-4). Kako se vidi, tu je grijeh shvaćen kao pobuna protiv Boga, za kojeg isti prorok na drugom mjestu kaže: „Jahve, ti si naš Otac, Otkupitelj naš“ (Izl 63,16), a Bog po proroku Hošei kaže: „Dok Izrael bijaše dijete, ja ga ljubljah, iz Egipta dozvah sina svoga“ (Hoš 11,1). I jedan i drugi prorok nam otkrivaju da Izraelova vjera nije u prvom redu vjera morala već vjera objave, u kojoj moral doduše ima svoje važno mjesto i ulogu, ali uvijek kao čovjekov odgovor iz ljubavi na ono što je Bog već iz ljubavi učinio za svoj narod.

Na to podsjećaju i upozorenja koja kao kakav podsjetnik stoje prije Dekaloga na oba mjesta gdje ga Biblija donosi, i u Knjizi Izlaska i u Ponovljenom zakonu. U Knjizi Izlaska kao uvod u govor o Deset Božjih zapovijedi stoji Jahvino upozorenje Mojsiju: „Ovako kaži domu Jakovljevu, proglašaj djeci Izraelovoj: Vi sete vidjeli što sam učinio Egipćanima; kako sam vas nosio na orlovskim krilima i k sebi vas doveo. Stoga, budete li mi se vjerno pokoravali i držali moj Savez, vi ćete mi biti draga svojima mimo sve narode – ta moj je sav svijet! – vi ćete mi biti kraljevstvo svećenika, narod svet“ (Izl 19,3-6).

A u Ponovljenom Zakonu, u kontekstu borbe protiv sve češćeg priklanjanja naroda poganskim idolima, čitamo Mojsijevo podsjećanje da je Bog jedan i da samo njemu pripada štovanje: „Čuj, Izraele! Jahve je Bog naš. Jahve je jedan! Zato ljubi Jahvu, Boga svoga, svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom snagom svojom!“ (Pnz 6,4-5). Bez tog podsjećanja da je Bog u svom smilovanju svoj narod izveo iz egipatskog ropstva da mu služi u slobodi, za što bi narod trebao biti zahvalan i u ljubavi prihvatiti sklopljeni savez s Bogom, i Deset zapovijedi koje je Bog dao kako bi zaštitio taj prostor slobode koji mu je omogućio, čovjek će doživljavati posve suprotno, kao nešto što mu ograničava slobodu. Zato se to podsjećanje naroda što je Bog učinio za nj kao crvena nit provlači kroz sve starozavjetne tekstove i služi kao trajni poticaj narodu da ostane vjeran Bogu.

Čovjekovo nepovjerenje prema Bogu

Nažalost, životna stvarnost bila je drukčija. Dok Bog ostaje vjeran savezu sa svojim narodom i obećanjima koje mu

Foto: Arhiv CMM

Dok Bog ostaje vjeran savezu sa svojim narodom i obećanjima koje mu je dao, brojni starozavjetni tekstovi svjedoče o čovjekovu nepovjerenju prema Bogu koje rada neposlušnošću i uvijek novim otpadom koji može imati oblik prave pobune protiv Boga. Knjiga Izlaska svjedoči kako nije trebalo dugo vremena da narod, nakon što ga je Bog oslobodio egipatskog ropstva, sklopio s njim savez vjernosti i obećao da će ga uvesti u zemlju kojom „teče med i mlijeko“ (usp. Izl 3,8), odjednom zaboravi sva ta dobročinstva, počne mrmljati protiv Boga i od Arona tražiti da mu napravi zlatno tele (Izl 32,1-6), što je značilo povratak egipatskim idolima.

je dao, brojni starozavjetni tekstovi svjedoče o čovjekovu nepovjerenju prema Bogu koje rada neposlušnošću i uvijek novim otpadom koji može imati oblik prave pobune protiv Boga. Knjiga Izlaska svjedoči kako nije trebalo dugo vremena da narod, nakon što ga je Bog oslobodio egipatskog ropstva, sklopio s njim savez vjernosti i obećao da će ga uvesti u zemlju kojom „teče med i mlijeko“ (usp. Izl 3,8), odjednom zaboravi sva ta dobročinstva, počne mrmljati protiv Boga i od Arona tražiti da mu napravi zlatno tele (Izl 32,1-6), što je značilo povratak egipatskim idolima.

U svjetlu objave biblijski pisac razmišlja zašto je to tako, vraćajući se na same početke stvorenja, pitajući se kakav je bio odnos prvih ljudi prema Bogu, što je prvi čovjek učinio u svom odnosu prema Bogu i kako je Bog na to odgovorio. Koristeći slike zemaljskog raja, stabla života zasađena u raju te zmije kao simbola zavodljive snage zla, biblijski pisac u Knjizi Postanka (Post 3) opisuje dramatično stanje u kojem su se našli prvi ljudi Adam i Eva zbog nepovjerenja u Stvoritelja. Povjerenje im zemlju i sva živa bića što ih je na njoj stvorio da svim time upravljaju i smjestivši ih u prelijepi edenski vrt da ga uživaju, Bog je prve ljude stavio na kušnju da vidi hoće li mu biti vjerni. Kušnja se sastojala u tome što im je dopustio da jedu sa svih stabala, dok im je za stablo u sredini vrta rekao: „Da ga niste jeli! I ne dirajte u nj, da ne umrete“ (3,3).

Potom se pojavljuje zmija i uvjerava ženu da nipošto neće umrijeti, budu li jeli od ploda tog stabla, već naprotiv „onog dana kad budete s njega jeli otvorit će vam se oči, i vi ćete biti kao bogovi, koji razlučuju dobro i zlo“ (3,5). Time je jasno izraženo da je bit svakog grijeha u nepovjerenju prema Bogu koji čovjeka želi poučiti što je dobro a što zlo, dok čovjek podliježe napasti da sam o tome odlučuje. Umjesto da u iskrenoj poslušnosti uživa Stvoriteljevu naklonost, čovjek želi pomaknuti od Boga zadržane granice između Stvoritelja i stvorenja, drugim riječima želi biti kao Bog.

Prvi ljudi su odmah osjetili i posljedice svoga grijeha, shvatili su da su time izgubili prijateljstvo sa Stvoriteljem, slikovito rečeno da su goli, da su ostali bez svog prijašnjeg dostojanstva što su ga baštinili od Stvoritelja. To proizlaga iz kratkog dijaloga što ga Bog vodi s Adamom: „Jahve, Bog, zovne čovjeka: ‘Gdje si?’ reče mu. On odgovori: ‘Čuo sam tvoj korak po vrtu; pobjah se jer sam gol, pa se sakrih’ Nato mu reče: ‘Tko ti kaza da si gol? Ti si, dakle, jeo sa stabla s kojega sam ti za-

branio jesti?“ (3,9-11). Golotinja im prije grijeha nije smetala, jer ih je Bog takve stvorio i povjerio jedno drugom. Sada je ona osjećaj srama i izgubljenosti zbog počinjenog grijeha.

Taj slikoviti dijalog između prvog čovjeka i njegova Stvoritelja ostaje trajna slika čovjeka pod grijehom. Počinjeni grijeh uvijek rađa osjećajem gađenja nad stanjem u koje je čovjek griješeći upao i njegove nemoći da sam to stanje promijeni. Pokušaj potiskivanja krivnje, izražen biblijskom slikom kao pokušaj skrivanja pred Bogom ne uspijeva, jer svakom grešniku u srcu odzvanja Božji glas: Čovječe, gdje si? A jedini iskren odgovor uvijek je onaj Adamov, da je spoznao kako je gol pa se pokušava sakriti.

Utješno je međutim što Bog čovjeka ne ostavlja u njegovoj nemoći već mu daje nadu da je moguće to stanje promijeniti kad zmiji upućuje riječi: „Neprijateljstvo ja zamećem između tebe i žene, između roda tvojeg i roda njezina: on će ti glavu satirati, a ti ćeš mu vrebati petu“ (3,15). U tim riječima Crkva je oduvijek gledala prvi navještaj Radosne vijesti spasenja. Tajanstvena žena iz tog obećanja jest Majka budućeg Spasitelja, a to neprijateljstvo između „roda njezina“ i roda zmijina obilježava cijelu povijest spasenja.

Proroci razotkrivaju grijeh i pozivaju na obraćenje

U Božjoj strpljivoj pedagogiji kojom odgaja svoj izabrani narod ključnu ulogu imaju starozavjetni proroci koji sve više otkrivaju ne samo grijeh pojedinca već i cijeloga naroda. Grijeh pojedinca dobiva novu dimenziju i nije više problem samo pojedinca koji griješi, već čitavog naroda kojemu je Bog namijenio ulogu posrednika njegova priklanjanja drugim

narodima. To je ono što već Stari zavjet zove kraljevstvo Božje koje treba biti iznad svih zemaljskih kraljevstava. Ako napusti put koji mu je Bog zacrtao i zaputi se svojim vlastitim putem, narod srlja u propast. Tako grijeh izabranog naroda postaje jedinom zaprekom ostvarenju tog Božjeg plana. A težini tog grijeha razmjerna je i oštrina kazne kojom Bog uzvraća narodu.

U tom smislu posebno je znakovito babilonsko ropstvo koje proroci tumače kao Božju kaznu za grijeh naroda, ali ga istodobno koriste i kao prigodu koja nudi mogućnost katarze i obraćenja. Njihovo nastojanje oko razotkrivanja pogubnih posljedica tog grijeha i ustrajno pozivanje na obraćenje najčešće

je usmjereno na prvake naroda, svećenike i kraljeve. Tako primjerice Bog govori proroku Samuelu da prenese svećeniku Eliju sljedeće riječi: „Evo, učinit ću nešto u Izraelu da će oba uha zujati svakome koji čuje. U onaj ću dan ispuniti na Eliju sve što sam rekao za kuću njegovu, od početka od kraja. Ti ćeš mu objaviti da osuđujem kuću njegovu do vijeka; on je znao da njegovi sinove hule na Boga, a nije ih obuzdao“ (1 Sam 3,11-13). Ista Božja osuda stigla je i prvog židovskog kralja Šaula kad se odmetnuo od njega: „Zato dođe riječ Jahvina Samuelu ovako: 'Kajem se što sam Šaula postavio za kralja: okrenuo se od mene i nije izvršio mojih zapovijedi'“ (1 Sam

15,10-11). To je Samuel morao prenijeti Šaulu i umjesto njega pomazati Davida za kralja.

S vremenom proroci narodu sve više dozivlju u svijest kako grijeh što ga čini rađa nebrojenim zlima kao što su: nasilje, pljačka, otimačina, laž, preljub, krivokletstvo, ubojstvo, gaženje prava nemoćnih i mnoga druga zla. U tome posebno prednjači prorok Izaija koji poručuje svom narodu: „Nije ruka Jahvina prekratka da spasi, niti mu je uho otvrdnulo da ne bi čuo, nego su opačine vaše jaz otvorile između vas i Boga vašega. Vaši su grijesi lice njegovo zastrli, i on vas više ne sluša. Jer ruke su vaše u krvi ogrezle, a vaši prsti u zločinima. Usne vam izgovaraju laž, a jezik podlost mrmlija. Nitko s pravom tužbu ne podiže, niti koga sude po istini. U ništavilo se uzdaju jer laž kazuju, začinjaju zloću, a rađaju bezakonje“ (Iz 59,1-4).

Prorok otkriva da je grijeh stvorio „jaz između vas i Boga vašega“ zato što je prezreo ljubav kojom Bog ljubi svoj narod koji smatra svojim sinom (usp. Hoš 11,1). Obračajući se Bogu molitvom da se smiluje svom narodu, Izaija ga podsjeća upravo na to da je Bog Otac tog naroda, kad kaže: „Ah, sućuti nam svoje ne ustegni, jer Otac si naš! Abraham nas ne poznaje i ne spominje nas se Izrael; Jahve, ti si naš otac, Otkupitelj naš – ime ti je oduvijek“ (Iz 63,16). Samo jedno poglavlje dalje prorok ponavlja istu misao: „Pa ipak, naš si otac, o Jahve: mi smo glina, a ti si naš lončar – svi smo mi djelo ruku tvojih“ (Iz 64,7).

Prorok Jeremija želi taknuti srce svoga naroda kad prenosi što mu Bog poručuje: „Pomislih: Ti ćeš me zvati 'Oče moj!' i nećeš se više odvratiti od mene. Ali kao što se žena iznevjeri mužu svome, tako se i vi iznevjeriste meni, dome Izraelov – riječ je Jahvina“ (Jr 3,19-20). Zato svi proročki pozivi na obraćenje imaju tu osobnu crtu odnosa Boga i njegova naroda. Proroci ne traže samo da narod promijeni svoj odnos prema zakonima i propisima, već ga zovu da se vrati Bogu koji ga ljubi kao otac i koji ga „čuva kao zjenu oka svog“ (Pnz 32,10). Zato Ezekiel jamči u Božje ime: „Zar je meni do toga da umre

bezbožnik – riječ je Jahve Gospoda – a ne da se odvrati od svojih zlih putova i da živi“ (Ez 18,23).

Poziv na obraćenje prelazi u obećanje Božjeg djelovanja

S vremenom proroci sve više uviđaju da je narod toliko ogrezao u grijehu da više nije ni sposoban na obraćenje. On se jednostavno ne može odreći iskonske napasti da neovisno o Bogu odlučuje o svom životu. Izgubljeno povjerenje u Stvoritelja priječi mu da se ponovno njemu povjeri i prihvati njegovu volju. Glavni svjedok takvog razvoja proročke misli jest prorok Jeremija koji za sebe kaže da ga je Bog postavio za „ispitivača ljudskog srca“ (Jr 6,27). On je u svom proročkom djelovanju upoznao da je to crce „prkosno i nepokorno“ (5,23), da je „opako i zlo“ (7,24; 8,12), da je „podmuklo i nepopravljivo“ (17,9).

Zato Bog uzalud poziva po proroku Malahiji: „Vratite se meni, i ja ću se vratiti vama“ (Mal 3,7). Sve je očitiije da samo Bog može biti inicijator čovjekova obraćenja, pa se Jeremija s tugom u srcu obraća Bogu: „Znam, Jahve, da put čovjeka nije u njegovoj vlasti, da čovjek koji hodi ne može upravljati korake svoje“ (Jr 10,23), pa ga, polazeći od sebe, usrdno moli: „Obrati me, da se obratim, jer ti si, Jahve, Bog moj“ (31,18). U knjizi Tužaljki ta molba je proširena na sav narod: „Vrati nas k sebi, Jahve, obratit ćemo se, obnovi dane naše kao što nekoć bijahu“ (Tuž 4,21). Tako se iz porazne spoznaje o čovjekovoj nemoći da se sam vrati Bogu u Izraelovih proroka rađa uvjerenje da se Bog u svojoj ljubavi ne može s tim pomiriti i da će sam priteći u pomoć svom narodu.

Okrivljujući pastire ovaca za njihovo takvo stanje, Bog po proroku Ezekielu govori: „Evo me, sam ću potražiti ovce svoje i sam ću ih pasti. Kao što se pastir brine za ovce svoje kad se nađe uza stado raspršeno, i ja ću se pobrinuti za svoje ovce i skupiti ih iz svih mjesta u koje se raspršile u dan oblaka i mraka...Potražit ću izgublenu, dovesti natrag zalutalu, povit ću ranjenu i okrijepiti nemoćnu“ (Ez 34,11-16). Što će se time promijeniti u čovjeku i u cijelom narodu? Znajući da njegov narod nije sposoban držati se njegovih zakona, Bog obećava da će mu to sam omogućiti tako što će snagom svoga Duha promijeniti njegovu nutrinu, što će stvoriti nešto novo: „Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas! Izvadit ću iz tijela vašega srce kameno i dat ću vam srce od mesa. Duh svoj udahnut ću u vas da hodite po mojim zakonima i da čuvate i vršite moje naredbe“ (Ez 36,26-27).

Istu novost najavljuje i Jeremija kad u Božje ime obećava Novi savez s Bogom koji govori: „Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga ni brat brata govoreći: 'Spoznaj Jahvu!' nego će me svi poznavati, i malo i veliko – riječ je Jahvina – jer ću oprostiti bezakonje njihovo i grijeha se njihovih neću više spominjati“ (Jr 31,33-34). Psalmist u tom smislu upućuje Bogu usrdnu molitvu: „Čisto srce stvori mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni“ (Ps 51,12).

U obećanju da će Bog sam priteći u pomoć svome narodu i omogućiti mu Novi savez sa sobom najkonkretniji je prorok Izaija u navjati poniznog Sluge Jahvina koji će krivnju naroda uzeti na sebe i omogućiti zadovoljštinu: „Prezren bijaše, odbačen od ljudi, čovjek boli, vičan patnjama, od kog svatko lice otklanja, prezren bješe, odvrnut. A on je naše bolesti ponio, naše je bili na se uzeo, dok smo mi držali da ga Bog bije i ponižava. Za naše grijeha probodoše njega, za opačine naše njega satriješe. Na njega pade kazna – radi našeg mira, njegove nas rane iscijeliše“ (Iz 53,3-5). Novozavjetnim teolozima nije bilo teško prepoznati da se ovo Izaijino proroštvo ostvarilo u Isusu Kristu, njegovoj muči i smrti na križu, što oni u svojoj teologiji dalje razvijaju. ■

U sljedećem broju:
Milosrdni Bog i tvrdokorni čovjek

Napokon! – mogli bismo uzviknuti kad dočita-mo zbirku ovih dokumenata koji su široj javnosti u ovome obliku i ovako cjelovito bili nedostupni, a sabrani su ovdje na jednom mjestu. Dakle, napokon – *audiatur et altera pars!* Neka se čuje i druga strana. Napokon se član dviju biskupskih komisija dr. fra Ivan Dugandžić, onodobno učitelj novaka na Humcu, a neko vrijeme i provincijski definator, pa potom od 1985. i duhovni pomoćnik u Međugorju, osmjelio izići u javnost s nama nepoznatim dokumentima. Kako je autor već u osmom desetljeću, zakoračio je u 78. godinu života, te kako je više od polovice članova prvih dviju Komisija u kojima je sudjelovao već s onu stranu, u vječnosti, zacijelo je htio otkriti (re-velare) i objaviti dio svoje pismohrane koji se tiče upravo međugorskoga fenomena te ponuditi čitateljima na prosudbu. (dr. fra Tomislav Pervan)

M
INFORMATIVNI
CENTAR **MIR**
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog
centra MIR Međugorje.

Dodite u Međugorje, mjesto milosti koje je Gospodin izabrao za susret s njim

Glavni urednik vatikanskih medija Andrea Tornielli razgovarao je s nadbiskupom Aldom Cavallijem, kojega je papa Franjo poslao kao apostolskoga vizitatora u Međugorje. Donosimo cjeloviti prijevod intervjua. „Međugorje je jedno normalno mjesto, bez ičega posebnog, milošću je postalo duhovno mjesto u koje dolaze ljudi sa svih strana svijeta. Dođu i tamo se počnu moliti.“ Izjavio je to u intervjuu

za vatikanske medije 78-godišnji nadbiskup Aldo Cavalli iz Lecca, koji je život proveo služeći Svetoj Stolici u nuncijaturama, a kojega je u studenome 2021. papa Franjo poslao kao apostolskog vizitatora u to malo mjesto u Bosni i Hercegovini koje je u posljednjih četrdeset godina postalo jedno od najposjećenijih marijanskih središta u svijetu. Godina 2024. bila je važna godina za Međugorje: u svibnju je Dikasterij za nauk vjere objavio nove norme o navodnim

nadnaravnim pojavama koje olakšavaju dopuštenje za pobožnost bez obveze Svete Stolice da se izjasni o nadnaravnosti. U rujnu je objavljena bilješka pod naslovom “Kraljica mira” posvećena duhovnom iskustvu Međugorja, koja tom marijanskom fenomenu daje “nulla osta”, odnosno najveće priznanje među onima koje predviđaju nove norme. Od tada se “navodne poruke” koje vidioci primaju objavljuju “s crkvenim odobrenjem”.

■ **Već nekoliko godina živite u župi Međugorje i susrećete hodočasnike. Kakvo je Vaše iskustvo?**

Nikad prije nisam bio u Međugorju. Ali ja sam Talijan i kao i mnogi iz moje zemlje imao sam kontakt s onima koji su tamo otišli. Uvijek sam primjećivao, kad su se vraćali iz Međugorja, da su ti ljudi bili više angažirani na duhovnoj i ljudskoj razini: u crkvi, u katekizmu, u činjenju dobra. Bili su puno zauzetiji nego prije. Sada sam tamo već tri godine: to je jedno normalno mjesto, bez ičega posebnog, a milošću je postalo duhovno mjesto u koje dolaze ljudi sa svih strana svijeta. Dođu i počnu se tamo moliti. Ulaze u zajedništvo s Gospodinom Isusom, a Djevica Marija ih prati. To je jednostavna molitva: žele promijeniti svoj život, živjeti bolje nego prije, žele riješiti ili se dobro nositi s problemima koje imaju. To je promjena koja se zove obraćenje, a koja se posebno ostvaruje u sakramentu pokore. To se inače događa u Međugorju.

■ **Što Vas se doimlje kada pogledate toliko hodočasnika?**

Stižu mladi i stari. Dolaze bez ikakvih sponzora. Svi dolaze s jednim ciljem: susresti Gospodina i Djevicu Mariju. Nemaju što vidjeti ni posjetiti: što se tiče vjerskog turizma, tu smo na nuli. Ali ovdje mladi i odrasli počnu moliti. Bio sam tek došao, u veljači prije tri godine, i nalazio sam se među klupama vani iza crkve. Došla je jedna latinoamerička obitelj, s petnaestogodišnjim dječakom koji je bio buntovnik, pravi buntovnik! Nakon samo pet minuta došao je na ispovijed... a roditelji su ga iznenađeno gledali. To je mjesto milosti koje je Gospodin izabrao za susret s njim. Papino odobrenje znači: Idite, idite, idite! Idite tamo jer to je mjesto milosti, gdje se susreće Gospodina i Gospodin susreće vas.

■ **Zahvaljujući novim odredbama koje je želio papa Franjo, postupak za ispitivanje i odlučivanje o tim slučajevima sada je više usmjeren na duhovne plodove.**

Dikasterij za nauk vjere ispitao je dvije točke koje se mogu dokazati. Prva se odnosi na plodove. Tisuće i tisuće ljudi dolaze u Međugorje sa svih strana svijeta. Ove godine došlo je dva milijuna ljudi, odraslih i mladih. Gotovo 50 000 svećenika došlo je moliti, obratiti se. Drugi vrlo važni plodovi jesu brojna zvanja. Mnogo ljudi koji mole. Drugi element koji je bio ispitan bile su poruke. Svaka je poruka uspoređena s našom vjerom i ustanovljeno je da joj poruke odgovaraju. To su vrlo

pozitivni plodovi i pozitivne poruke za vjeru: to nam je omogućilo da kažemo da je Međugorje mjesto milosti.

■ **Osobno ste uključeni u objavljivanje poruka koje se objavljuju jednom mjesečno. Što se konkretno događa?**

Vrlo je jednostavno: kada postoji poruka, osoba koja ju je primila napiše ju i pošalje meni na jeziku na kojem piše, a to je hrvatski. Odmah mi ju prevedu na talijanski. Taj je proces vrlo zanimljiv: postoje najmanje dva vrlo važna ljudska posredovanja: zato uvijek govorimo o “navodnim porukama” iako smo naklonjeni tako da na kraju poruke napišemo: “s crkvenim odobrenjem”. Ali pazite, poruke su definirane kao “navodne” jer prolaze kroz dva ljudska posredovanja: ne piše ih Gospa, piše osoba koja prima. Drugo je posredovanje prijevod s hrvatskoga na talijanski: to su dva potpuno različita jezika. Mi kažemo da je poruka dobra, da odgovara vjeri i pozivamo na čitanje i razmišljanje o njoj jer je pozitivna. Ništa ne dodaje Objavi, ali ju obogaćuje. Pomaže da danas bolje živimo svoju vjeru.

■ **Znamo da nijedna privatna objava, dakle ni jedno marijansko ukazanje, ništa ne dodaje Objavi. Kako se trebamo postaviti i koje rizike trebamo izbjegavati? Jer katkada postoji rizik da nas ponese višak znatiželje prema “tajnama”, pomalo apokaliptične znatiželje.**

U svibnju je Dikasterij za nauk vjere objavio norme koje su temeljne za razumijevanje odluke o Međugorju. Podsjetio je da je prije svega Objava, Riječ Božja, samo Biblija i da je ta Objava završila Otkrivenjem. To ne znači da se Duh Sveti ne može služiti porukama i privatnim objavama povjerenima ljudima i koje služe boljem ostvarivanju jedine prave Objave. Sve to ništa ne dodaje Objavi, ali može biti korisno. U tomu je važnost poruka. One mogu biti korisne da se danas ostvari Objava koju je Gospodin učinio jednom zauvijek.

■ **Jeste li upoznali međugorske videoce? Jeste li se susreli s njima?**

Da. I mogu reći da su jednostavni ljudi, imaju svoju obitelj, imaju probleme koje ima svaka obitelj.

■ **Oprostite što Vas prekidam: netko je prigovorio zato što nitko od njih nije postao svećenik ili časna sestra...**

Pa svatko ima svoj poziv! Oni su jednostavni ljudi, dobri ljudi. Nemam što reći. Često se vidimo, zajedno popijemo kavu. Oni su ljudi koji rastu u vjeri, svatko na svoj način, i postaju mudriji, sve mudriji. U kontaktu sam s njima: nisu postali svećenici ili časne sestre i svatko ima svoje poslanje, svoj obiteljski život.

■ **Što ste naučili u ove tri godine provedene u župi Međugorje?**

Da je tu milost. Naučio sam da nas Gospodin svojom milošću uvijek prati. Naučio sam da Gospodin ima plan u našem životu i da nas prati. Voli nas.

■ **Gospa se u Međugorju definirala kao “Kraljica Mira”. Poruka je to koja je u našem vremenu aktualnija nego ikada.**

Jedna od prvih navodnih poruka, iz 1981. godine, u tom je smislu vrlo duboka. Kaže: mir, mir, mir, neka zavlada mir. Ali pazite: ne među nama, nego ponajprije između Boga i nas, a onda i među nama. To je ključno. Kad su Židovi izišli iz Egipta, Bog je preko proroka Mojsija rekao: ako želite živjeti slobodni, postoje neka pravila kojih se valja pridržavati, to su Zapovijedi. Bog je bitan za mir. U zapovijedima nam se kaže samo nekoliko stvari po kojima treba živjeti: poštovati život i ne ubijati; obitelj je temeljno uporište; i poštujemo jedni druge. Ako tako živimo,

živimo u miru. Ako ne živimo tako, dolazi do ratova.

■ **Još jedna značajka koja poruku iz Međugorja čini posebno aktualnom jest činjenica da se navodno ukazanje dogodilo u zemlji u kojoj koegzistiraju različite vjere i koja je u nedavnoj prošlosti obilježena strašnim nasiljem. Ima poruka koje se dotiču te teme. Što možete reći o tomu?**

Riječ koju rabimo jest dijalog. *Dia logos*, dijalog među nama, ali *logos* znači: predstavljam ti svoj identitet, predstavljam ti svoj način življenja, mišljenja, vjerovanja, djelovanja. Ti me upoznaj sa svojim identitetom. Razgovorom se upoznajemo, svatko zadržavajući svoj identitet. Ako izgubimo svoj identitet, više nema dijaloga. I onda dolazi do tragedije. Tamo su različite vjere, različiti načini života. Moramo razgovarati. I mi tamo u Međugorju imamo jasan identitet: Gospodin Isus Krist za nas je jedini Gospodin.

■ **Nove norme koje je u svibnju objavio Dikasterij za nauk vjere izraz su pastoralnoga duha pape Franje i odgovaraju stavu velike pažnje prema vjeri jednostavnih ljudi i pučke pobožnosti. Koliko je važan taj aspekt?**

Moramo postaviti vrlo jake uporišne točke vjere. Pučka se vjera obogaćuje stavljanjem Majke Božje kao uporišta i Gospodina Isusa Krista kao apsolutnoga uporišta. Majka Božja te prati na taj susret. Kada dođu jednostavni ljudi sa svim svojim problemima, susreću Majku Božju koja je patila poput njih. Slika Gospe Žalosne nalazi se u gotovo svim župama: Ona koja je patila kao i ti, i prati te Gospodinu Isusu koji ti daje snagu da dobro živiš. Promijeniti svoj život ne znači napustiti obitelj, napustiti posao... kada se vratiš starom životu, promijenjen si iznutra. Znaš da se s Gospodinom može suočiti s problemima. To je vjera jednostavnih. Ovdje su krunica, euharistija i euharistijsko klanjanje. Prošlog sam ljeta imao pred sobom trideset ili četrdeset tisuća mladih koji su bili u klanjanju u apsolutnoj tišini. Tamo je, u tom preobraženom kruhu, stvarna, supstancijalna prisutnost Gospodina Isusa Krista. On gleda mene, ja gledam njega, On mi govori, ja govorim njemu. Koliko mi je ljudi reklo: ondje sam čuo Gospodina kako mi govori.

■ **Možemo li iz toga što ste nam rekli iz onoga što smo pročitali u bilješci Dikasterija o fenomenu Međugorja zaključiti pozivom svima na to hodočašće?**

Dokument vrlo jasno želi reći: Idite u Međugorje jer je to mjesto milosti. ■

ZNAK MUČENIŠTVA

hercegovačkih fratra i bl. kardinala Stepinca u Jubilejskoj godini

Darko
Pavičić

„Ljudska povijest satkana je od tragova koje u njoj ostavljaju dobro i zlo. I dobri i zli ljudi utječu na svoje vrijeme živeći iz svoje ograničene perspektive. Jedni i drugi izloženi su sudu povijesti koji s odmakom daje jasnije vidjeti i prepoznati svaki djelo. Sud povijesti, iako objektivniji, još uvijek je manjkav. U njegove mjere ne mogu stati Božji ugodnici koji su za života svijet i događanja u njemu promatrali iz perspektive vječnosti. Takve povijest ne prosuđuje, nego su i nakon svoje smrti pred našim očima kao oni prema kojima se prosuđuje povijest“, riječi su s početka propovijedi nadbiskupa zagrebačkog mons. Dražena Kutleše za Stepinčevo ove godine, koje se ne ograničavaju samo na spomen mučeničke smrti bl. kardinala Alojzija Stepinca, nego zahvaćaju i mnogo šire. Napose ove veljače kada se uz 65. obljetnicu smrti blaženog kardinala obilježavala i 80. obljetnica ubojstva hercegovačkih fratarata, koji se baš poput njega s mukom probijaju do službenog priznanja njihova mučeništva kao primjera svetosti ne samo u trenutku stradanja, nego kao vječni trag svakome tko se odluči krenuti putem vjere.

Upravo na to naglasak je stavio i mostarsko-duvanjski biskupi i apostolski upravitelj trebinjsko-mrkanjski mons. Petar Palić, predvodeći euharistijsko slavlje u spomen franjevima mučenicima u širokobriješkoj crkvi.

„Mi se danas spominjemo ubijenih svećenika koji su naviještali Riječ Božju. Tu plejadu Kristovih svjedoka predvodi

‘najsveltiji lik Crkve Božje u Hrvata’ bl. Alojzije Stepinac, zatim bl. Miroslav Bulešić i bl. Drinske mučenice, posljednji proglašeni blaženici iz hrvatskoga naroda koji su bili žrtve istog komunističkog sustava: fra Serafin Glasnović Kodić i don Anton Muzić, kao i posljednji proglašeni blaženik, doduše iz drugog povijesnog razdoblja, ali jednako tako mučenik, fra Alojzije Palić. Promatramo kraj njihova života koji izaziva strah. Nitko ne bi želio takav kraj. Međutim, oni su upravo

Odakle dolazi radikalna smjelost i sloboda mučenika te kako ljudi poput naših franjevaca i drugih svećenika, ali i vjernika laika, pronalaze ‘ludu’ hrabrost da priznaju Krista pred vladarima i vlastima koji su apsolutno naumili ne samo eliminirati njihove živote već i potpuno iskorijeniti Evandjelje i Crkvu Kristovu?

po kraju svoga života postali najslabiji Kristu. I stoga ne žalimo i ne bunimo se protiv križa koji je morao ponijeti naš narod, ne samo na ovim prostorima, ova biskupija, ova provincija, ova župa, kao i druge župe u našim biskupijama. Jer smo po tom križu bili ujedinjeni s onim križem koji je Krist nosio, a koji je vodio prema Uskrsu. Potreban nam je križ u našem životu, braćo i sestre, jer bez križa, bez kajanja, nema izgleda za budućnost. Tamo gdje je križ zaboravljen, gdje se ne

razumije potreba kajanja, prazna je sva priča o obraćenju. U konačnici, križ koji nosimo ovih 80 godina smislen je i potreban, jer nam čisti pogled, jer ne dopušta da žrtve padnu u zaborav, jer nas poziva na trajno zauzimanje za mir, pravdu, pravednost i istinu“, kazao je mons. Palić, pitajući se odakle dolazi radikalna smjelost i sloboda mučenika te kako ljudi poput naših franjevaca i drugih svećenika, ali i vjernika laika, pronalaze ‘ludu’ hrabrost da priznaju Krista pred vladarima i vla-

stima koji su apsolutno naumili ne samo eliminirati njihove živote već i potpuno iskorijeniti Evandjelje i Crkvu Kristovu?

„Kada do toga dođe, jedini mogući odgovor je Ljubav. Mučenici se napajaju Ljubavlju. I ta ljubav nije neki nejasan osjećaj ili topla emocija. Božja ljubav nije apstraktna ideja. Božja ljubav je osoba Duha Svetoga; zajedništvo ljubavi koje postoji između Oca i Sina oduvijek Bog ulijeva u nas. To je ista Ljubav koja je ispunila mučenike! To je izvor njihovog

Foto: Arhiv/ICMM

samopouzdanja i mira pred sigurnom smrću. I to je isti Duh Sveti, ista Ljubav koja je izlivena i u naša srca“, objašnjava biskup Palić, kojemu je za ovogodišnje 80. obljetnice provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš predao mostarsko-potrebnu građu i dokument pod nazivom „SUPPLEX LIBELLUS“ kako bi se pokrenuo postupak za proglašenje mučenicima slugu Božjih fra Andrije Topića i 49 braće, zavjetovanih redovnika Reda male braće te se od toga trenutka franjevci mučenici i službeno mogu nazivati slugama Božjim, kao prvim korakom u službenom crkvenom priznanju njihova puta prema svetosti.

Provincijal Grbeš rekao je kako su duge bile ove godine, gotovo njih 20 od 2004., koje su prošle u traženja dokumenata, istraživanja arhiva, slušanja posrednih i neposrednih svjedoka, čekanja i provjeravanja.

„Mi vjerujemo da su sva naša ubijena braća, svih njih 66, svjedoci vjere i patnici ljubavi prema Kristu i svome narodu. Uskoro će izići i knjiga na više od 1.300 stranica njihovih detaljnih životopisa koja će svjedočiti još jednom o njihovoj veličini. Ali uza sve to, svjesni smo da kanonski proces ima svoje zahtjeve i kriterije, da još tragamo za velikim brojem naše braće. Vjerujem da Crkva uvijek razborito priznaje svoje blaženike i svece. Vjerujem da s velikom čežnjom i nadom vjerni katolički puk Hercegovine, i puno dalje od nje, s čežnjom čeka i moli za njihovo uzdignuće na oltar. Pred tom nadom svi mi ostajemo zahvalni“, kazao je fra Jozo Grbeš, dodajući kako „onaj koji je opsjednut mržnjom, osvetom ili ubojstvom nije gospodar života te da „iskrena vjera uzdiže nas iznad gorčine tuge“.

„Stoga ovaj dan, zauvijek ispisan u memoriji hrvatskog puka, naše Provincije i biskupije, neka bude dan nade, pojilo hrabrosti, klesanje duha... I kada nam dođu dani slabosti, beznađa, sjetimo se njih koji dadoše sve: život! Njihov zagovor bit će moćan u našim životima“, kazao je provincijal Grbeš u godini koju Crkva obilježava kao Jubilejsku godinu, prisjećajući se na poseban način svojih svetaca i mučenika, koji polako i mukotrpno pronalaze svoj put do čašćenja na oltaru. Upravo poput bl. kardinala Stepinca čiju kanonizaciju iščekujemo i hercegovačkih fratarata koji su kao slugu Božje krenuli putem koji je on prošao. ■

PREVRTLJIVOST VREMENA

Paula
Tomić

Veljača, drugi mjesec u godini, posljednji je pravi zimski mjesec i jedini u godini koji ima žensko ime. Zbog toga mu se pripisuju različite osobine, a jedna od njih je i prevrtljivost. Poznata je izreka: „veljača – prevrtača“. Taj opis dobro joj stoji jer zaista, nikada vrijeme nije toliko prevrtljivo kao u veljači. Smatra se da hrvatsko ime veljača označava sve duže dane, dane koji postaju sve veći (velji). U rimskom kalendaru veljača je bila posljednji mjesec u godini, a latinsko ime "februus" došlo je od riječi februarius, što je označavalo očišćenje od grijeha. Ove godine veljača je još po nečemu posebna, naime dani su se poredali tako da imaju 4 nedjelje, 4 ponedjeljka, 4 utorka, 4 srijede, 4 petka i 4 subote.

Veljaču još obilježavaju dani koji slave život i ljubav. To su najprije 2. veljače kada se slavi Dan života i Dan posvećenog života, Blagdan Isusova prikazanja u hramu ili Svijećnica. Zatim se druge nedjelje u veljači slavi Svjetski dan braka.

Valentino ili Svjetskidan zaljubljenih slavi se 14. veljače.

S jedne strane ljubav i život, a s druge strane, prevrtljivost veljače (osim u meteorološkom smislu), ovih se dana mogla dobro vidjeti u društvenom, političkom i duhovnom kontekstu koji je slavio potpuno neke druge vrijednosti.

Tako smo u medijima zadnjih dana čitali nevjerojatna prepućavanja i kritike na račun otvaranja prvog Prozora za život u Zagrebu koje je organizirala Udruga Betlehem. Mjesto je to na kojem svoje živo dijete mogu sigurno i anonimno ostaviti nesretne majke koje ga ne mogu ili ne žele zadržati. Na taj način ne samo što spašavaju svoje savjesti, psihu i dušu od čedomorstva, djetetu daju šansu za život nego i ostavljaju nadu za jedno buduće sjedinjenje ukoliko im se životne situacije poprave. Svako normalno stvorenje trebalo bi razumjeti i pohvaliti ovaj mislostrdni čin koji tako duboko štiti život i majke i djeteta. Ali ne. Oni među nama koji su davno Božje zakone zakopali u svom srcu kako ih ne bi prozivali za njihove osobne grijeha, našli su se pred ogledalom vlastite sramote i krivnje koje ne mogu podnijeti i zato kažu kako Prozor života „potiče na kazneno djelo napuštanja djeteta“ te traže njegovu hitno ukidanje. Najtužnije je što se te aktivistkinje nazivaju Ženska mreža (savez ženskih udruga iz Hrvatske koji okuplja organizacije, grupe i inicijative koje se bave zagovaranjem i zaštitom prava žena). I tim tzv. 'zagovarateljicama prava žena' strašnije je dakle napuštanje djeteta u sigurne ruke nekog udomitelja ili posvojitelja, od čedomorstva

ili ostavljanja novorođenčeta u prljavoj kanti smeća na hladnoj ulici, wc školjki ili zakopanoj kutiji. Bilo bi smešno, da nije istinito.

Veljača je i mjesec kada se organiziraju različite godišnje nagrade za izrazite doprinose u glazbenoj industriji. U svijetu je najpoznatija Nagrada Grammy, a kod nas Cesarica i Porin. Tu su i različite godišnje nagrade ili mononacije iz područja svjeta zabave i filma, poput Zlatnih globusa ili Oskara. Promatrajući sav taj 'svjetski glamur' opet se nisam mogla odhrvati ovom veljačinom pridjevu prevrtljivosti, jer sve baš to tako izgleda. S jedne strane žene koje se silno žale na nepravedna ocjenjivanja, statuse ili njihov položaj i honorare u industriji zabave i filma, njihova silna borba, rad i trud da postignu ono što njihovi muški kolege dobiju pod normalno, a onda se na preuzimanju tih teško zaslužanih nagrada pojave skoro gole ili polugole ili tako neukusno seksualistički i prljavo obučene, islikavajući svoja tijela, svoja plastičnim operacijama

i kozmetičkim zahvatima izmijenjena lica, izlažući same sebe kao najjeftinije meso. One same stavljaju u prvi plan upravo ono za što optužuju muškarce da im čine.

Kod nas je sve to manje glamurozno, ali je poanta ista uz naravno puno politiziranja. Ovaj se put javno mijenja uzburkalo oko Thompsona i njegove pjesme „Ako ne znaš što je bilo“ koju su srebrni rukometaši izabrali za svoju himnu, pjevala se na Trgu Bana Jelačića i u svim daljnjim domoljubnim prigodama. Pjesma pjeva o ljubavi za domovinu, o potrebi očuvanja sjećanja na slavu prošlost, ljude koji su ginuli za današnju slobodu i važnost nacionalnog identiteta. I to nekome smeta. Smetaju im lik i djelo dotičnog pjevača, vjernika, supruga, oca koji nikog ne vrijeđa,

Istina je, kao što nas Gospa svih ovih godina uči, jedino u Bogu. Ispravne odluke, odluke koje donose nadu u bolje sutra, koje ostavljaju prostor za napredak i razvoj, koje potiču čovjeka da postane bolji, da daje sebe drugima, nisu moguće ukoliko se Bog ne stavi u centar osobnog življenja.

nego uvijek podržava, ohrabruje i ujedinjuje. A kad pogledamo koga to smeta, ispada da opet smeta onima koji gledajući taj prirodni i Božji red ne mogu prihvatiti kao pogrešne vrijednosti i nezdravi stav svoj vlastiti nered. Nikada sebičan, neuredan život bez ideala, vjere u Boga, obitelj i domovinu nije donio neki svjetski rezultat. Čovjekova snaga dolazi iz Duha i iz vjere, i zato kad se slavi svi se možemo ujediniti samo pod tim vrijednostima. I doista je tužno što nam svaki puta to brane ti nazivi liberalni pijuni.

Ove prevrtljivosti današnjeg svijeta i društva mogle bi se nizati u beskonačnost. Posebno nakon dolaska na vlast novog/starog američkog predsjednika Donalda Trumpa i svega onoga što njegova administracija počinje iznositi na svjetlo dana. Kada vidimo koliko je toga što služi laži, zlu, uništenju, ratu, bolesti... bilo financirano i izazvano bezbožnom ljevičarskom politikom, doista nam je se upitati gdje je istina?

A istina je, kao što nas Gospa svih ovih godina uči, jedino u Bogu. Ispravne odluke, odluke koje donose nadu u bolje sutra, koje ostavljaju prostor za napredak i razvoj, koje potiču čovjeka da postane bolji, da daje sebe drugima, nisu moguće ukoliko se Bog ne stavi u centar osobnog življenja. U svakom trenutku ispred naše volje stoje dvije mogućnosti: odluka za nešto što Bog želi ili odluka za nešto što je meni lakše. Odluka za blagoslov života ili za prokletstvo smrti. I to je neprestana životna i duhovna bitka. Izabirati put Božji, put života, znači tim sitnim ili velikim odlukama graditi svoj život svetosti i spasenja. Čineći odluke suprotne Božjim željama znači pred sobom otvarati prostore nesreće i propasti.

Prevrtljivost svijeta toliko je postala velika da se svaki plod ljubavi prema Bogu i bližnjemu, zbog toga što toliko jako svjetli lstinom, odmah od oca laži proglašava zločinom.

Gospa nam kaže da nije ovo vrijeme samo vrijeme prevrtljivosti nego i milosno vrijeme jubilarne godine koja nas poziva na hrabro suočavanje sa vlastitim lažima, lošim izborima, slabom voljom i neplodnim životom. I kao što će proljeće pobijediti ovu prevrtljivost veljače, ostanimo vjerni Bogu koji i u nama čini i htjeti i djelovati sve na veću slavu Njegovu. ■

Rad na srcu

Rad na sebi zapravo je rad na svojoj nutrini, a budući da je srce simbol čovjekove nutrine, drugi naziv za rad na sebi je rad na srcu. Osim što označava nutrinu, srcem se naziva središnje mjesto čovjekova bića, točka gdje se susreću sve čovjekove duševne i duhovne snage i sposobnosti. Ono je izvor spoznaje i mudrosti, razuma i osjećaja, htijenja i djelovanja, planiranja i odlučivanja. Srce je i mjesto susreta čovjeka s Bogom. U radu na srcu stoga je riječ s jedne strane o trudu oko čovjekove nutrine, njezine čistoće i sadržaja, a s druge o brizi oko čovjekova središta, njegova najvažnijeg odnosa, a to je odnos s Bogom.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

Sva izdanja možete
kupiti na web stranici
www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Don Mladen Parlov predavač na duhovnoj obnovi za svećenike u Međugorju

28. Međunarodna duhovna obnova za svećenike održat će se u Međugorju od 30. lipnja do 4. srpnja 2025.

Tema ove duhovne obnove je kao i za sve ostale ovogodišnje međunarodne duhovne obnove u Međugorju „Hajdemo u dom Gospodnji!“ (Ps 122,1)

Koordinator na ovoj duhovnoj obnovi je međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, a predavač je don Mladen Parlov, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije, redoviti je profesor u trajnom zvanju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Na KBF-u u Splitu obavljao je u dva navrata službu prodekana za znanost te dekana. U više je navrata bio pročelnik katedre Povijesti kršćanske literature i nauka. U razdoblju od 2015. do 2020. bio je glavni urednik časopisa „Crkva u svijetu“. Na pastoralnom planu, uz službe župnog pomoćnika (Trilj) i župnika (Dugopolje), obavljao je i službu duhovnika u Centralnom bogoslovnom sjemeništu u Splitu (od 1997. do 2002.) te službu ravnatelja Nadbiskupskog sjemeništa u Splitu (od 2002. do 2013.). Objavio je oko tri stotine znanstvenih i stručnih radova. Između dvadesetak objavljenih autorskih knjiga dvije su posvećene ministerijalnom svećeništvu.

Ova duhovna obnova počinje u ponedjeljak 30. lipnja večernjim molitvenim programom u crkvi sv. Jakova u Međugorju. Uz svakodnevno sudjelovanje u večernjem molitvenom programu, sudionici će slušati predavanja, ali i običi druga molitvena mjesta u župi Međugorje: Brdo ukazanja, grob fra Slavka Barbarića, Križevac... Na Križevcu će biti i ispovijed za svećenike, sudionike ove međunarodne duhovne obnove. Detaljan program pogledajte OVDJE.

Župljani župe Međugorje osiguravaju besplatan smještaj svim svećenicima tijekom duhovne obnove kao i svih godina do sada. ■

Hercegovina za Afriku

Mlada volonterka iz Međugorja, Marija-Zorka Vasilj, nedavno se vratila iz Afrike gdje je provela devet mjeseci u misiji koju vodi misionar fra Ivica Perić. Tijekom svog boravka Marija je svjedočila velikim potrebama stanovništva, posebice iz oblasti obrazovanja, te je odlučila pokrenuti humanitarni projekt za pomoć djeci i zajednici Mwakapandula, malom Afričkom selu.

Marija-Zorka nam je otkrila kako se njezina želja za odlaskom u Afriku razvila još u osnovnoj školi te je već tada osjećala veliku povezanost s tim kontinentom. Govorila je o izazovima života u Africi, važnosti pomaganja zajednicama u potrebi, te kako su izazovi s kojima se susretala utjecali na njezinu duhovnu i osobnu preobrazbu.

„Neka želja se javila još u osmom razredu osnovne škole. Mogu reći da je od tog trenutka u meni samo tinjala sve više i više do trenutka dok to nisam i ispunila. Sa sobom sam željela ponijeti neku donaciju u Afriku, te smo tako opet organizirali akciju 'Hercegovina za Afriku'. Život stanovništva u selu Mwakapandula gdje sam ja bila je isti kao naš život krajem 19. stoljeća. Kao što su živjeli naši stariji kad su se koristili volovi za prijevoz, kad se uz pomoć volova obrađivala zemlja i kad se živjelo od poljoprivrede. Ljudi tamo još uvijek koriste volove i žive od poljoprivrede, nema prijevoznih sredstava niti izrađenih cesta nego idu pješice. Kuće grade od blata, a krov prave od trske. Tamo živi od 4 500 do 5 000 stanovnika, a sustav obrazovanja je jako loš – kazala je Marija-Zorka.

Kao rezultat njezine inicijative, krajem siječnja i početkom veljače 2025. godine, održat će se četiri humanitarna koncerta u Hercegovini, s ciljem prikupljanja sredstava za izgradnju škole u Mwakapanduli. Koncerti će se održati u Mostaru, Međugorju, Posušju, i Livnu.

„Trebamo nešto da podignemo Hercegovinu, pogotovo sada jer je u planu izgradnja škole

u misiji. Onda sam rekla idemo malo podignuti Hercegovinu, pa smo organizirali četiri velika humanitarna koncerta. Ulaz će biti besplatan, a ljudi će svojim dobrovoljnim prilogom moći doprinjeti misiji Mwakapandula. U Mostaru će nastupiti Antonija Batinić, Josip Drinovac, fra Marin Karačić, zbor Amadeus i dječji zbor župa. U Međugorju očekujemo Vinka Čemeraša uz zbor Amadeus. U Posušju nas očekuje fra Marin Karačić i Stjepan Lach uz zbor Amadeus, a u Livnu opet odlazi zbor Amadeus, a tamo nas čekaju Marko Omazić, Sotto Voce, te dječji zbor župa“, dodala je Marija-Zorka.

Ovaj projekt nije samo prilika za prikupljanje sredstava već i za širenje svijesti o važnosti svakog trenutka, svakog osmijeha i brige za bližnje.

„Rekla bih da sam ja bila samo jedna mala kapljica i da tu ima dosta posla. Nastojala sam doprinijeti onoliko koliko sam mogla i znala i koliko sam se mogla izboriti sama sa sobom. Ispočetka sam razmišljala da je sve uzalud i da nema smisla. Sjećam se da sam se jednom uhvatila u situaciji kad sam došla iz vrtića nakon mjesec dana dok sam bila u misiji, zatvorila sam se u sobu i samo počela glasno jecati. Pogledala sam u križ sv. Damjana koji mi je stajao iznad kreveta pa sam kleknula na koljena i rekla; Isuse, ja ne znam što ću ja raditi, zašto sam ovdje uopće došla, što je moja misija, vodi me! Odgovor sam dobila kad sam bila sedam mjeseci u Africi, i onda sam shvatila da sam na početku dobila odgovor vratila bih se kući nakon mjesec dana, a sad sam odradila tih devet mjeseci i opet vidim da se trebam vratiti i ulagati u tu misiju“, kazala je Marija-Zorka Vasilj i pozvala sve da svojim dolaskom i donacijama podrže ovu plemenitu inicijativu. Kroz humanitarne koncerte, Hercegovina će još jednom moći pokazati svoje veliko srce i pomoći djeci u Africi da imaju bolje uvjete za obrazovanje i izgradnju vlastite budućnosti. ■

Emanuel Musa

Budućnost nam je lijepa kad hodamo zajedno s Kristom

„Posebna je ova nedjelja, nedjelja koju je papa Franjo označio kao Nedjelju Riječi Božje. Riječ koja stvara i oprašta najveća je snaga. Od Njegove riječi čovjek živi. Posebna je ovo večer i ovdje u Međugorju kada ovi mladi ljudi koju obećaju, primaju zavjete ili pristupaju Frami govore da hoće živjeti vrijednosti kršćanske kako ih je Franjo živio.“

Međugorska je Frama tri dana obilježavala svojih trideset godina postojanja. U petak je bila duhovna obnova za sve bivše i sadašnje framaše, koju je vodio fra Ivan Slišković. U subotu je održan koncert Frami Međugorje i fra Marina Karačića, a večeras sveta misa pod kojom je u Framu primljeno 38 novih članova, bilo je 11 prvoobećanika dok je 36 mladih obnovilo svoja obećanja da će nasljedovati Isusa Krista po primjeru svetog Franje.

„Naš karakter se sudi po riječima koje obdržavamo, po obećanjima koje čuvamo. Kao što je Božanska riječ snaga, tako i naša ljudska riječ sve o nama kaže. Pokajmo se kad nismo čuli prvu i pokajmo se kad nismo živjeli drugu“, pozvao je u nedjelju (26. siječnja 2025.) na početku svete mise u Međugorju provincijal Hercegovacke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš. Pod ovom misom međugorski framaši imali su svoja primanja i obećanja, a na misi su koncelebrirali međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, duhovni asistent Frami Hercegovina fra Ivan Hrkać, duhovni asistent međugorske Frami fra Marin Mikulić i drugi svećenici, a među brojnim župljanima i hodočasnica došli su i framaši iz drugih župa.

U svojoj propovijedi fra Jozo Grbeš osvrnuo se na Nedjelju Božje Riječi i rekao da ako slušamo Božansku riječ, riječ mudrosti život postaje bogat dobrotom. Kazao je i kako nam je Isus pokazao put. Osvrnuo se na evangeoski ulomak u kojem se Isus vratio u svoj Nazaret, među svoje ljude, gdje je činio isto što i svi drugi pa je subotom išao u sinagogu.

„Dragi prijatelji. Dragi mladi prijatelji, dragi članovi Frami: U toj knjizi nešto piše i za tebe. Negdje nešto u njoj piše za svakoga od nas. Za svaku dušu. Trebamo je samo otvoriti. Riječ će sama naći put do našeg života, baš onda kada je trebamo, u času kad nam je najpotrebnija, na raskrižju kad ne znamo kamo ćemo. Dobro je poći na put traženja riječi. Ona je živa. Ona svaki put drugačije kaže. Ona svaki put ima drugačiji smisao. Ona vodi. Kada je to potrebno za tvoj život. Kada krenemo na taj put onda ćeš vidjeti kada budeš spreman vidjeti, čut ćeš kada budeš spreman čuti. Do nas je. Do nas je to umjesto nas nitko ne može, jer nama je dano birati, nama je dano i knjigu otvoriti. Ti si gospodar svoje sudbine. Ti si kapetan svoje duše“, poručio je fra Jozo i kazao kako nam Riječ nudi smisao, otkriva Gospodina, po njoj upoznajemo sebe.

Kazao je i kako nam ta Riječ, vječni Logos, Spasenje i Život nudi neizmjernu ljubav s koja jedina ostaje i s kojom nikada nismo sami. Ta ljubav nas uči živjeti. Ta ljubav nas uči da opraštamo neoprostivo, da vidimo nevidljivo, da stvaramo nemoguće, da ne žalimo za jučer jer nam je dano sutra. Zato postanimo prijatelji riječi Božje. Ona nas vodi do Gospodina, do Gospodina koji nas voli više od svih“, zaključio je fra Jozo Grbeš.

Na kraju mise framašima je čestitao fra Zvonimir Pavičić:

„Kao župa želimo da uvijek budete naše blago, naša radost“, rekao je fra Zvonimir, a da framaši budu blagoslov našem društvu poželio je područni duhovni asistent fra Ivan Hrkać koji je zahvalio svim dosadašnjim framašima i duhovnim asistentima.

Duhovni asistent međugorske Frami fra Marin Mikulić zahvalio je Bogu na 30 godina međugorske Frami, kao i na 2500 mladih koji su prošli kroz međugorsku Framu.

„Hvala svakom framašu od prvoga dana do danas. Hvala vam za svaki djelić sebe koji ste ugradili u ovu Framu“, rekao je fra Marin, a u velikom broju onih kojima je zahvalio su i svi duhovni asistenti međugorske Frami, od kojih su neki koncelebrirali na ovoj misi.

„Budite hrabri i jaki, i ne bojte se. Budućnost nam je lijepa kad hodamo zajedno s Kristom“, na kraju je mladima poručio fra Jozo Grbeš.

Na misi je pjevao zbor sastavljen od bivših framaša iz međugorske župe, a nakon mise upriličeno je druženje međugorskih framaša i njihovih gostiju koji su im došli uveličati ovu veliku i značajnu obljetnicu – 30 godina Frami Međugorje. ■

Velimir Begić

XV. Iberoamerički kongres Kraljica Mira u Madridu

Svi smo mi dio rijeke milosti koja se od Međugorja proširila cijelim svijetom

U Madridu je održan XV. Iberoamerički kongres Kraljica Mira. Počelo je međunarodnom duhovnom obnovom za svećenike i predavanjem međugorskog župnika fra Zvonimira Pavičića koji im je govorio na temu „Duhovnosti Međugorja u svećeničkoj službi“. U svom svjedočanstvu govorio je o svojim svećeničkim iskustvima, s puno ljubavi i radosti, što je dirnulo srca svećenika sudionika, a za neke od njih bilo je toliko emotivno da su i zaplakali.

U podne je održan radni sastanak Upravnog odbora Zaklade Međugorski centar za španjolsko govorno područje s predsjednikom Informativnog centra Mir Međugorje fra Dankom Perutinom, ravnateljem Vedranom Vidovićem i međugorskim župnikom fra Zvonimirom Pavičićem.

U 17 sati tradicionalnom ceremonijom postavljanja zastava zemalja španjolskog govornog područja započeo je XV. Ibero-američki kongres Kraljice Mira. Prezentaciju su vodili predsjednik Centra Oriol Vives i potpredsjednik L. Miguel Onieva.

Uz gotovo punu konferencijsku dvoranu, u ozračju bratstva, uz glazbenu pratnju patera Diega Gonzaleza i Yamida Cruza, nakon pozdravnih riječi, jedna po jedna prolazile su zemlje sudionice kongresa, sa svojim zastavama i nekoliko kratkih riječi. Na kraju je Oriol Vives spomenuo i zamolio za molitvu za Boliviju, Bonaire, Brazil, Ekvador i Panamu, koji zbog različitih poteškoća nisu mogli otputovati u Madrid.

Uslijedila je molitva krunice i sveta misa koju je predvodio o. Agustín Giménez u koncelebraciji s biskupom u miru Paragvaja Ignaciom Gogorzom, fra Dankom Perutinom i međugorskim župnikom fra Zvonimirom Pavičićem, uz još 16 svećenika koji su pristigli iz 10 zemalja.

„Kao braća koja govore španjolski, važno je da svi razgovaramo jedni s drugima i da smo svi okupljeni ovdje na ovom kongresu“, rekao je otac Agustín na početku svoje propovijedi.

Govoreći o evanđelju, napravio je paralelu s Međugorjem.

„Što se događa od 1981. godine u jednom malom mjestu Međugorju u BiH. Mnogi se pitaju kako u tako malom mjestu, i kako preko djece, sada već odraslih, Bog može ostvariti plan spasenja. Isto kao

i oni iz Nazareta pitali su se kako Bog može djelovati kroz Isusa. Previše je dokaza da Bog preko Marije želi donijeti spasenje. U ovom kongresu Bog želi i dalje donositi spasenje i želi računati na nas. Imamo vjeru i imamo nadu da je spasenje koje će nam Bog donijeti neodoljivo, nepojmljivo našim siromašnim umovima. Jesu li apostoli mogli zamisliti što će se dogoditi kad stigne vazmeno otajstvo? Događa nam se nešto slično što ne možemo ni zamisliti iako nam Djevica naviješta veliko spasenje koje će donijeti svijetu. On je već donosi i ona je s nama“, rekao je otac Augustin, završivši svoju propovijed molbom Bogu da nam pošalje svoga Duha Svetoga da nas obasja na ovom putu kojim nas Djevica poziva iz Međugorja.

Prvi dan XV. Ibero-američkog kongresa završio je predavanjem oca Diega Gonzáleza, na kojoj je govorio o „Kraljici Mira, Majci milosrđa“.

Drugog dana je fra Danko Perutina održao katehezu na temu „Živjeti poruke srcem“.

„Svijet je u velikoj krizi, ratovima, poplavama i drugim nedaćama. Ali imamo rješenje za smisao života, a Gospa nam to pokazuje kada kaže 'Idite mome Sinu Isusu'. Ta rijeka milosti koja je počela teći prije 43 godine nastavlja teći i svi smo mi dio te rijeke milosti koja se od Međugorja proširila cijelim svijetom“, kazao je fra Danko, koji je u katehezi govorio i o pet kamenčića, molitvi srcem te kako trebamo pripremiti svoje srce da „Riječ Božja donosi obilan rod u našim srcima“.

Međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić je govorio o tome kako „Molitvom i postom mijenjati svijet“ te da je vrhunac molitve euharistija

„Euharistija je molitva zajednice i vrhunac, naj-savršenija molitva Crkve i u njoj moram napustiti sebe i postati dio zajednice kako bih postao jedno s Kristom. Ako dopustim Bogu da mijenja mene, dopuštam mu da mijenja svijet“, poručio je fra Zvonimir Pavičić, zaključivši svoju katehezu govoreći o važnosti posta i kako on ide ruku pod ruku s molitvom, da promijenimo svoja srca i dopustimo Bogu da promijeni svijet.

Otac Inocencio Llamas održao je katehezu na kojoj je govorio o nadi, a na kraju je fra Zvonimir Pavičić predvodio klanjanje Isusu u Presvetom. ■

Završena duhovna obnova za bračne parove u Međugorju

Za hvalnom svetom misom na kojoj su sudionici obnovili svoje bračne zavjete u Međugorju je završena 24. Međunarodna duhovna obnova za bračne parove koja se održavala od 5. do 8. Veljače, na temu „Hajdemo u dom Gospodnji!“ (Ps 122,1).

Na ovoj duhovnoj obnovi koju je vodio međugorski župni vikar fra Jure Barišić sudjelovalo je pedesetak bračnih parova iz 15 zemalja.

Sudionici su imali jutarnju molitvu, predavanja, klanjanje pred Presvetim, a sudjelovali su i u molitvenom programu u crkvi sv. Jakova te su molili na Brdu ukazanja, Križevcu...

„Predivno nam je bilo, već dugi niz godina dolazimo u Međugorje. Ovo nam je drugi dolazak na duhovnu obnovu za bračne parove. Prvi dolazak je ostavio jako velik dojam na mene i supruga, odlučili smo svake godine dolaziti na ovaj susret. Ostavljaju jako dobar utisak na nas dvoje, duhovno i na svim drugim područjima. Molitva je snaga, mislim da u toj molitvi suprug i ja se možemo dodatno sjediniti i rasti u vjeri. Puno toga možemo doprinijeti našoj obitelji, našoj djeci, dovesti i njih sutra tu i dati veliki blagoslov“, rekla je Ljilja Butić iz Prkosa, mjesta u Škabrnji.

„Moja supruga i ja imamo sedmero djece i oni su se dogovorili da nam osiguraju mjesto na ovoj duhovnoj obnovi. Jako nam se dopada. Prvi put sudjelujemo, a drugi put smo u Međugorju. Tako da je ovo jedno novo iskustvo za mene. Jako mi je dobro što je u uvod u program duhovne obnove bio više na način onih mladenačkih ulazaka u brakove, odnosno načina kojima bi se mladi trebali voditi prije ulaska u brak. Neke stvari nisam znao, nisam prakticirao...“, rekao je Ivan Čuljak iz okolice Slavonskog Broda.

Sljedeća u nizu duhovnih obnova u Međugorju je za organizatore hodočašća, voditelje centara mira, molitvenih i karitativnih skupina vezanih za Međugorje, koja se održava 30. put i traje od 10. do 14. ožujka.

Mijo Brkić

Stepinčevo u Međugorju

Želimo li biti sveti, govorimo istinu. Uvijek i svugdje

Nakon molitve kod spomenika ubijenim franjevcima iz međugorske župe za vrijeme Drugog svjetskog rata, u crkvi sv. Jakova u Međugorju uslijedila je molitva krunica i sveta misa na kojoj su fra Jozi Grbešu, provincijalu Hercegovačke franjevačke provincije, koncelebrirali međugorski župnik fra Zvonimir Pavičić, vicepostulator postupka mučeništva fra Leo Petrović i 65 subraće fra Miljenko Mića Stojić i još 12 svećenika.

„Poseban je ovaj dan, 10. veljače, u novijoj memoriji našega naroda i Crkve na ovim prostorima. Danas se spominjemo zagrebačkog nadbiskupa kardinala Alojzija Stepinca, kojega su komunisti ubili, a kojega je veličanstveno Ivan Pavao II. proglasio blaženim 1998. Mi smo večeras ovdje i zbog naših mučenika i ljudi koji su pobijeni iz ove župe i s ovih prostora u prošlom stoljeću, a i naše braće franjevaca koji su isto tako stradali sa svojim pukom. Mučenici nam pokazuju put, i večeras dok molimo njihov zagovor, onda molimo Gospodina da nas učini dostojnim koračati njihovim stopama, a njihove stope su stope samoga Krista“, rekao je fra Jozo, uvodeći u misno slavlje.

U Prvom svjetskom ratu iz međugorske župe poginula ili nestala je 61 osoba. U Drugom svjetskom ratu (najviše u svibnju 1945): 386 osoba, a u Domovinskom ratu 10 osoba.

U propovijedi je fra Jozo naglasio kako je u vrijeme globalnih prijevara govoriti istinu uvijek revolucionaran čin. Istina u malim dijelovima, ili svojim polovicama postaje oruđe laži, obmane, nasilja i čistoga zla. Laž je zlo i ono nema budućnosti. Režimi koji progone istinu padaju jer laž nema vječnosti. Istina jedino ima. To je Stepinčev put i primjer“. Čovjek koji govori istinu uvijek se osjeća jako dobro. U mučnim vremenima uz nju se čovjek osjeća sigurnim, jer Kristove riječi da istina oslobađa daju svakoj osobi snagu i smisao. Zbog toga ljudi istine mogu uspravno kazati: *Bolje je da me mrze zbog onoga što jesam, nego da me vole zbog onoga što ja nisam.* To je Stepinčev put i njegovo svjedočanstvo. Tražiti isti-

nu veliki je put i velika je žrtva. S njom nikad nije jednostavno. I danas u naše vrijeme, i u vrijeme naših otaca, i djedova, i majki, i baka i daleko prije njih istinu je bilo teško tražiti i braniti. Kako reče jedan mudrac: svaka istina kao da prolazi kroz tri života, prvo je ismijavaju onda je nasilno je guše pa je tek onda je prihvaćaju kao očitu, vidljivu i jasnu“, rekao je fra Jozo naglašavajući da je ona jedna od tih velikih životnih stvari da je i sam Krist sebe poistovjetio s njom.

Blaženi čovjek, hrvatski nadbiskup, Alojzije Stepinac koji je pogubljen prije 65 godina jednostavno je govorio istinu. Govorio je istinu moćnicima ovoga svijeta bez straha, uspravno, jasno, odmjereno, čestito... I on nas uči nešto veličanstveno: Uči nas da je istina jednako Bog, da govoriti istinu znači biti Božji čovjek. Oni koji govore istinu su sveti ljudi, jer sveti ljudi uvijek govore istinu. Stoga, želimo li biti sveti, govorimo istinu. Uvijek i svugdje. U zgodno i nezgodno vrijeme u teško i lagano. Govoreći istinu čovjek postaje svet. To bijaše Stepinčev put“, rekao je fra Jozo Grbeš i dodao kako je pola istine obično velika laž.“

Fra Jozo Grbeš kazao je i kako svaki svetac zaštitnik neke vrijednosti, krijeposti, mjesta ili profesije te kako je blaženi Alojzije je Stepinac zaštitnik govornika istine, pomoćnik svima koju nju traže, nju štite i nju svjedoče.

„Ako tražite istinu i ako vam je život težak zbog nje, molite se njemu“, kazao je fra Jozo Grbeš pa na naglasio i kako veliki Alojzije Stepinac stoji na čelu velikog broja svećenika, sestara, bogoslova i stotina tisuća ubijenih nevinih ljudi na stratištima i križnim putovima.

Narod koji ima toliko mučenika i toliko svjedoka istine apsolutno ima budućnost. Stoga, ne bojmo se! Slijedimo njih, slijedimo istinu, živimo ljubav, onda će budućnost i vječnost biti naša“, pozvao je fra Jozo Grbeš, koji se na kraju osvrnuo i na ubijene franjevce, kao i više od 450 ljudi iz male međugorske župe koji su poginuli u ratovima i sukobima.

„Moju braću su ubili. Njih 66, i ovu braću iz Međugorja. Neke ubili metkom u glavu, neke objesili, neke ubili pa bacili u rijeku Neretvu, neke ubili u krevetu stare i bolesne, neke svukli doslovno s oltara u vrijeme najsvetijeg čina svete mise, ubili i bacili negdje, neke pak ubili dok su hodali sa svojim narodom prema slobodi... I svijet kao da se stalno vrti u svakoj generaciji, u svakom stoljeću, na svakom kontinentu i u većini država... Kao da se vrti u tom neprekinutom krugu zla i dobra, istine i laži, mučeništva i svjedočanstva. Mi smo prije svega i iznad svega kršćani. I ako smo kršćani, onda kršćani moramo biti uvijek i mora nam uvijek stati do istine, stati do praštanja i do ljubavi“, rekao je fra Jozo Grbeš pa zaključio kako kršćanstvo u našim običnim životima i u velikim stvarima prekida lance zla snagom istine, snagom praštanja i snagom ljubavi i onda nas nema čega i koga biti strah, i onda možemo živjeti onako kako nas Krist uči. ■

Velimir Begić

Statistike za siječanj 2025.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 50 000
Broj svećenika koncelebrana: 1416 (45 dnevno)

SUSRET SA STVORITELJEM U PRIRODI

fra
Marinko
Šakota

„Danas vas pozivam, da podete u prirodu, jer ćete tamo susresti Boga Stvoritelja.“ (25. 10. 1995.)

Nije li iznenađenje da nas Gospa poziva da idemo u prirodu? Možda nikad nismo pomislili da bi to bila važna tema u duhovnosti, važna za Boga, za Gospu. No očito da jest i da za to postoje veliki razlozi.

Prvo što iz ovih Gospinih riječi opažamo je spominjanje Stvoritelja u kontekstu prirode, što je novost naočigled odnosa modernog čovjeka prema prirodi. Moderni čovjek izbacio je Boga iz svoga života i iz svijeta i postao autonoman. Povjerovao je „zmiji“ da mu Bog ne treba i da on sam može biti bog.

Gospa ima drukčiji pristup: Želi da prirodi prilazimo polazeći od Boga, Stvoritelja, jer ćemo jedino tako imati pravilan odnos prema njoj. Svaki pokušaj bez Boga je promašaj.

Nadalje, u poruci čujemo Gospin poziv da stupimo u odnos s Bogom Stvoriteljem, da ga susretnemo. Čim je riječ o susretu s Bogom, znači da je riječ o molitvi. Priroda je dakle molitveno mjesto, a odlazak i boravak u prirodi je molitva. Naravno, uz uvjet da to bude susret.

No kako ćemo susresti Stvoritelja ako ga ne vidimo?

Ako Pavao kaže da u Bogu „živimo, mićemo se i jesmo“ (Dj 17, 28), onda su sva stvorenja u Bogu. Nisu Bog, ali su u Bogu. Dakle, Boga susrećemo preko vidljivoga, preko stvorenja. Netko reče: *Promatraj stvorenja pa ćeš otkriti Stvoritelja. Slušajte pjesmu pa ćete čuti i Glas.* Čovjek ne može Boga izravno vidjeti ni susresti. Zato mu je Bog dao vidljive stvari, preko kojih može prepoznati Nje-

govu veličinu i ljepotu. „Jer prema veličini i ljepoti stvorova možemo, po sličnosti, razmišljati o njihovoj Tvorcu.“ (Mudr 13, 5) Priroda je dakle *most* prema Bogu.

Shvatimo li prirodu kao mjesto molitve, tj. susreta sa Stvoriteljem, opaziti ćemo da je ona plod Božje riječi: „U početku bijaše Riječ... Sve postade po njoj...“ (Iv 1, 1-3) Tu Božju riječ koja je sve stvorila može se *čuti* u stvorenjima. Upoznavajući i osluškujući stvorenja upoznavat ćemo Stvoritelja, slušati Njegov glas i volju, otkrivati smisao stvorenoga.

Ako preko stvorenja možemo susresti Stvoritelja, znači da stvorenja (priroda) nisu beživotne, mrtve „stvari“ nego da je moguć osobni odnos s njima. Iz tog razloga je Bog zapovjedio čovjeku da nadjene imena stvorenjima. „Čovjek nadjene imena svoj stoci, svim pticama u zraku i životinjama u polju.“ (Post 2, 20) Kad čovjek po imenu zove stvorenja, znači da među njima postoji osobni odnos. Jasno

je to shvatio i tako je živio sv. Franjo Asiški. Za njega su sva stvorenja bila braća i sestre – obitelj.

Gospa je upotrijebila riječ „priroda“, jer je mi upotrebljavamo pa želi da nam bude jasno o čemu govori. No inače je bolje reći stvorenja, jer kad kažemo stvorenja, tada ćemo govoriti i o Stvoritelju. Ako nemamo svijest o Stvoritelju, tada ostaje samo «priroda». A upravo to je problem posljednjih nekoliko stoljeća, jer čovjek odbacuje Stvoritelja i vidi samo prirodu, a kad vidi samo prirodu, onda nema nikakva poštovanja prema njoj i s njom može raditi što hoće. Obično ona onda postaje samo predmet, izvor zarade i koristi, rudnik iz kojega se crpi sve što se može i odlagalište smeća.

Slutimo da je strahopoštovanje prema Stvoritelju i stvorenjima jedno od značenja Božje zabrane da Adam i Eva jedu plodove sa stabla dobra i zla. Jer kad se izgubi to strahopoštovanje, sve je dopušteno. A posljedice? Jako su nam poznate.

Gospa je upotrijebila riječ „priroda“, jer je mi upotrebljavamo pa želi da nam bude jasno o čemu govori. No inače je bolje reći stvorenja, jer kad kažemo stvorenja, tada ćemo govoriti i o Stvoritelju. Ako nemamo svijest o Stvoritelju, tada ostaje samo «priroda». A upravo to je problem posljednjih nekoliko stoljeća, jer čovjek odbacuje Stvoritelja i vidi samo prirodu, a kad vidi samo prirodu, onda nema nikakva poštovanja prema njoj i s njom može raditi što hoće. Obično ona onda postaje samo predmet, izvor zarade i koristi, rudnik iz kojega se crpi sve što se može i odlagalište smeća.

Ako je priroda mjesto susreta s Bogom Stvoriteljem, onda ona u sebi krije nešto što nazivamo „sveto“. Američki astronaut Edgar D. Mitchell rekao je 1971. godine kad je letio na Mjesec kao član Apollo-14-misije: „Oдавде, tisuće milja udaljena, pokazuje Zemlja nevjerojatnu ljepotu fantastičnog bijelog i plavog bisera koja se kreće u daljnu tamnog neba. Kao da bi mogla stati na dlan moje ruke. U tome je sve što je nama sveto i što volimo.“

Što je sveto?

Leonardo Boff kaže: „To nije neka stvar. To je kvaliteta stvari koja nas u potpunosti osvaja, fascinira i koja govori duboko u nama i daje nam neposredno iskustvo poštovanja, sramežljivosti i strahopoštovanja.“

Za susret je potrebno vrijeme. Zato kad idemo u prirodu, uzmimo vremena. Nema susreta na brzinu. Promatrajmo sve oko sebe. Otvorimo širom oči i gledajmo pažljivo. Opaziti ćemo ljepotu stvorenja, odsjaj Lijepoga i Svetoga, i u nama će se buditi divljenje. Što naša nebeska Majka namjerava s pozivom da idemo u prirodu, jasno je naglašavao Josef Ratzinger (Benedikt XVI): „divljenje ne smije nestati u čovjeku; divljenje ili sposobnost čuđenja i osluškivanja, ne pitati se samo za ono što je korisno, nego jednako tako primjećivati sklad sfera te se radovati upravo onome što ne služi čovjeku na iskorištavanje.“

Plod divljenja i čuđenja bit će ljubav. Zavoljet ćemo stvorenja i tako ćemo doći u osobni odnos sa Stvoriteljem. Iskustvo ljepote i svetosti čudesnih stvorenja potaknut će u nama zahvalnost prema Stvoritelju. U nama će se radati riječ: Hvala.

Vjerujem da ćemo s radošću poslušati svoju Majku i poći u prirodu, jer nam – uvjeren sam – govori iz svoga iskustva. ■

Za susret je potrebno vrijeme. Zato kad idemo u prirodu, uzmimo vremena. Nema susreta na brzinu. Promatrajmo sve oko sebe. Otvorimo širom oči i gledajmo pažljivo. Opaziti ćemo ljepotu stvorenja, odsjaj Lijepoga i Svetoga, i u nama će se buditi divljenje.

Stavite Boga u centar vašeg življenja

Foto: Arhiv CMM

Poruka, 25. siječnja 2025.

„Draga djeco! U ovoj milosnoj godini pozivam vas na obraćenje. Stavite Boga, draga djeco, u centar vašeg življenja i plodovi će biti ljubav prema bližnjemu i radost svjedočenja, a svetost vašeg života postat će istinito svjedočenje vjere. Hvala vam što ste se odazvali mome pozivu.“

Koja je prva Gospina poruka?

Prva Gospina poruka nisu njezine riječi nego njezini dolasci na zemlju i njezina nazočnost.

To nas potiče da se pitamo: Zašto Gospa dolazi nama ljudima, s neba na zemlju? Što je razlog njezinih dolazaka?

Svojim dolascima i svojom nazočnošću među nama Gospa nam poručuje: Došla sam vam pomoći, jer vam je pomoć potrebna. Ne možete sami. Vi ste moja draga djeca. Volim vas! Važni ste mi! Stalo mi je do vas!

Iz njezinih dolazaka i nazočnosti upoznajemo tko je i kakva je Gospa:

Nije ravnodušna; nije joj svejedno što se s nama događa.

U nebu je, živi s Bogom, ima mir, ali je „nemirna“. Ne može biti mirna, ako mi nemamo mira, ako mi ne idemo u dobrom smjeru.

Iz toga učimo što je prava ljubav pa ćemo i sebe po tome mjeriti. Slijedi pitanje: Jesmo li mi ravnodušni? Je li nama svejedno dolazi li Majka k nama ili ne dolazi, hoćemo li odgovoriti na njezine pozive ili ne ćemo?

„U ovoj milosnoj godini pozivam vas na obraćenje.“

Gospa slijedi poziv pape Franje da ova godina bude milosna. Ona to čini, jer voli i poštuje Crkvu, jer je njezina Majka. Nije došla tek u neko neutralno područje nego je izabrala župu Međugorje, a župa je temeljna jedinica Crkve. Gospa to čini, jer želi obnovu Crkve, a preko nje obnovu svijeta.

Zašto obraćenje? Jer nas milosna godina podsjeća na prvi Isusov poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (Mk

1, 15) Jedan od primjera obraćenja je mladi odnosno izgubljeni sin, koji se udaljio od oca, od kuće i otišao u tuđinu. Od slobodna čovjeka postao je rob i slijepac. Njegovo obraćenje je počelo kad je „došao k sebi“, kad je uvidio što je učinio. Tada je odlučio vratiti se ocu, a to znači kući.

Je li nama potrebno obraćenje? Svakome od nas! Svi se mi udaljimo od Boga, od molitve, jedni od drugih. Puno je kušnji danas, puno je izazova, puno napasti koje nas privlače i odvlače od Boga i molitve, a posljedica je da nismo „kod kuće“, da smo postali robovi i slijepi.

Zato poslušajmo Majku i krenimo putem obraćenja. „Dodimo k sebi“, prepoznamo u srcu udaljenost od Isusa, od molitve, od Božje riječi, od svojih bližnjih, od susjeda, od potrebnih, od onih koji trpe...

„Stavite Boga, draga djeco, u centar vašeg življenja i plodovi će biti ljubav prema bližnjemu i radost svjedočenja...“

Ove Gospine riječi stavljaju nas pred pitanje: Tko je i što je u centru našeg života? Već u kući to možemo provjeriti: Je li televizor u centru? Ako nije fiksni, možda je pokretni (mobitel)?

Još jedna provjera: Tko je i što je u mome nutarnjem centru, u srcu na prvom mjestu? Gdje je moje srce, na što je usmjereno, čemu je posvećeno najveći dio dana? Za čim teži, što želi, što mu je najvažnije, što nikako ne želi ispustiti, propustiti?

Sad shvaćamo što je obraćenje: Da Bog ponovno bude u centru našeg života. Po čemu ćemo to znati? Ako dan započinjemo molitvom, zahva-

lom Bogu za novi dan. Ako sebe i svoje bližnje odmah na početku dana predajemo, povjerimo Bogu. Ako kao Marija kažemo: Evo me, Gospodine, neka mi bude po tvojoj riječi, neka bude tvoja volja u ovom danu. Nadalje, ako navečer zahvalimo Bogu za protekli dan, ako čitamo iz Svetog pisma (možemo uzeti čitanja od dana). Ako je nedjeljom sveta misa neizostavna...

Još jedna provjera: Ako je Bog u centru našeg života, plodovi će biti: Ljubiti ćemo bližnje i radosno ćemo svjedočiti iskustva vjere. Ako toga nema, znači da Bog (još) nije u centru našeg života. Zato molimo da bude.

„... a svetost vašeg života postat će istinito svjedočenje vjere.“

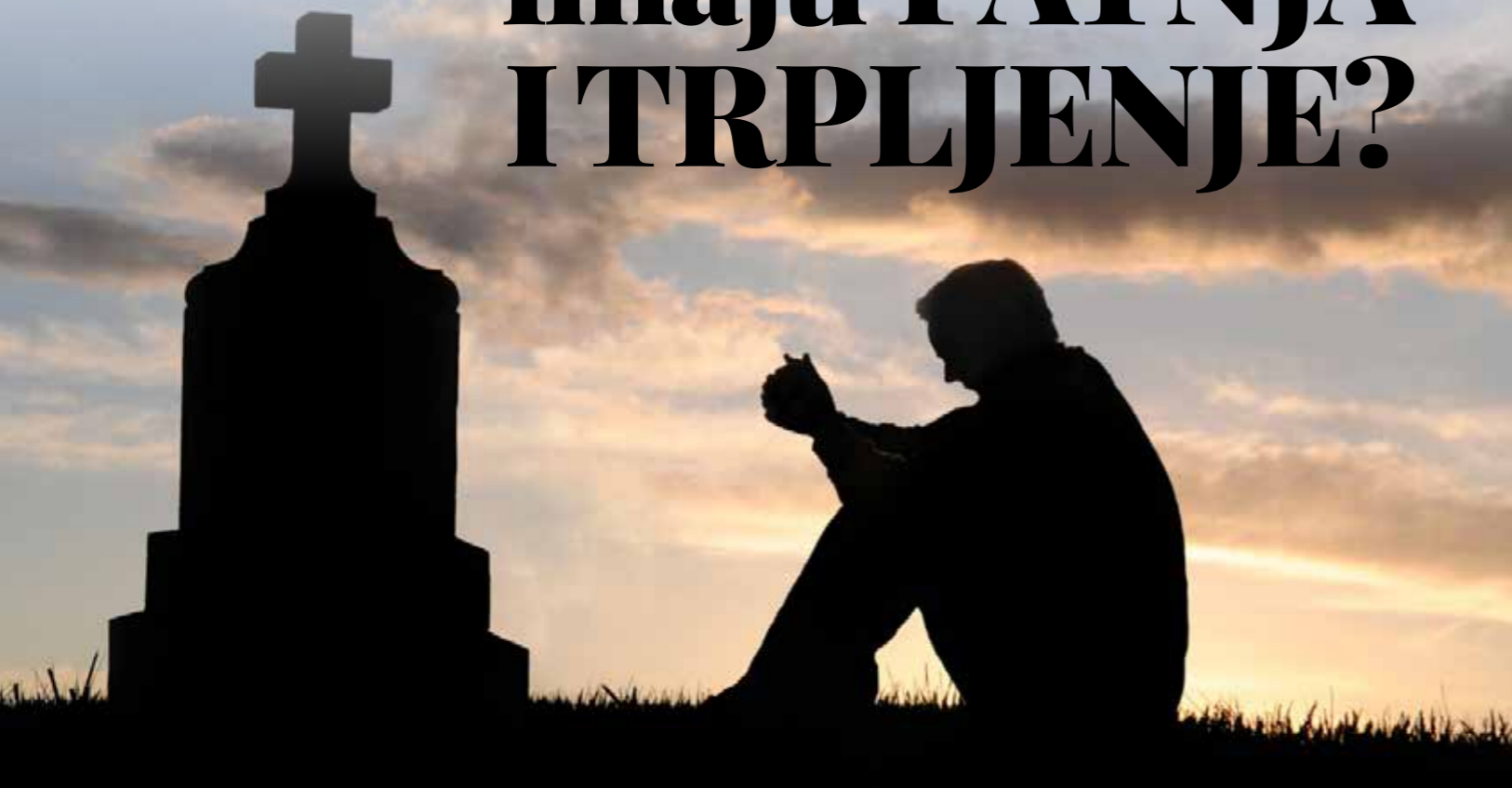
Sad znamo što je svetost. Gospa stavlja naglasak na „istinito“ svjedočenje. Istinito znači: To ne možemo napraviti. To mora samo doći. Ako je istinito, ne naprežemo se, ne „pretvaramo se“. Ako je naš život postao svet, Bogom prožet, ako je Bog zaista u našem središtu, mi nećemo moći ništa drugo nego istinito svjedočiti iskustvo vjere.

Sjetimo se naših roditelja: Oni se nisu mislili kako će svjedočiti. Nisu pravili projekte. Oni su jednostavno živjeli vjeru. Čitav njihov život bio je istinit. Nije bio podijeljen na življenje vjere odlaskom u crkvu i na neki drugi život nakon toga.

Pitanje je jasno: A mi, svjedočimo li mi vjeru i je li to svjedočenje istinito? Ako nije, evo nam milosnog vremena da započnemo... ■

Priradio: Framoš

Kojeg smisla imaju PATNJA I TRPLJENJE?

Krešimir Miletić

Patnja i trpljenje su neizbježan dio ljudskog života. Na patnju i trpljenje reagiramo različito, ali je baš svaka naša reakcija "ljudska", svojstvena čovjeku i njegovim kapacitetima za njezino podnošenje. Najčešća reakcija je da ju želimo izbjeći, što prije istisnuti iz našeg života. Neki ljudi smatraju patnju kao kaznu za neke svoje pogreške ili grijeha, pa je njihov odnos prema patnji, uz ostale, obilježen emocijama krivnje i srama. Točno je da postoje patnje i trpljenja koja smo sami unijeli u svoj život kao posljedicu nekih loših odluka. Tako će primjerice osoba koja je ovisna o pušenju, u slučaju pojave bolesti povezane s pušenjem, teško moći razloge svoje patnje i trpljenja povezivati s bilo čime osim sa svojim pogrešnim odlukama. S druge strane, postoje trpljenja i patnje koje nisu uzrok naših loših odluka.

Ako čitamo Knjigu o Jobu, možemo uočiti da je Job, iako čestit, pravedan i vjeran

Za vjernike, ali i svakog čovjeka, patnja i trpljenje predstavljaju priliku za duhovni rast, razmatranje životnih vrijednosti i dublje razumijevanje vlastite vjere. U katoličkoj tradiciji patnja nije nešto što treba izbjegavati ili se od nje bježati, nego se ona smatra sredstvom kroz koje vjernici mogu dublje upoznati sebe, svoj odnos prema Bogu i drugim ljudima.

Bogu, bio izložen velikoj patnji i trpljenju. Njegovo trpljenje i patnja pojavili su se kao rezultat jednog dijaloga koji se poveo između Sotone i Boga. Sotona je zatražio da, uz Božje dopuštenje, iskuša Joba različitim patnjama kako bi dokazao će Job, kad ga zadese teškoće i kad mu se uzme sve što posjeduje, prokleti i ostaviti Boga. Job gubi svoje bogatstvo, zdravlje i svoju obitelj, a na kraju se suočava s ozbiljnom bolešću i fizičkim patnjama. Na kraju, Bog mu vraća ono što je izgubio, uveća-

va njegovu sreću i obitelj, te ga nagrađuje zbog njegove vjernosti i strpljenja u patnji. Ono što svakako možemo primijetiti jest upravo ta naša potraga za objašnjenjima, razlozima naše patnje, baš poput samog Joba. U toj potrazi za odgovorima, često se susrećemo s našim granicama, neznanjem, nepoznavanjem Boga.

Za vjernike, ali i svakog čovjeka, patnja i trpljenje predstavljaju priliku za duhovni rast, razmatranje životnih vrijednosti i dublje razumijevanje vlastite vjere. U

katoličkoj tradiciji patnja nije nešto što treba izbjegavati ili se od nje bježati, nego se ona smatra sredstvom kroz koje vjernici mogu dublje upoznati sebe, svoj odnos prema Bogu i drugim ljudima. Iako patnja može biti vrlo teška i bolna, ona ima i važnu ulogu u oblikovanju našeg karaktera i duhovnog života. Isus, kao temeljni primjer patnje u kršćanstvu, svojom patnjom, mukom i smrću na križu objavljuje neusporedivo dublje značenje trpljenja. On je svojom žrtvom pokazao kako trpljenje može imati spasenjsko značenje. Isus nije izbjegao patnju, nego je uzeo na sebe ljudsku patnju, kako bi svakom čovjeku omogućio vječni život i spasenje. Trpljenje, prema tome, nije besmisleno. U njemu možemo vidjeti način na koji se čovjek tješnje povezuje s Kristom, kroz suosjećanje i zajedništvo u njegovim patnjama.

Jedan od važnih uvida u patnju je da ona može biti dar da pročistimo naše srce i dopustimo Gospodinu da ga osposobi za ljubav, na način koji bez te iste patnje ne bi bio moguć. Ništa nas toliko ne razoruža od nas samih, koliko nas patnja i trpljenje mogu razoružati od naših lažnih uporišta i sidrišta. U trenucima patnje, često dolazi do pitanja o vlastitoj vjeri, identitetu i životnim prioritetima. Patnja nas prisiljava da se suočimo sa svojim vlastitim ograničenjima i slabostima, kao i s pitanjima o nepravdi, zlu i nejednakosti u svijetu. No ono puno važnije, ona nam pomaže da upoznamo Boga onakvog kakav jest. Naše krive slike o Bogu dolaze na kušnju kad patimo ili trpimo.

Neki vjeruju da ako obdržavaju vjerske obrede i žive životom "dobrih katolika" da ih patnja i trpljenje treba zaobilaziti. Oni očekuju život bez patnje, trpljenja, bolesti. Pa kad se patnja ili trpljenje pojavi, odmah traže izlaz iz patnje različitim duhovnim intervencijama ili se pak razočaraju u Boga. Razumljivo je da svatko želi biti zdrav ili živjeti život bez patnje i trpljenja. No, često nam promiče upravo ta ogromna vrijednost i smisao koje imaju patnja i trpljenje za naš duhovni život.

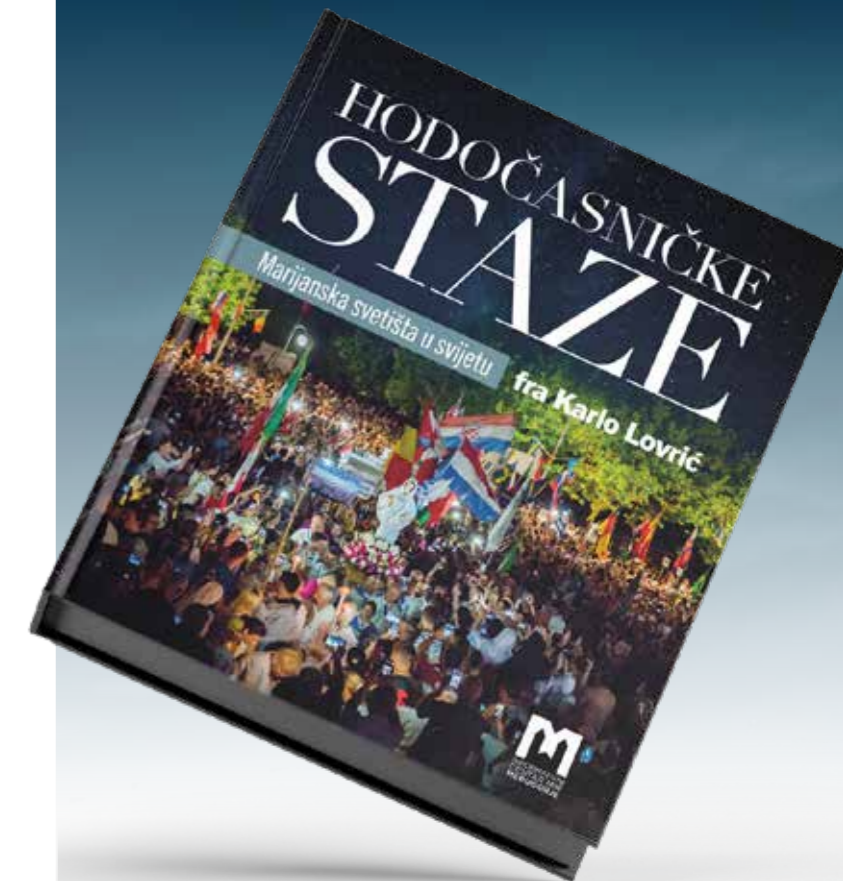
Koliki sveci su naglašavali da se trpljenje i patnja mogu prikazivati Bogu kao najsnažnija molitva. Kad bismo razumjeli ovu tajnu, ne bismo odbacivali patnju i trpljenje, već ih strpljivo nosili i prikazivali kao naše duhovno bogoštovlje. Pokušajmo zamisliti da se razbolimo od neke teške bolesti, a Bog nam otkrije kako ćemo, ako tu bolest budemo strpljivo i uz njegovu pomoć nosili, pomoći da se spasi mnoštvo duša. Ne bi li ta činjenica promijenila našu percepciju patnje? Ne bismo li tada klicali od radosti što imamo priliku spasiti sebe i mnoštvo duša?

Ovdje dolazimo do još jedne dimenzije patnje i trpljenja. A to je ljubav. Patnja pomaže u razvijanju suosjećanja i ljubavi prema drugima. Kada osoba sama doživi bol, lakše razumije i suosjeća s patnjama drugih. Patnja nas podsjeća na našu zajedničku ljudsku prirodu i na to da nismo sami u svojim nevoljama. Kroz bol smo pozvani djelovati u ljubavi prema bližnjima, pružajući im utjehu i podršku. U tom smislu, patnja nije samo osobna, već i društvena, jer nas poziva na solidarnost i međusobnu pomoć.

U kontekstu vjere, patnja također ima edukativni karakter. Kroz bol se često otkriva dublje razumijevanje istinske ljubavi, koja nije samo emocionalna, već je povezana s velikodušnošću, žrtvom i opraštanjem. Patnja uči skromnosti, jer nas podsjeća da nismo neovisni i da smo ovisni o Božjoj milosti. Kroz trpljenje postajemo sposobni dublje razumjeti Kristovo poslanje i život u kojem ljubav prema Bogu i bližnjemu prepoznaje stvarnu snagu.

Na kraju, patnja nas poziva na nadu i vjeru u vječni život. Iako patnja može izgledati kao kraj, ona je u kršćanskom smislu most prema nečemu većem i vječnom. Isusovo uskrsnuće svjedoči da patnja i smrt nisu kraj, već početak novog života. Patnja nas podsjeća na važnost vjere u obećanje života nakon smrti i u snagu Božje ljubavi koja nadilazi sve ljudske teškoće. Ususret još jednoj Korizmi, preispitajmo naš život i na poseban način odnos prema patnji. Nosim li svoj križ s ljubavlju? Pomažem li drugima nositi njihove križeve? Koliko je ljubavi u mom srcu? I na kraju, mogu li iz dubine srca uskliknuti: Hvala Ti Bože za moje patnje i trpljenja, jer si mi kroz njih pomogao da upoznam Tebe i tvoju ljubav! ■

Poštovani čitatelji, pred vama je knjiga Hodočasničke staze fra Karla Lovrića koja nas vodi u ništa manje nego 119 uglavnom Gospinih svetišta u 38 zemalja svijeta. Knjiga spada u red onih koje svakako treba pročitati, i to ne samo jedanput; ona bi, da se poslužimo školskim rječnikom, trebala biti obvezna lektira, svojevrsni vademekum.

Ne možemo fizički posjetiti sva hodočasnička mjesta, ali se možemo duhom prenijeti u njih. U tome nam obilno pomaže ova fra Karlova knjiga. Ona će nas, da se poslužim riječima autora, približiti Gospi, a preko Gospe Isusu i Njegovoj Crkvi.

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Međugorje.

Mirta
Miletić

Kažu kako iza svakog velikog muškarca stoji postojana i snažna žena. Nevidljiva, nenametljiva, a ipak toliko potrebna. Bog ženu stvara kao pomoć muškarcu. Stvorena od njegova rebra daje toplinu, boju i okus životu muškarca. Blaženi Alojzije Stepinac, čiji prelazak u Vječnost slavimo upravo u veljači, ovako je vidio ulogu ženu: „Željeli biste čuti, kakvo je moje mišljenje o današnjoj suvremenoj ženi? Kršćaninu će u prosuđivanju žene za sva vremena biti mjerodavne norme, što ih je sam Bog za ženu i njezin život u knjizi Objave postavio. Tu se najprije veli, da je mudrost Stvoriteljeva ženu zato pozvala iz ništavila, da bude Adamu: adiutorium simile sibi - pomoć slična njemu samomu. **Muž je po sebi nepotpun i jednostran, i zato sam za se nedorastao životnim zadacima. On je nepotpun u sferi osobnog, individualnog života; nepotpun u težnji, da ostvari kruh obitelji; nepotpun i jednostran u vođenju javnoga života i u stvaranju civilizacije i kulture. Providnost mu šalje pomoć u ženi. Ta pomoć nije nešto nuzgredno, manje vrijedno, podređeno. Žena je mužu: adiutorium simile sibi - pomoć slična njemu samomu. Sličnost uključuje u sebi jednakost u različnosti, i različnost u jednakosti.**“

Jednako je tako i na području duhovnog života. Ne postoji svetac koji nije svim srcem ljubio Blaženu Djevicu Mariju i tražio Njenu pomoć. Nema sveca koji je nije uzeo za svoju Posrednicu kako bi mu pomogla doći do Isusa. Ona je stajala iza svakog svetačkog života kao pomoć i zaštita. Ona je pratila rast i razvoj klice svetosti u onima koji su se odlučili na svetost i koji su shvatili da ne mogu sami. Shvatili su da im treba Žena, Majka. Blažena Djevica Marija razumije ljudski život jer je i sama bila čovjek. Nije joj bila strana patnja i briga. I Njeno je srce prolazilo kroz tjeskobu i pitanja. Ona je prošla kroz progonoštvo, nerazumijevanje, ljudsku hladnoća i smrt vlastitog djeteta. Zbog toga nas razumije i želi nam biti blizu. Zar to ne dokazuju mnoga Njena ukazanja na zemlji? Ljubav nebeske Majke ne dopušta mirovanje i pasivnost.

I gore spomenuti blaženik je vrlo rano shvatio važnost prijateljstva s Blaženom Djevicom Marijom. Jedna anegdota govori da je Alojzijeva majka Barbara svojemu sinčiću stavljala krunicu oko vrata još dok je bio „beba“, kako bi ga stavila pod Marijinu zaštitu. Kad ga je župnik ugledao takvoga u zipki, uskliknuo je: „Bara, pa kak' ne bi Lojzek postal' svetac kad već sad moli krunicu!“ U Stepinčevom roditeljskom domu molila se krunica redovito. U krašićkom sužanjstvu često je pričao župniku Vranekoviću kako je njegov otac zajedno s njima molio krunicu svaku večer. Kasnije je u doba mladenaštva, boraveći u vojsci, često odlazio Gospi Trsatskoj moleći je za vjernost i čistoću. U vrijeme sužanjstva često je molio pred njenim kipom obećavši joj ljubav do kraja, pa i po cijenu patnje i smrti. Ona mu je davala tu nadljudsku snagu i nevjerojatan mir kada je bilo naj-

teže. Ovako je hrabrio svoje vjernike u Okružnici iz 1944. godine: „Ako navale na te vjetrovi kušnja, ako naletiš na grebene tuga, pogledaj na zvijezdu, zazovi Mariju. Ako te bacaju amo-tamo valovi oholosti, častohleplja, ogovaranja, zavisti, pogledaj na zvijezdu, zazovi Mariju. Ako potresa ladicom tvoje duše srdžba ili lakomost ili podražaj tijela, pogledaj na Mariju. Ako si zbunjen radi strahota opačina, smeten radi prljave savjesti, preplašen od užasa suda, ako te počinje proždirati bezdan žalosti, ponor očaja, misli na Mariju. U pogibeljima, u tjeskobama, u dvojbena stvarima misli na Mariju, zazivaj Mariju.“

Stepinac je cijeli hrvatski narod posvetio Blaženoj Djevici Mariji, a u svojoj je duhovnoj oporuci napisao: „Naši su očevi i djedovi upravo posijali Marijnim crkvama čitavu našu domovinu. U Nju su stavljali svoje nade u svim teškim časovima i osobnoga i narodnoga života. Nastavite tradiciju svojih otaca, na što vas uostalom bez prekida opominju i vrhovni poglavari Crkve, kao vrhovni učitelji vjere. Ako budete uvijek iskreno štovali i ljubili Bogorodicu, onda će se i na vama ispuniti ono što veli Mudrac: Tko časti mater svoju, sabire blago.“

Neka nam Stepinčev primjer bude ohrabrenje kako živjeti vlastiti životni poziv. Sva sredstva za postizanje svetosti su nam dana. Imamo milost biti članovi Crkve, imamo sakramente, vidljive znakove Isusove ljubavi prema nama, imamo Nebesku Majku.

Kada je imenovan biskupom koadjutorom 1934. godine, pa sve do 1946., svake je godine pješke predvodio zavjetno hodočašće grada Zagreba u Mariju Bisticu. Svoj posljednji pogled prije smrti, 10. veljače, uputio je slici Marije Pomoćnice koju je ponio iz svoje rodne kuće. Ta mu je slika bilo vrlo draga i visjela je iznad njegovog kreveta dok je boravio u Krašićkom sužanjstvu.

Neka nam Stepinčev primjer bude ohrabrenje kako živjeti vlastiti životni poziv. Sva sredstva za postizanje svetosti su nam dana. Imamo milost biti članovi Crkve, imamo sakramente, vidljive znakove Isusove ljubavi prema nama, imamo Nebesku Majku.

Svetost nije stvar naprezanja naših mišića niti ustrajanje na vlastitoj nepogrešivosti. Svetost je stav poniznosti kojim prihvaćam sebe kao stvorenje potrebno pomoći. Za svetost je potrebno potpuno predanje Gospodinu. To predanje znači prihvaćanje Božjeg plana, odustajanje od vlastitih planova za sebe i svoju obitelj, odustajanje od mrmrljanja u bolesti i teškoćama. Svetost je kada patnju živim zajedno s Isusom, ne svojim snagama. Svetost je i priznati da mi je potreban spasitelj i da mi je potrebna Nebeska Majka. ■

Stepinčevo svjedočanstvo ljubavi prema Blaženoj Djevici Mariji

Marija
Zorka Vasilj

OD GORJA MOG
MEĐUGORJA
DO BREŽULJAKA
MALOG KIBEHA

Vrijeme je za novi dan hodočašća, a započinje klanjanjem pred Presvetim u tišini crkve čiji nas zidovi i krov grle u ranim jutarnjim satima. Tišinu zaustavlja tek pokoja riječ svećenika i pjesma na kraju, uz završni blagoslov. Odmah pri završetku klanjanja, svi svoje torbe stavljaju na ramena i idu svojim grupama. Kasnije će te iste torbe biti na njihovim glavama, a ljudi će mijenjati svoje grupe, ovisno o njihovim fizičkim snagama.

Ni ovoga dana, čim se sunce uzdiglo nad zelenim brežuljcima, nije izostalo srdačnosti mještana koji su provirivali kroz vrata i prozore svojih kućica od blata, koji su nas ispraćali jednim djelom puta jer su i oni išli nekoliko kilometara u tom smjeru s bidonima na glavi kako bi donijeli vodu do svoje kuće. Molitva krunice nije jenjavala ni drugoga dana našeg hoda. I pjesma se orila. I ustrajnost je bila snažnija, nadjačavala je bol i umor, vrućinu i nedostatak hlada, teške korake i pomisli na odustajanje.

Ponovno mi djeca trče u zagrljaje i bacaju mi se oko nogu kako bi me zagrlila i uputila osmijeh. Čak ih i stariji katkad ponukaju da odu do mene i pozdrave me. Rijetka su bila i ona djeca koja su me se bojala i koje sam svojom pojavom rasplakala. Ljudi oko mene su me pazili kao što se pazi na svoje dijete. Pokrivali su me kišobranama kad je bilo nezamislivo vruće, usporavali su korak kako bi se uskladili s mojim i kako ne bi išla sama, nudili su svoju hranu kako bi se okrijepila, stajali bi kad bi ja stala. Pošavši tako potpuno nesprijetna i samo s ogromnom željom da idem, Netko se stvarno dobro pobrinuo da ipak sve bude dobro, najbolje. Prvu veću pauzu pravimo pred dolazak na naše slijedeće odredište. Hvatamo priliku za hlad i skrivamo se pod granje velikih stabala. Smiješe se mom objektivu, na licima ti ne vidiš tragova umora, samo se smiju, glasno se smiju. I pjevaju, puno pjevaju. I plješću, glasno plješću. Biti stranac među tristo ljudi, a opet biti njihov i siguran, rijetkost je i gotovo nemoguće za pomisliti u dalekoj Africi. Ali bilo je tako. Osjećala sam toliku sigurnost da sam u trenutku te velike pauze i odmora, sklopila oči na velikoj marami koju su mi prostrli na travu i odspavala dok smo čekali zadnju

Hodočašće

KOJE JE PROTRESLO MOJE BIĆE

skupinu i naš ponovni dolazak. Nisu dali da me tračak sunca omete u spavanju pa su me opet pokrili kišobranom. Bila sam sigurna opet da me prate svi ti silni blagoslovi s Neba. Iako su svi i dalje sumnjali u završetak mog hodočašća i snagu mog bića, svi su svim srcem i ljudskošću pratili moj put i možda i ne znajući bili ključan kotačić koji me nekad vodio dalje. Nisu znali da mi je Bog progovarao preko njih, jer sve što sam Ga ikad zamolila na prvih 50 km i drugih 35 km, davao mi je preko tih ljudi, meni nepoznatih, a tako bliskih, meni drugačijih, a tako radosnih.

Drugi dan također se dolaskom u malo mjesto Kigoma, završio svetom misom. Sjećam se kako su svi tada zaboravljali koliko su bili slomljeni od hodanja, jer se mahalo i rukama i nogama pjevajući Gospodinu. Bio je to jedan od najdirljivijih trenutaka tog hodočašća i jedni od najljepših glasova koji su slavili Boga. Bio je to toliko dirljiv trenutak susreta da je tjerao suze na oči. I pitala sam samu sebe, kako ne biti zahvalna, kako ne biti blagoslovljena, kako ne biti sigurna da su razlozi moje nestrpljivosti za povratkom u Zambiju, koja me čekala i zbog koje sam došla, ležali u jednom hodočašću, koje je protreslo moje biće i promijenilo me. ■

Nastavit će se...

„Sluga Božji fra Andrija Topić i 49 braće“

Prigodnim molitvenim programom u petak 7. veljače u Širokom Brijegu obilježena je 80. obljetnica jugokomunističkog ubojstva hercegovačkih franjevaca. Biskupu Petru Paliću toga je dana predan dokument, tzv. Supplex libellus u kojem ga generalni postulator reda Manje braće fra Giovangiuseppe Califano moli da na razini biskupije pokrene kanonski postupak za proglašenje blaženima fra Andrije Topića i 49 franjevaca, izvjestila je Vicepostulatura.

Molitveni program počeo je u popodnevnom satima molitvom kraj ratnog skloništa gdje su članovi Frame Široki Brijeg zapalili 12 svijeća u znak sjećanja na 12 fratara koji su ubijeni i spaljeni u ovom skloništu. Nakon molitve procesija se uputila prema samostanskoj crkvi. U njoj su sudjelovali i framaši, njih 66 u čast 66 ubijenih hercegovačkih franjevaca. Svaki framaš nosio je duksericu s likom jednog ubijenog franjevca, a na leđima je pisalo ime franjevca i broj godina koliko ih je imao u trenutku smrti. Molitvu na grobnici s posmrtnim ostatcima 24-ice pronađenih pobijenih franjevaca predvodio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš, a imena pobijenih čitali su trećari.

Svečanu misu zadušnicu predslavio je mostarsko-duvanjski biskup Petar Palić, uz sumisništvo nadbiskupa Tirane Arjana Dodaja, kotorskog biskupa Mladena Vukšića, provincijala Grbeša, vicepostulatora fra Miljenka Stojića, svih gvardijana i velik broj drugih franjevaca i svećenika. Pjevanje na misi predvodio je veliki župni zbor. Molitvu vjernika čitali su gvardijani pojedinih samostana.

Biskup Palić u propovijedi je govorio o križu koji su ponijeli hercegovački franjevci i hrvatski narod. „Mi se danas spominjemo ubijenih svećenika koji su navješćivali Riječ Božju. Tu plejadu Kristovih svjedoka predvodi 'najsvidli-

ji lik Crkve Božje u Hrvata' bl. Alojzije Stepinac, zatim bl. Miroslav Bulešić i bl. Drinske mučenice, posljednji proglašeni blaženici iz hrvatskoga naroda koji su bili žrtve istog komunističkog sustava: fra Serafin Glasnović Kodić i don Anton Muzić, kao i posljednji proglašeni blaženik, doduše iz drugog povijesnog razdoblja, ali jednako tako mučenik, fra Alojzije Palić. Promatramo kraj njihova života koji izaziva strah. Nitko ne bi želio takav kraj. Međutim, oni su upravo po kraju svoga života postali najsličniji Kristu. I stoga ne žalimo i ne bunimo se protiv križa koji je morao ponijeti naš narod, ne samo na ovim prostorima, ova biskupija, ova provincija, ova župa, kao i druge župe u našim biskupijama. Jer smo po tom križu bili ujedinjeni s onim križem koji je Krist nosio, a koji je vodio prema Uskrsu“, rekao je biskup.

„Potreban nam je križ u našem životu, braćo i sestre, jer bez križa, bez kajanja, nema izgleda za budućnost. Tamo gdje je križ zaboravljen, gdje se ne razumije potreba kajanja, prazna je sva priča o obraćenju. U konačnici, križ koji nosimo ovih 80 godina smislen je

i potreban, jer nam čisti pogled, jer ne dopušta da žrtve padnu u zaborav, jer nas poziva na trajno zauzimanje za mir, pravdu, pravednost i istinu. Današnji spomen i sjećanje na ubijene franjevce i ostale svećenike i vjernike laike za vrijeme i nakon Drugog svjetskog rata ne budi u nama mržnju, ne paralizira nas u oprost, nego nas potiče da se sjetimo 'starejšina', da učimo iz njihova primjera ljubavi prema Isusu Kristu, Crkvi i svom hrvatskom narodu. ... Odakle dolazi radikalna smjelost i sloboda mučenika? Kako ljudi poput naših franjevaca i drugih svećenika, ali i vjernika laika, pronalaze 'ludu' hrabrost da priznaju Krista pred vladarima i vlastima koji su apsolutno naumili, ne samo eliminirati njihove živote, već i potpuno iskorijeniti Evanđelje i Crkvu Kristovu? Kada do toga dođe, jedini mogući odgovor je Ljubav. Mučenici se napajaju Ljubavlju. I ta ljubav nije neki nejasan osjećaj ili topla emocija.

Božja ljubav nije apstraktna ideja. Božja ljubav je osoba Duha Svetoga; zajedništvo ljubavi koje postoji između Oca i Sina oduvijek Bog ulijeva u nas. To je ista Ljubav koja je ispunila mučenike! To je izvor njihovog samopouzdanja i mira pred sigurnom smrću. I to je isti Duh Sveti, ista Ljubav koja je izlivena i u naša srca“, protumačio je biskup Palić.

Provincijal Grbeš u svome govoru zahvalio je svima koji su se 80 godina sjećali pobijenih franjevaca. Posebno je istaknuo kako je u veljači u samo 8 dana ubijeno 46 franjevaca u Hercegovini. „Onaj koji je opsjednut mržnjom, osvetom ili ubojstvom nije gospodar života. 'Iskrena vjera uzdiže nas iznad gorčine tuge.' Stoga ovaj dan, zauvijek ispisan u memoriji hrvatskog puka, naše Provincije i biskupije, neka bude dan nade, pojilo hrabrosti, klesanje duha... I kada nam dođu dani slabosti, beznađa, sjetimo se njih koji dadoše sve: život! Njihov zagovor bit će moćan u našim životima. U tom Duhu čast mi je reći ovdje, u ovom svetom mjestu širokobriješke crkve gdje se godinama prije njihove smrti molitva

naše braće 'uzdizala kao tamjan pred licem Gospodnjim, a njihovi životi k'o prinos večernji!' (Usp. Ps 141,2), kako ovim danom 7. veljače jubilarne svete godine 2025., Vama oče biskupe Petre predadosmo dokumente našega Reda, kauze za proglašenje blaženima, završivši istražni postupak u našoj Provinciji te povjeravamo Vašoj biskupskoj mudrosti koja će provesti kanonski postupak dalje. Vama, dakle, predadosmo dokument koji glasi 'Sluga Božji fra Andrija Topić i 49 braće.' Zahvalni smo Bogu da od danas ova naša braću možemo zvati slugama Božjim! Da, s njima se nalazi i naš časnici provincijal fra Leo i sva pokopana braća ovdje u ovoj crkvi na Brijegu u istom procesu, na istom putu prema blaženstvu“, istaknuo je provincijal Grbeš.

Osvrnuo se i na istražni postupak, rekavši: „Duge su ove godine, njih skoro 20 od 2004., traže-

nja dokumenata, istraživanja arhiva, slušanja posrednih i neposrednih svjedoka, čekanja i provjeravanja. Mi vjerujemo da su sva naša ubijena braća, svih njih 66, svjedoci vjere i patnici ljubavi prema Kristu i svome narodu. Uskoro će izići i knjiga na više od 1.300 stranica njihovih podrobnih životopisa koja će svjedočiti još jednom o njihovoj veličini. Ali uza sve to, svjesni smo da kanonski proces ima svoje zahtjeve i kriterije, da još tragamo za velikim brojem naše braće. Vjerujem da Crkva uvijek razborito priznaje svoje blaženike i svece. Vjerujem da s velikom čežnjom i nadom vjerni katolički puk Hercegovine, i puno dalje od nje, s čežnjom čeka i moli za njihovo uzdignuće na oltar. Pred tom nadom svi mi ostajemo zahvalni.“

Prenesen je pozdrav i generalnog ministra Reda Manje braće Massima Fusarellia. „Prisjećajući se 80. obljetnice mučeničkoga stradanja dvanaestorice fratara sa Širokog Brijega, prigrbamo glavu pred njihovim najizvršnijim svjedočanstvom vjere i predanosti Kristu. Toga su tragičnoga 7. veljače 1945. u svetištu Uznesenja Blažene Djevice Marije – važnomu duhovnomu središtu Hercegovine – ovi sinovi svetoga Franje svojom najvećom žrtvom pokazali što znači biti istinski Kristov sljedbenik. Suočeni sa zahtjevom da se odreknu svojega poziva, izabrali su mu ostati vjerni preobrazivši tako i sam trenutak mučeništva u posljednju i potpunu ispovijest vjere i svojega zvanja. Danas, osamdeset godina kasnije, njihova žrtva i dalje snažno govori. Podsjeća nas na to kako redovnički poziv nije tek uloga ili odijelo koje se po volji može odložiti, već cjelovit odgovor na Božju ljubav koja zahvaća život u potpunosti, bez obzira na posljedice. Njihova smrt, taj krajnji čin ljubavi, preobražava širokobriješko svetište iz mjesta mučeništva u mjesto živa svjedočanstva snage vjere. Njihov nas primjer uči da vjernost Kristu katkad može zahtijevati i naše posvemašnje predanje, ali nam također pokazuje kako ta vjernost, življena u bratskomu zajedništvu, može postati izvorom snage i hrabrosti... Svjedočanstvo fratara, kojih se danas spominjemo, pokazuje nam da ih nikakvo nasilje nije uspjelo izbrisati iz sjećanja naroda te ono i dalje sjaji kao svjetlo nade i vjernosti podsjećajući nas da je Kristova ljubav jača od svakoga progona“, istaknuo je generalni ministar Fusarelli.

Gvardijan širokobriješkog samostana fra Ivan Marić uputio je prigodno riječi na kraju mise zadušnice, spomenuvši da je u spomen na ubijene fratre i njihova djela u tijeku proces postavljanja novih orgulja. „One su još uvijek nijeme, jer u tijeku je proces postavljanja, ugađanja i štimanja svirala. A to je i jedna simbolika ovog dana. Tišinu ovog dana pretvorimo u molitvu i zahvalnost“, rekao je fra Ivan.

Nadnevka 7. veljače 1945., prije 80 godina, dogodio se neviđeni zločin u Hercegovini. Jugokomunisti, imajući u planu ztrrti i slomiti vjeru u Hercegovini, toga hladnog dana u veljači upali su u samostan na Širokom Brijegu, pronašli su 12-oricu franjevaca, odveli ih do ratnog skloništa, ubili metkom u zatiljak i potom zapalili. To je bio uvod za sve iduće događaje, za druge nepravedno ubijene franjevce u Mostaru, Čitluku, Ljubuškom i mnogim drugim mjestima, sveukupno njih 66, kao i za ubijene članove puka Božjega. Samo za nekoliko dana, koliko je jugokomunistima trebalo da pregaze Široki Brijeg, napravili su tu 330 što većih i manjih stratišta i grobišta. U Drugom svjetskom ratu i poraću iz Općine Široki Brijeg ubijeno je 2.189 osoba, a iz Županije zapadnohercegovačke 7.151. ■

Kardinal Schönborn nakon umirovljenja: Ostajem na raspolaganju gdje budem potreban

Kardinal Christoph Schönborn, čije je odreknuće od službe bečkog nadbiskupa prihvatio papa Franjo, poručio je da umirovljenjem ne prestaje njegova aktivnost, nego će biti na raspolaganju ondje gdje bude potreban, objavio je u srijedu 22. siječnja Kathpress.

Papa Franjo prihvatio je odreknuće od službe nadbiskupa Schönborna koji je 22. siječnja napunio 80 godina, a biskupskog vikara Josefa Grünwidla imenovao apostolskim upraviteljem Bečke nadbiskupije do imenovanja novog nadbiskupa.

„Zaspao sam kao službujući nadbiskup i probudio se kao umirovljeni, ali pritom nisam ustanovio veliki gubitak identiteta, nego gledam s velikom zahvalnošću na ovo gotovo 30-godišnje djelovanje“, izjavio je kardinal Schönborn. Dodao je kako će dio vremena provoditi

u Beču i biti na raspolaganju gdje bude potreban te da želi djelovati kao dušobrižnik.

Kardinal Schönborn do daljnjega ostaje ordinarij za vjernike katoličkih istočnih Crkava u Austriji. Osim toga, u Rimu je član kardinalskog povjerenstva vatikanske banke IOR, a sredinom listopada Papa ga je imenovao predsjednikom Nadzornog povjerenstva. Nastavit će djelovati i u Dikasteriju za istočne Crkve.

Christoph Schönborn bio je 32. bečki biskup. Službu bečkog nadbiskupa obnašao je od 14. rujna 1995. do 21. siječnja 2025., odnosno nešto više od 29 godina i četiri mjeseca. Po duljini službe nalazi se na petom mjestu, nakon kardinala Franza Königa.

Novi apostolski upravitelj bečke nadbiskupije Josef Grünwidl. ■

Papa Franjo pozvao katolike i pravoslavne na slavlje Uskrsa istoga dana

Papa je tijekom ekumenskih večernih molitava u bazilici sv. Pavla izvan zidina kršćanima diljem svijeta postavio duboko Isusovo pitanje: „Vjeruješ li ovo?“ (Iv 11,26), a to se događa u vrijeme dok se intenziviraju razgovori o mogućnosti da katolici i pravoslavci zajednički (istoga dana) slave Uskrs.

Govoreći na završetku 58. Molitvene osmine za jedinstvo kršćana (koja započela 18. siječnja i završila 25. siječnja, diljem kršćanskog svijeta, op.a.), papa je razmatrao susret Krista i Marte nakon smrti Lazara, naglašavajući da se nada „diže iz pepela smrti“. „Ovaj nježni susret između Isusa i Marte uči nas da, čak i u trenucima duboke pustoši, nismo sami i možemo nastaviti nadati se“, rekao je papa u svojoj homiliji. Tema tjedna bila je upravo pitanje iz Ivanova evanđelja: „Vjeruješ li ovo?“ (Iv 11,26).

Papa Franjo je ovaj događaj povezo s tekućom jubilejskom godinom, ističući da je poruka nade u njezinu središtu. Citirao je riječi apostola Pavla Rimljanima: „Nada ne razočarava, jer ljubav Božja razlivena je u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan“ (Rim 5,5). Ranije tog dana, papa je pozvao novinare na Jubileju svijeta komunikacija da prenose „priče nade“. Ovo se nadovezuje na papinu snažnu poruku nade za 59. Svjetski dan društvenih komunikacija. Papa je također podsjetio da se jubilejska godina podudara sa 1700. obljetnicom Nicejskog sabora, čiji simbol vjere „nadilazi sve podjele koje su kroz stoljeća razdijelile Tijelo Kristovo“.

Prefekt Dikasterija za promicanje jedinstva kršćana kardinal Kurt Koch obratio se Papi prije apostolskog blagoslova, prisjećajući se povijesnog posjeta pape Franje Ekumenskom carigradskom patrijarhu Bartolomeju I. u Istanbulu 2014. godine. Tada je papa Franjo naglasio kako „Katolička Crkva ne namjerava nametati nikakve uvjete, osim ispovijedanja zajedničke vjere za postizanje punog jedinstva“. Patrijarh Bartolomej I. nedavno je potvrdio razgovore između predstavnika Crkava o uspostavljanju zajedničkog datuma Uskrsa, već od ove jubilarne 2025. godine.

Papa Franjo je pozvao kršćane da iskoriste ovu obljetnicu Nicejskog sabora kao „poziv na ustrajnost na putu prema jedinstvu“ naglašavajući „odlučni korak naprijed“ prema zajedničkom slavlju Uskrsa. Pritom je istaknuo kako Uskrs ove godine pada na isti dan u gregorijanskom i julijanskom kalendaru, što je nazvao „Božjom providnošću“ odnosno „providencijalnim“ trenutkom.

„Otkrijmo ponovno zajedničke korijene vjere, očuvajmo jedinstvo“, pozvao je papa Franjo. ■

Održana sjednica Južnoslavenske konferencije provincijala Reda manje braće

U Samostanu Svetoga Duha franjevac konventualaca u Zagrebu održana je u petak 31. siječnja redovna sjednica Južnoslavenske konferencije provincijala Reda manje braće.

Sjednicom je predsjedao fra Marko Mrše (Split), a sudjelovali su provincijali fra Marjan Čuden (Ljubljana), fra Milan Krišto (Zagreb), fra Tomislav Šanko (Zadar), fra Zdravko Dadić (Sarajevo) i fra Jozo Grbeš (Mostar) te tajnik Konferencije fra Robert Bahčić.

Raspravljalo se o stanju Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri iz Zadra, koja će na sljedećem Kapitululu postati ovisna Kustodija, kao i o izazovima s kojima se provincije suočavaju. Također su izabrani predstavnici za nadolazeće međunarodne susrete u Asizu, uključujući Generalni kapitul na rogožinama, Plenarno vijeće Reda i Susret braće franjevaca redovnika.

Na sjednici su predstavljani i važni dokumenti, poput Ratio studiorum, koji obuhvaćaju intelektualni put franjevaca, te Priručnika za zaštitu maloljetnika i ranjivih osoba, koji će uskoro biti objavljeni. Na kraju sjednice za predsjednika Konferencije izabran je fra Jozo Grbeš (Mostar), dok je za potpredsjednika izabran fra Zdravko Dadić (Sarajevo). Sjednica je zaključena dogovorom o daljnjoj suradnji, nakon čega je uslijedila završna molitva, izvijestili su iz Konferencije. ■

Proглаšenje dekreta u postupcima beatifikacija i kanonizacija

Na mrežnim stranicama Dikasterija za kauze svetaca objavljeni su novi dekreti u postupcima beatifikacija i kanonizacija.

U ponedjeljak 27. siječnja papa Franjo primio je u audijenciju kardinala Marcela Semerara, prefekta Dikasterija za kauze svetaca. Tijekom audijencije Sveti Otac ovlastio je isti Dikasterij da objavi dekrete koji se odnose na:

- čudo pripisano zagovoru blažene Vincenze Marije Poloni, utemeljiteljice Instituta sestara milosrdnica, rođene u Veroni 26. siječnja 1802. i ondje umrle 11. studenog 1855.;
- mučeništvo slugu Božjih Pedra de Corpe i četvorice drugova, iz Reda manje braće, ubijenih in odium fidei u rujnu 1597. u Floridi, Georgia (Sjedinjene Američke Države);
- mučeništvo slugu Božjega Lycariona Maya (r. François Benjamin), brata Instituta braće marista, rođenog u Bagnesu (Švicarska) 21. srpnja 1870. i ubijenog in odium fidei 27. srpnja 1909. u Barceloni (Španjolska);
- herojske krjeposti službenice Božje Marije Riccarde od Predragocjene Krvi Beauchamp Hambrough, generalne opatice Reda Presvetog Spasitelja Svete Brigitte, rođene 10. rujna 1887. u Londonu, a umrle 26. lipnja 1966. u Rimu;
- herojske krjeposti slugu Božjega Quintina Sicura, dijecezanskog svećenika, pustinjaka, rođenog 29. svibnja 1920. u Melissanu (Italija), a preminulog 26. prosinca 1968. na putu na brdu Fumaiolo di Verghereto (Italija);
- herojske krjeposti službenice Božje Luigie Sinapi, vjernice laikinje, rođene 8. rujna 1916. u Itriju (Italija), a umrle 17. travnja 1978. u Rimu. ■

Novi biskupi u Kini

Biskup Joseph Cai Bingrui preuzeo je u četvrtak 23. siječnja vodstvo kineske biskupije Fuzhou u pokrajini Fujian, izvijestio je Kathpress. Papa Franjo donio je 15. siječnja odluku o imenovanju 58-godišnjeg novog biskupa Bingruija, objavljeno je u Vatikanu. Papa je prije toga odobrio njegov premještaj iz biskupije Xiamen, u okviru privremenog sporazuma između Svete Stolice i Narodne Republike Kine. Već je u ponedjeljak Vatikan objavio osnivanje nove biskupije u kineskoj pokrajini Shanxi i imenovanje biskupa. Pedesetjednogodišnji Antonio Ji Weizhong toga je dana primio biskupsko ređenje i službeno potvrđen za biskupa Lyulianga. Tu je biskupiju osnova papa Franjo i u listopadu

imenovao Jia novim biskupom. Prije imenovanja i biskupskog ređenja Papa je ukinuo novu biskupiju Lyuliang. Te su odluke dio mjera „prilagodbe kineskih katoličkih biskupija sadašnjoj stvarnosti u Kini“, objavila je vatikanska misijska tiskovna služba Fides. Od potpisivanja privremenog sporazuma između Pekinga i Svete Stolice o imenovanju kineskih biskupa u rujnu 2018. zaređeno je ukupno jedanaest biskupa u Narodnoj Republici Kini, navodi Fides. U istom vremenskom razdoblju, osmorica takozvanih „neslužbenih“ biskupa zamolili su da vlasti u Pekingu javno priznaju njihovu ulogu, čemu je udovoljeno. ■

Novi zakon u Kirgistanu ugrožava kršćane

Organizacija za zaštitu ljudskih prava „Open Doors“ upozorava na dramatične posljedice novog zakona o vjeri za kršćane u Kirgistanu.

Sloboda vjeroispovijesti u Kirgistanu postupno se smanjuje, a zakon o vjeri koji je stupio na snagu 1. veljače mogao bi dovesti do zatvaranja mnogih crkava u toj većinski muslimanskoj zemlji, priopćio je „Open Doors“.

Novi zakon, što ga je kirgistski parlament donio 26. prosinca 2024. i koji je predsjednik države Sadir Žaparov potpisao 22. siječnja 2025., zahtijeva od svih vjerskih zajednica da se podvrgnu registraciji kako bi dobile dopuštenje koje se mora obnoviti svakih pet godina. Za registra-

ciju je potreban velik broj potpisa članova, što ugrožava djelovanje zajednica s manje od 500 članova. O dopuštenju ovisi pravo na propovijedanje i podučavanje odraslih i djece.

„Open Doors“ smatra da je odredba o potpisima „gotovo nemoguća zadaća“, budući mnogi kršćani žele ostati anonimni iz straha od represija i povrede privatnosti. Posebice kad je riječ o obraćenicima s islama, kršćani se radije sastaju u malim zajednicama u privatnim kućama nego da se registriraju jer ne žele upadati u oči i izložiti se progonu.

U mnogim zemljama u središnjoj Aziji autokratske vlasti ugrožavaju osobne slobode, a u

Kirgistanu se stanje posljednjih godina najviše pogoršalo, navodi „Open Doors“. Ta zemlja, koja do smjene vlasti 2020. nije bila poznata kao autoritarna, u roku od jedne godine popela se za 14 mjesta na 47. mjesto na popisu zemalja s najvećim progonima kršćana. Slijedom toga, mnogi kršćani izbjegavaju javnost. Prema navodima „Open Doors“, u Kirgistanu se bilježi snažan rast nasilja prema kršćanima, primjerice kamenovanje crkava ili upadi skupina nasilnika. Posebice se diskriminira bivše muslimane koji su prešli na kršćanstvo. Žene iz te skupine izložene su nasilju muževa, a u nekim slučajevima bivaju zajedno s djecom protjerane iz obiteljskih domova. ■

APOSTOLSKA POBUDNICA SVETOGA OCA FRANJE

O pouzdanju

U povodu 150. Obljetnice rođenja svete Terezije od Djeteta Isusa i Svetoga Lica

1. „C'est la confiance et rien que la confiance qui doit nous conduire à l'Amour.“ „Pouzdanje i ništa osim pouzdanja mora nas dovesti do Ljubavi.“¹

2. Te veoma dojmive riječi svete Terezije od Djeteta Isusa i Svetoga Lica govore sve. One sažimlju genijalnost njezine duhovnosti i bile bi dovoljne da opravdaju činjenicu da je proglašena crkvenom naučiteljicom. Pouzdanje, „ništa osim pouzdanja“, jedini je put koji nas vodi do

Ljubavi koja sve daruje. S pouzdanjem i povjerenjem vrelo milosti prelijeva se u naše živote, Evanđelje se u nama utjelovljuje i čini nas protocima milosrđa za našu braću i sestre.

3. Pouzdanje je ono što nas svakodnevno održava i osposobit će nas da stanemo pred Gospodina u dan kada nas pozove k sebi: „U večer ovoga života pojavit ću se pred tobom praznih ruku jer ne tražim od tebe, Gospodine, da nabraš moja djela. Sva je naša pravednost uprljana u tvojim očima. Želim, dakle, u tom trenutku biti obučena u tvoju vlastitu Pravdu i od Tvoje ljubavi primiti tebe u svoj vječni posjed.“²

4. Sveta Terezija jedna je od najpoznatijih i najmiljenijih svetica u našem svijetu. Poput svetog Franje Asiškog, nju vole i nekršćani kao i nevjernici. Osim toga, UNESCO ju je prepoznao kao jednu od najznačajnijih osoba suvremenog čovječanstva.³ Bilo bi dobro da dublje proučimo njezinu poruku dok obilježavamo 150. obljetnicu njezina rođenja u Alençonu (2. siječnja 1873.) i stotu obljetnicu njezine beatifikacije.⁴ Ipak, nisam odlučio izdati ovu Pobudnicu ni na jedan od tih nadnevaka, ni na njezin liturgijski spomendan, tako da ova poruka može nadići sva ta slavila i biti prihvaćena kao dio duhovne riznice Crkve. Njezino

3 Za dvogodišnje razdoblje 2022.-2023., UNESCO je priznao svetu Tereziju kao osobu koju treba slaviti o 150-oj obljetnici njezina rođenja.
4 29. travnja 1923.

2 Molitva 6, Čin predanja Milosrdnoj Ljubavi (9. lipnja 1895.): Molitve, str. 54; Povijest jedne duše, str. 276-277.

1 SVETA TEREZIJA OD DJETETA ISUSA I SVETOGA LICA, Pismo 197 sestri Marie od Presvetog Srca (17. rujna 1896.); Pisma II, str. 1000. Engleski citati Svetičinih spisa preuzeti su iz prijevoda njezinih djela koje je objavio Institut karmelićanskih studija (ICS), Washington, D.C.: Povijest jedne duše (1996.); Pisma I: 1877-1890 (1996.); Pisma II: 1890-1897 (1988); Molitve (1997.); Poezija (1996.); Njezini posljednji razgovori (1977).

objavljivanje o liturgijskom spomenu Svete Terezije Avilske način je predstavljanja Svete Terezije od Djeteta Isusa i Svetoga Lica kao zrelog ploda reforme Karmela i duhovnosti velike španjolske svete.

5. Ovozemaljski život svete Terezije bio je kratak, svega dvadeset i četiri godine, i posve običan, najprije u njezinoj obitelji, a zatim u Karmelu u Lisieuxu. O neobičnom bljesku svjetla i ljubavi kojim je zračila saznalo se ubrzo nakon njezine smrti, objavljivanjem njezinih spisa i zahvaljujući bezbrojnim milostima udijeljenim vjernicima koji su zazivali njezin zagovor.

6. Crkva je brzo prepoznala njezino veliko značenje i osebnost i posebnost njezine evangeoske duhovnosti. Terezija je susrela papu Lava XIII. tijekom hodočašća u Rim 1887. i od njega zatražila dopuštenje da uđe u Karmel u dobi od petnaest godina. Nedugo nakon njezine smrti, sveti Pio X., osjećajući njezinu duhovnu veličinu, izjavio je da će ona postati najveća svetica modernog doba. Tereziju je 1921. proglasio Časnom papa Benedikt XV., koji je, hvaleći njezine vrline, vidio da su one utjelovljene u njezinu „malom putu“ duhovnog djetinjstva.⁵ Blaženom ju je proglasio prije jednog stoljeća, a potom svetom 17. svibnja 1925. papa Pio XI. zahvaljujući Gospodinu što mu je udijelio to da ona bude prva blaženica koju je uzdigao na čast oltara i prva svetica koju je proglasio svetom.⁶ Godine 1927. isti ju je papa proglasio zaštitnicom misija.⁷ Tereziju je 1944. proglasio jednom od svetica zaštitnica Francuske časni Pio XII.,⁸ koji je u više navrata razvijao temu duhovnog djetinjstva.⁹ Sveti Pavao VI. volio je podsjećati da je kršten 30. rujna 1897., na dan njezine smrti, a o stotoj obljetnici njezina rođenja napisao je Pismo o njezinoj pouci biskupu Bayeuxa i Lisieuxa.¹⁰ Dana 2. lipnja

5 [5] Usp. Decretum super Virtutibus (14. kolovoza 1921.): AAS 13 (1921.), 449-452.
6 Homilija za kanonizaciju (17. svibnja 1925.): AAS 17 (1925.), 211.
7 Usp. AAS 20 (1928), 147-148.
8 Usp. AAS 36 (1944), 329-330.
9 Usp. PIO XII., Pismo mons. François-Marie Picauđu, biskupu Bayeuxa i Lisieuxa (7. kolovoza 1947.); Radijska poruka za posvetu bazilike u Lisieuxu (11. srpnja 1954.): AAS 64 (1954.), 404-407.
10 Usp. Pismo mons. Jean-Marie-Clémentu Badréu, biskupu Bayeuxa i Lisieuxa, u povodu stote obljetnice rođenja svete Terezije od Djeteta Isusa (2. siječnja 1973.): AAS 65 (1973.), 12-15.

1980., tijekom svog prvog apostolskog putovanja u Francusku, sveti Ivan Pavao II. posjetio je njoj posvećenu baziliku, a 1997. proglasio ju je crkvenom naučiteljicom.¹¹ Također je nazvao Tereziju „znanom u scientia amoris“ (znanosti ljubavi).¹² Papa Benedikt XVI. osvrnuo se na temu njezine „znanosti ljubavi“ i predložio je kao „vodiča za sve, posebno one u Božjem narodu koji vrše svoju službu teologa“.¹³ Konačno, 2015., imao sam sreću proglasiti svetima njezine roditelje, Louisa i Zelic, tijekom Sinode o obitelji. Nedavno sam jedan od svojih tjednih govora na općoj audijenciji posvetio svetoj Tereziji, kao dio ciklusa kateheza o apostolskom žaru.¹⁴

1. Isus za druge

7. U imenu koje je Terezija izabrala kao redovnica Isus se ističe kao „Dijete“ koje očituje otajstvo utjelovljenja i „Sveto Lice“ onoga koji je sebe potpuno predao na križu. Ona je „Sveta Terezija od Djeteta Isusa i Svetoga Lica“.

8. Ime Isusovo bilo je neprestano na njezinim usnama, kao čin ljubavi, sve do njezina posljednjeg daha. Također je napisala ove riječi u svojoj sobi: „Isus je moja jedina ljubav“. Bilo je to njezino tumačenje vrhunske izjave Novoga zavjeta: „Bog je ljubav.“ (1 Iv 4,8.16)

Misionarska duša

9. Kao i svaki autentični susret s Kristom, ovo iskustvo vjere pozvalo ju je na misioniranje. Terezija bi mogla definirati svoje poslanje ovim riječima: „Htjela bih činiti na nebu isto što činim i sada na zemlji: ljubiti Isusa i učiniti da bude ljubljen“.¹⁵ Napisala je da je ušla u Karmel „kako bi spasila duše“.¹⁶ Jednom riječju, svoje posvećenje Bogu nije promatrala odvojeno od težnje za dobrom svoje braće i sestara. Dijelila je milosrdnu Očevu ljubav prema njegovu grješnom sinu i ljubav Dobroga pastira prema izgubljenim, zalutalim i ranjenim ovcama. Zbog toga je Terezija zaštitnica misija i uzor evangelizacije.

10. Posljednje stranice njezine *Povijesti jedne duše*¹⁷ misionarska su oporuka. One izražavaju njezino prihvaćanje činjenice da se evangelizacija odvija privlačnošću¹⁸, a ne prisilom ili prozelitizmom. Vrijedno je pročitati njezine vlastite riječi u vezi s tim: „Povuci me, trčat ćemo za tobom u mirisu tvojih pomasti. O Isuse! Nije ni potrebno reći: Kad privlačiš mene, privlači i duše koje volim! Ova jednostavna izjava, 'Privlači mene' je dovoljna. Razumijem, Gospodine, da kada duša dopusti da je zanese miris tvojih pomasti, ne može trčati sama; sve duše koje ona ljubi bivaju povučene u njezinu pratnju; to se radi bez prisile i bez napora, to je prirodna posljedica njezine privučnosti Tobom. Kao što bujica, naglo se rušeći u ocean, povlači za sobom sve što naiđe na svom putu, tako, o Isuse, duša koja zaranja u bezobalni ocean tvoje ljubavi, povlači sa sobom sva blaga koja posjeduje... Gospodine, ti to znaš, ja nemam nika-

11 Usp. AAS 90 (1998), 409-413, 930-944.
12 Apostolsko pismo Novo Millennio Ineunte (6. siječnja 2001.), 42: AAS 93 (2001.), 296.
13 Kateheza (6. travnja 2011.), L'Osservatore Romano (7. travnja 2011.), 8.
14 Kateheza (7. lipnja 2023.): L'Osservatore Romano (7. lipnja 2023.), 2-3.
15 Pismo 220 l'Abbéu Belliereu (24. veljače 1897.), Pisma II, str. 1060.
16 Ms A, 69v: Povijest jedne duše, str. 149.
17 Usp. Ms C, 33v-37r: Povijest jedne duše, str. 253-259.
18 Usp. Apostolska pobudnica Evangelii Gaudium (24. studenog 2013.), 14, 264: AAS 105 (2013), 1025-1026.

kva drugog blaga osim duša koje si ti htio sjediniti s mojom.“¹⁹

11. U ovom odlomku Terezija navodi riječi zaručnice zaručniku iz Pjesme nad pjesmama (1,3-4), slijedeći duboko tumačenje koje nalazimo u spisima karmelskih naučitelja, svete Terezije Avilske i svetog Ivana od Križa. Zaručnik je Isus, Sin Božji, koji se u utjelovljenju sjedinio s našim čovječtvom i otkupio ga na križu. Tu je iz svoga otvorena boka rodio Crkvu, svoju ljubljenu zaručnicu, za koju je dao svoj život (usp. Ef 5,25). Zapanjujuće je da Terezija, svjesna svoje skore smrti, nije pristupila ovom otajstvu samo kao izvoru osobne utjehe, nego u gorljivom apostolskom duhu.

Milost koja nas oslobađa od zaokupljenosti sobom

12. Nešto slično vidimo kad Terezija govori o djelovanju Duha Svetoga što smješta poprima misijsku nijansu: „To je moja molitva. Molim Isusa da me privuče plamenu svoje ljubavi, da me tako tjesno sjedini sa sobom da živi i djeluje u meni. Osjećam da što više u mom srcu gori ogran ljubavi, to ću više govoriti 'Privuci me': to će više i duše koje mi se približe (jadni mali komad gvožđa, beskoristan ako se povuče iz tvoje božanske peći), trčati brzo u mirisu pomasti svoga Ljubljena, jer duša koja gori od ljubavi ne može ostati neaktivna.“²⁰

13. U srcu Terezije milost krštenja postala je ta silovita bujica koja se ulijeva u ocean Kristove ljubavi i povlači za sobom mnoštvo braće i sestara. To se dogodilo, pogotovo nakon njezine smrti. Bila je to njezina obećana „kiša ruža“.²¹

2. Mali put pouzdanja i ljubavi

14. Jedan od najvažnijih Terezijinih uvida za dobrobit cijelog Božjeg naroda je njezin „mali put“, put pouzdanja i ljubavi, poznat i kao put duhovnog djetinjstva. Svatko može slijediti taj put, bez obzira na godine ili položaj u životu. To je put koji Otac nebeski otkriva malenima (usp. Mt 11,25).

15. U *Povijest jedne duše*,²² Terezija govori kako je otkrila taj mali put: „Mogu,

19 Ms C, 34r: Povijest jedne duše, str. 254.
20 Ibid., 36r: Povijest jedne duše, str. 257.
21 Posljednji razgovori, Zuta bilježnica (9. lipnja 1897.), 3), str. 62.
22 Usp. Ms C, 2v-3r: Povijest jedne duše, str. 207-208.

dakle, unatoč svojoj malenosti, težiti prema svetosti. Nemoguće mi je odrastati, pa se moram nositi sa samom sobom ovakvom kakva jesam, sa svim svojim nesavršenostima. Ali želim potražiti način da odem u nebo malim putem, putem koji je vrlo izravan, vrlo kratak i potpuno nov put.”²³

16. Da bi taj put opisala, koristi se slikom dizala: „Dizalo koji me mora podići u nebo tvoje su ruke, o Isuse! A za to nemam potrebe odrastati, nego moram samo ostati mala te to postajati sve više i više.”²⁴ Mala, nesposobna da bude sigurna u sebe, a ipak čvrsto sigurna u snagu ljubavi Gospodinovih ruku.

17. To je „slatki put ljubavi”²⁵ koji Isus stavlja pred malene i siromašne, pred svakoga. To je put istinske sreće. Umjesto pelagijanskog poimanja svetosti²⁶, individualističkog i elitističkog, više asketskog nego mističnog, koje prvenstveno naglašava ljudski trud, Terezija uvijek ističe primat Božjeg djela, njegova dara milosti. Kao rezultat toga mogla je reći: „Medu- tim, uvijek osjećam isto smjelo pouzdanje da ću postati velika svetica, jer ne računam na svoje zasluge, jer ih nemam, nego se uzdam u onoga koji je sama Krjepost i Svetost. Jedini će me Bog, zadovoljan mojim slabašnim naporima, uzdići k sebi i učiniti me sveticom, oblačeći me u svoje beskonačne zasluge.”²⁷

Onkraj svih zasluga

18. Ovakav način govora ni na koji se način ne protivi tradicionalnom katoličkom učenju o rastu milosti, naime, da smo, jednom besplatno opravdani posvećujući- ćom milošću, preobraženi i osposobljeni surađivati svojim dobrim djelima na putu rasta u svetosti. Na taj način bivamo uzdignuti tako da postizemo istinske zasluge te možemo i dalje razvijati primljene milosti.

19. Terezija je sa svoje strane željela istaknuti primat, prvenstvo Božjeg djelovanja; ona nas potiče na potpuno pouzdanje dok razmatramo Kristovu ljubav izlivenu do kraja. U središtu njezina učenja je spoznaja da, budući da

nismo u stanju biti sigurni u sebe²⁸, ne možemo biti sigurni ni u svoje zasluge. Dakle, nije moguće vjerovati vlastitim naporima ili postignućima. Katekizam je odlučio citirati riječi koje je sveta Terezija uputila Gospodinu: „Pojavit ću se pred tobom praznih ruku”,²⁹ kako bi izrazio da su „svetci uvijek imali živu svijest da su njihove zasluge čista milost”³⁰ To uvjerenje rađa radosnom i nježnom zahvalnošću.

28 Tridentski koncil je pojasnio: „Tako se svatko, ako gleda na sama sebe i svoju vlastitu slabost i nedostatnost, može bojati i plašiti za svoju vlastitu milost” (Dekret o opravdanju, IX: DH 1534). To ponavlja i Katekizam Katoličke Crkve kada uči da je nemoguće doći do bilo kakve sigurnosti promatrajući sebe ili svoje vlastite postupke (usp. br. 2005). Sigurnost povjerenja ne nalazimo u samima sebi. Vlastiti ego ne pruža nikakvu osnovu za takvu sigurnost koja se koja se ne temelji na introspekciji. Na neki način, sveti Pavao je to izrazio: „Ni ja sam sebe ne sudim. Doista, ničega sebi nisam svjestan, no time nisam opravdan: moj je sudac Gospodin” (1 Kor 4,3-4). Sveti Toma Akvinski protumačio je to na sljedeći način: Budući da milost „ne liječi čovjeka u potpunosti” (Summa Theologiae, I-II, q. 109, art. 9, ad 1), „određena tama neznanja ostaje također u umu.” (ibid., I-II, q. 109, art. 9, co).

29 Molitva 6 (9. lipnja 1895.): Molitve, str. 54.

30 Katekizam Katoličke Crkve, br. 2011.

20. Stoga je najprikladniji stav, ne stavljati u sebe pouzdanje svoga srca, nego u beskrajno milosrđe Boga koji nas bezuvjetno ljubi i koji nam je sve već dao na križu Isusa Krista.³¹ Iz tog razloga, Terezija stoga nikada ne koristi izraz, dosta uobičajen u njezino doba, „Postat ću svetica”.

21. Unatoč tome, njezino bezgranično pouzdanje potiče sve koji se osjećaju slabima, ograničenima i grješnima da se uzdignu i preobrazu kako bi dosegli sve veće visine. „Kad bi sve slabe i nesavršene duše osjećale ono što osjeća najmanja duša, to jest duša tvoje male Terezije, nitko ne bi očajavao da dosegne vrhunac brda ljubavi. Isus od nas ne traži velika djela, nego jednostavno predanje i zahvalnost.”³²

22. To Terezijino inzistiranje na Božjoj inicijativi navodi je da, kada govori o Euharistiji, na prvo mjesto ne stavlja svoju želju primiti Isusa u svetoj pričesti, nego Isusovu želju da se sjedini s nama i da se nastani u našim srcima.³³ U svom *Činu predanja milosrdnoj ljubavi*, trpeći i žalosna zbog svoje nemogućnosti da se svaki dan pričešćuje, govori ona Isusu: „Ostani u meni kao u svetohraništu”³⁴. Njezin pogled nije ostao usmjeren prema sebi i svojim potrebama, nego na Krista koji ljubi, traži, želi i prebiva u njoj.

Svakodnevno predanje

23. Pouzdanje oko koga se Terezija trudi ne treba shvatiti u odnosu na vlastito posvećenje i otkupljenje. Ono ima cjelovito značenje koje obuhvaća totalitet konkretnog postojanja i nalazi primjenu u našem svakodnevnom životu, gdje nas često napadaju strahovi, želja za ljudskom sigurnošću, potreba da sve imamo pod kontrolom. Ovdje vidimo važnost njezina poziva na sveto „predanje”.

24. Potpuno pouzdanje koje postaje predanje u ljubavi oslobađa nas opsesivnih kalkulacija, stalne brige za budućnost i strahova koji nam oduzimaju mir. U svo-

jim posljednjim danima Terezija je inzistirala na ovome: „Mi koji hodimo na putu ljubavi ne bismo trebali razmišljati o patnji koja se može dogoditi u budućnosti; to je nedostatak pouzdanja.”³⁵ Ako smo u rukama Oca koji nas bezgranično ljubi, a to ostaje istina pod svim okolnostima, moći ćemo ići naprijed ma što se dogodilo, a njegov će se plan ljubavi i punine u našim životima ostvariti na ovaj ili onaj način.

Gorući ogranj u noći

25. Terezija je najsnažnije i najsigurnije iskusila vjeru usred tamne noći, a osobito usred tame Kalvarije. Njezino je svjedočanstvo kulminiralo u posljednjim mjesecima njezina života, u velikoj „kušnji protiv vjere”³⁶ koja je počela na Uskrs 1896. U svom izvještaju³⁷ ona izravno povezuje to razdoblje kušnje s bolnom stvarnošću ateizma njezina doba. Posljednje godine devetnaestog stoljeća bile su „zlatno doba” modernog ateizma kao filozofskog i ideološkog sustava. Kada je napisala da je Isus dopustio da u njezinu dušu „unide i napadne je najgušći mrak”,³⁸ evocirala je tamu ateizma i odbacivanje kršćanske vjere. U jedinstvu s Isusom, koji je spremno na sebe uzeo svu tamu grijeha svijeta kad je pristao piti iz čaše Muke, Terezija je počela shvaćati u toj mrkloj noći svu prazninu očaja i ništavila.³⁹

26. Ali tama nije kadra pobijediti svjetlo: Tereziju je osvojio Onaj koji je došao kao Svjetlo na svijet (usp. Iv 12,46).⁴⁰ Njezin izvještaj otkriva herojsku narav njezine vjere, njezin trijumf u duhovnoj borbi s najmoćnijim iskušenjima. Osjećala se sestrom svim ateistima, sjedila s njima za stolom, poput Isusa koji je sjedio s grješnicima (usp. Mt 9,10-13). Zagovarala je za njih, neprestano obnavljajući vlastiti čin vjere, u stalnom zajedništvu s Gospodinom punim ljubavi: „Trčim prema svom Isusu. Kažem mu da sam spremna proliti svoju krv do posljednje kapi kako bih ispovjerala vjeru u postojanje neba. Kažem mu i ja da sam sretna što još ne uživam u tom lijepom nebu na ovoj zemlji kako bi ga on zauvijek otvorio jednim nevjericima.”⁴¹

27. Zajedno s vjerom Terezija je iskusila duboko i bezgranično pouzdanje u beskrajno Božje milosrđe: „pouzdanje koje nas mora dovesti do Ljubavi”⁴². I u svojoj tami doživjela je potpuno pouzdanje djeteta koje utočište, bez straha, nalazi u zagrljaju oca i majke. Za Tereziju se jedini Bog očituje iznad svega u svom milosrđu koje je ključ za razumijevanje svega što se o njemu može izreći: „Meni je udijelio svoje beskrajno milosrđe i po njemu promatram i štujem druga božanska savršenstva! Čini se da su sva ta savršenstva obasjana ljubavlju, čak mi se i njegova Pravda (a možda i više nego druge) čini odjevna u ljubav.”⁴³ To je jedan od najuzvišenijih Terezijinih uvida, jedan od njezinih velikih doprinosa cijelom Božjem narodu. Na izvanredan je način uronila u dubine božanskog milosrda i iz njih cрпи svjetlo svoje bezgranične nade. ■

Priredio: fra Tomislav Pervan

Nastavak u sljedećem broju

23 Isto, 2v: str. 207.

24 Isto, 3r: str. 208.

25 Usp. Ms A, 84v: str. 181.

26 Usp. Apostolska pobudnica Gaudete et Exsultate (19. ožujka 2018.), 47-62: AAS 110 (2018), 1124-1129.

27 Ms A, 32r: Povijest jedne duše, str. 72.

31 To je također jasno rekao Tridentski koncil: „Nijedan bogobojazni čovjek ne smije sumnjati u Božje milosrđe” (Dekret o opravdanju, IX: DS 1534); „Svi neka svoju najveću nadu polažu u Božju pomoć” (ibid., XIII: DS 1541).

32 Ms B, 1v: Povijest jedne duše

33 Usp. Ms A, 48v: Povijest jedne duše, str. 104-105; Pismo 92 Marie Guérin (30. svibnja 1889.): Pisma I, str. 567-569.

34 Molitva 6 (9. lipnja 1895.): Povijest jedne duše, str. 276.

35 Posljednji razgovori, Žuta bilježnica (23. srpnja 1897., 3): str. 106.

36 Ms C, 31r: Povijest jedne duše, str. 250.

37 Usp. Ms C, 5r-7v: Povijest jedne duše, str. 211-214.

38 Usp. ibid, 5v: Povijest jedne duše, str. 211.

39 Usp. ibid., 6v: Povijest jedne duše, str. 213.

40 Usp. Enciklika Lumen Fidei (29. lipnja 2013.), 17: AAS 105 (2013), 564-565.

41 Ms C, 7r: Povijest jedne duše, str. 213-214.

42 Usp. Pismo 197 sestri Marie od Presvetog Srca (17. rujna 1896.): Pisma II, str. 1000.

43 Ms A, 83v: Povijest jedne duše, str. 180.

MEĐUGORJE PORUKE KRALJICE MIRA

„Dragi čitatelji i Gospini prijatelji, preporučujemo vam ovu knjižicu. Ona ne sadrži ni novu objavu ni novo evanđelje. Njezino čitanje vodit će vas i upućivati na Isusa Krista, što je Gospina želja i smisao njezina dolaska k nama.”

Sva izdanja možete kupiti na web stranici www.medjugorje.store

Knjigu možete naći u Suvenirnici Informativnog centra MIR Medjugorje.

RADOST I MILOST IDU ZAJEDNO

Mile Mamić

Radost i milost temeljni su biblijski pojmovi. Oni su u temelju Evanđelja. Njima se često pridružuju i drugi pozitivni pojmovi i njima odgovarajuće riječi: život, ljubav, vjera, nada, mir, sreća, blagostanje, svjetlo ... Evanđelje je jest Radosna vijest. A milost koja nam se dogodila po Mariji i Isusu, koja nas je ispunita, obuzela, dubinski je razlog naše radosti. Stavio sam Mariju na prvo mjesto jer je ona Bogorodica, ona je po Duhu Svetom začela Sina Božjega i donijela ga na svijet, rodila. Ona je predodređena za tu ulogu. Zato je unaprijed otkupljena po budućim zaslugama Sina Božjega i svojega i oslobođena praroditeljskoga i osobnog grijeha – Bezgriješno Začeće. Sin Božji kao Bog stariji je od nje jer je on oduvijek, ali je kao čovjek, naravno, mlađi od nje.

Prisjetimo se kako je anđeo Gabriel pozdravio Mariju: „Raduj se, milosti puna! Gospodin je s tobom! ... Ne boj se, Marijo, jer si našla milost kod Boga ... Evo, ti ćeš začeti i roditi Sina, komu ćeš nadjenuti ime Isus.“ (Lk, 1, 28 – 31) Nakon Marijina poniznog prihvaćanja zbiva se čudo Božje ljubavi prema čovjeku: Božji Sin postaje čovjekom i ostaje Bogom. To je naj sretniji događaj u povijesti čovječanstva: Došao je Spasitelj svijeta – Isus Krist. Vječnu Riječ Božju, Sina Božjega, Bogočovjeka Isusa Krista sveti Ivan apostol svjedočki predstavlja u prvom poglavlju svojega Evanđelja: „... I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama. I mi vidjesmo slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine... Uistin, od njegove punine svi mi primismo, i to: milost na milost. Jer, Zakon bijaše dan po Mojsiju, a milost i istina dođe po Isusu Kristu. Boga nitko nikada nije vidio: Jedinorođenac – Bog, koji je u krilu Očevu, on nam ga objavi.“ (Iv 1, 14 – 18)

Luka i Ivan snažno ističu temelj Radosne vijesti: spasenje ljudskoga roda te Marijinu i Isusovu ulogu u tome:

Marija je „milosti puna“. Uz sve nejasnoće, ona pristaje: „Evo službenice Gos-

podnje, neka mi bude po riječi tvojoj! (Lk 1, 39). I tada Sin Božji postaje čovjekom u krilu Nazaretske Djevice.

A „Jedinorođenac – Bog“ oduvijek je „u krilu Očevu“. Ne samo da je Isus „pun milosti i istine“ i da „od njegove punine svi mi primismo, i to milost na milost“, nego „milost i istina dođe po Isusu Kristu“.

Sve nas to može ispunjavati radošću i milošću ako smo spremni ponizno i s ljubavlju primati besplatni Božji dar – milost i istinu, da nam se ne bi dogodilo: „K svojima dođe i njegovi ga ne primiše!“ (Iv, 1, 11)

Dražesno Janje Božje je poput svih nas i malih janjčića također sisalo mlijeko iz cike svoje Majke. Možemo zamisliti kako ga je Marija „dojila mlijekom svoje ljubavi“. I to mlijeko je velika Božja milost.

Jaganjac Božji je Put, Istina i Život. On je pun milosti i istine i želi da se priključimo na IZVOR SPASENJA. Pun je životnoga soka (trs) i želi da mi budemo prave loze koje će od njega primati milost na milost i donositi plod. On želi ući u sve pore našega života. Raduje se sjedinjenju s nama. Posebna je prilika za to euharistijski susret s Isusom.

Svako vrijeme crkvene godine radosno je i milosno vrijeme. Čak i dva „ozbiljnija“ crkvena vremena – došašće i korizma – imaju jednu nedjelju Gaudete – Radujte se! (u došašću) i Laetare – Veseli se! (u korizmu). Hrvatski katolički radio imao je prekrasnu svakodnevnu emisiju Raduj se, čovječe! A moja unuka Ana voli reći: „Radujte se, ljudi!“

Prisjetimo se svojega dolaska na svijet:

PRVA MILOST – ZAČEĆE: Nije nas bilo, a sad smo tu, začeti smo, nastali i počeli živjeti. Bili smo u nekakvu zatvoru, tamnici, naizgled u samici, gdje smo boravili uglavnom devet „ljudskih“ mjeseci. Nismo bili sami: Bili smo okruženi ljubavlju roditeljskom i Božjom te mnogih dragih ljudi koji su nam se radovali. Imali smo sve što nam je trebalo kao u rajlu! Kako i ne bi: Stvoritelj se je pobrinuo da u majčinoj utrobi živimo i rastemo, jedemo i pijemo na mamin račun.

DRUGA MILOST – ROĐENJE: Skinuti smo s „aparata za život“, s majčinih „jasala“, a nismo još bili sami sposobni za život. Čim smo došli na svjetlo dana, Stvoritelj nam je pripremio druge „uređaje za život“, druge „jasje“: OTVORIO JE PRED NAMA ŽIVI IZVOR HRANE I PIĆA na našu i majčinu veliku radost.

TREĆA MILOST – KRŠTENJE: Ako smo imali sreću roditi se u kršćanskoj obitelji ili na druge načine spoznali Kristovu istinu, obećanje dano u Radosnoj vijesti, kršteni smo i postali zajedničari Kristove Crkve. Obilježeni smo neizbrisivim pečatom i postali na poseban način ljubljena djeca Božja: „Gledajte koliko nam je ljubav darovao Otac: Djeca se Božja zovemo, i jesmo.“ (1 Iv, 3, 1)

U Božjem naumu spasenja ljudskoga roda Spasitelj je davno naviješten kao Jaganjac Božji, Janje Božje. Tako nam ga je predstavio i Ivan Krstitelj. To mi je vrlo draga i bliska usporedba. Naime, kao dijete rado sam se družio s ovcima i janjcima; čuvao sam ih i igrao se s njima. Uvijek se rado sjećam zanimljiva prizora kad su se ovce lučile od janjaca pa se nakon određenoga vremena ponovno sastajali. Kako je to bio divan susret! Zapazio sam i ovo: Svako janje trči svojoj mami, traži je, prepoznaje ju i nađe! Svaka ovca također prepoznaje svoje janje, ali provjerava i utvrđuje identitet. Nakon toga počinje radosni susret „majke“ ovce sa svojim „čedom“ janjetom. Predivno je vidjeti kako janje uhvati ciku i počne sisati. Tako radosno vrti repićem, a ponosna „majka“ ga milo gleda, ne skrivajući svoju radost ponovnog susreta sa svojim „čedom“.

Zdravo je da se i kao odrasli prisjećamo tih važnih životnih, radosnih i milosnih trenutaka. Pri susretu s majčinom cikom mi nismo vrtjeli repićem, ali nam je zacijelo srce igralo od radosti i sreće.

Jaganjac Božji proživio je sve to. On je naš prijatelj i brat. Raduje se novoj braći, miljenicima Božjim. On je žrtvovan za naše spasenje i nikad nas ne ostavlja: Isus želi da se svi ljudi spase! ■

Tjedni molitveni program zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17-20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta,
19-20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 11 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

7, 8, 11 i 18 h Sv. mise na hrvatskom
Prijepodne Sv. mise na raznim jezicima
Ispovijed Prijepodne za vrijeme mise
Poslijepodne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 h Molitva za ozdravljenje duše i tijela, slavna otajstva krunice

Poticaj za lectio divina

Iz preobila biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Subota, 15. 2. 2025.

ČITANJA: Post 3,9-24; Ps 90,2-6.12-13; Mk 8,1-10

Nedjelja, 16. 2. 2025.

ČITANJA: Jr 17,5-8; Ps 1,1-4.6; 1Kor 15,12.16-20; Lk 6,17.20-26

Ponedjeljak, 17. 2. 2025.

ČITANJA: Post 4,1-15.25; Ps 50,1.8.16bc-17.20-21; Mk 8,11-13

Utorak, 18. 2. 2025.

ČITANJA: Post 6,5-8; 7,1-5.10; Ps 29,1a.2.3ac-4.3b.9c-10; Mk 8,14-21

Srijeda, 19. 2. 2025.

ČITANJA: Post 8,6-13.20-22; Ps 116,12-15.18-19; Mk 8,22-26

Četvrtak, 20. 2. 2025.

ČITANJA: Post 9,1-13; Ps 102,16-21.29.22-23; Mk 8,27-33

Petak, 21. 2. 2025.

ČITANJA: Post 11,1-9; Ps 33,10-15; Mk 8,34 – 9,1

Subota, 22. 2. 2025.

ČITANJA: vl: 1Pt 5,1-4; Ps 23,1-6; Mt 16,13-19

Nedjelja, 23. 2. 2025.

ČITANJA: 1Sam 26,2.7-9.12-13.22-23; Ps 103,1-4.8.10.12-13; 1Kor 15,45-49; Lk 6,27-38

Ponedjeljak, 24. 2. 2025.

ČITANJA: Sir 1,1-10; Ps 93,1-2.5; Mk 9,14-29

Utorak, 25. 2. 2025.

ČITANJA: Sir 2,1-11; Ps 37,3-4.18-19.27-28.39-40; Mk 9,30-37

Srijeda, 26. 2. 2025.

ČITANJA: Sir 4,11-19; Ps 119,165.168.171-172.174-175; Mk 9,38-40

Četvrtak, 27. 2. 2025.

ČITANJA: Sir 5,1-8; Ps 1,1-4.6; Mk 9,41-50

Petak, 28. 2. 2025.

ČITANJA: Sir 6,5-17; Ps 119,12.16.18.27.34-35; Mk 10,1-12

Subota, 1. 3. 2025.

ČITANJA: Sir 17,1-15; Ps 103,13-18; Mk 10,13-16

Nedjelja, 2. 3. 2025.

ČITANJA: Sir 27,5-8; Ps 92,2-3.13-16; 1Kor 15,54-58; Lk 6,39-45

Ponedjeljak, 3. 3. 2025.

ČITANJA: Sir 17,24-29; Ps 32,1-2.5-7; Mk 10,17-27

Utorak, 4. 3. 2025.

ČITANJA: Sir 35,1-12; Ps 50,5-8.14.23; Mk 10,28-31

Srijeda, 5. 3. 2025.

PEPELNICI
ČITANJA: Jl 2,12-18; Ps 51,3-6.12-14.17; 2Kor 5,20-6,2; Mt 6,1-6.16-18

Četvrtak, 6. 3. 2025.

ČITANJA: Pnz 30,15-20; Ps 1,1-4.6; Lk 9,22-25

Petak, 7. 3. 2025.

ČITANJA: Iz 58,1-9; Ps 51,3-6.18-19; Mt 9,14-15

Subota, 8. 3. 2025.

ČITANJA: Iz 58,9-14; Ps 86,1-6; Lk 5,27-32

Nedjelja, 9. 3. 2025.

ČITANJA: Pnz 26,4-10; Ps 91,1-2.10-15; Rim 10,8-13; Lk 4,1-13

Ponedjeljak, 10. 3. 2025.

ČITANJA: Lev 19,1-2.11-18; Ps 19,8-10.15; Mt 25,31-46

Utorak, 11. 3. 2025.

ČITANJA: Iz 55,10-11; Ps 34,4-7.16-19; Mt 6,7-15

Srijeda, 12. 3. 2025.

ČITANJA: Jon 3,1-10; Ps 51,3-4.12-13.18-19; Lk 11,29-32

Četvrtak, 13. 3. 2025.

ČITANJA: Est 4,17-19; Ps 138,1-3.7-8; Mt 7,7-12

Petak, 14. 3. 2025.

ČITANJA: Ez 18,21-28; Ps 130,1-8; Mt 5,20-26

Subota, 15. 3. 2025.

ČITANJA: Pnz 26,16-19; Ps 119,1-2.4.5.7-8; Mt 5,43-48

Nedjelja, 16. 3. 2025.

ČITANJA: Post 15,5-12.17-18; Ps 27,1.7-9.13-14; Fil 3,17-4,1; Lk 9,28-36

21 godina među najslušanijim radiopostajama u BiH

24-satni obiteljski, kulturni, vjerski, informativni i zabavni program

Pružamo istinitu, pouzdanu i provjerenu informaciju

Radio koji ima dušu

od 1997. godine

ODAŠILJAČI U BOSNI I HERCEGOVINI:

Međugorje 98,3 MHz, Mostar 100,00 MHz
Rama 104,7 MHz, Sarajevo 96,1 MHz
Bugojno 101,8 MHz, Olovo 96,1 MHz
Zenica 100,1 MHz, Nova Bila 100,00 MHz
Jajce 87,8 MHz, Žepče 100,1 MHz
Banja Luka 87,8 MHz / 106,7 MHz

ODAŠILJAČI U REPUBLICI HRVATSKOJ:

Split, Južna Hrvatska 101,5 MHz
Zagreb, Lika, Sr. Hrvatska 107,8 MHz
SATELIT: Europa, Bliski istok i Afrika - EUTELSAT 16°E
EMITIRAMO UŽIVO I PUTEM INTERNETA:
www.radio-medjugorje.com

Uredništvo: +387 36 653 580, Program uživo: +387 36 653 581
Marketing: +387 36 653 548, Fax: +387 36 653 552
radio-mir@medjugorje.hr, www.radio-medjugorje.com

Postani podupiratelj!

Kako postati podupiratelj? Jednostavno! Pošaljite nam vaše osobne podatke na podupiratelji@medjugorje.hr i godišnjom članarinom od 40 KM (za Hrvatsku: 160 HRK, za zemlje EU: 35 EUR, za Švicarsku 50 CHF) i postanite dio naše radijske obitelji. Hvala vam od srca!

